Alb. Stanislai
Radziwiłł
Historia
Passionis Christi
punctatim animae devotae
per tres libros et capita
exposita.

Varsaviae
in off. Georg. Försteri
A. 1655.

cf. Jocher III, p. 48 sq. ubi omnes
tres editiones descriptae sunt.
Nr. 6032, a, b, c.

J. M. A. J.

Veni Sancte Spiritus.

Vniversæ Societati JESU Sanctissimæ salutem.

EDideram ante aliquot annos de Paßione JESU libellum in quo suppresseram nomen meum quod in aliis meæ editionis libellis inscribi & exarari permiseram, verum cùm aliquibus inculpatæ vitæ viris visum fuerit ut eundem typis renovari curarem, oblato parui consilio ac inclytæ Societati JESU dedicare statui. Quidni congruè? si enim societatis JESU congregatio vocatur, in quo maximè quam nomine & Paßione JESU sociatur? Ut DEO creatura debitum præstaret honorem quibus non mediis utebatur Deus, varia quoq; Majestatis nomina sibi usurpaverat, nec tamen optatū sortitus finem nisi ut primum nomen JEsu impositum fuisset, ubi vero hoc nomen assumpsit, illico po-

ſitum in ſignum cui contradicitur. nulla ante præcisè propter nomen Dei ſecuta perſecutio, propter nomen JESU variæ in Eccleſiam procellæ ac tempeſtates exortæ. Simile quid Societati JESU contigit, ſubitò conſpiratio Paganorum Hæreticorum improborumq; Catholicorum invaluit, poſtquam hæc ſancta ſocietas mundo comparuit; jam arrogantiæ adſcribitur, quod tale nomen uſurparint cum tamen JESUS fratrem ſe vocet, & Arrianis idem eſt in uſu, minus autem ſocium quam Fratrem vocari, & ſocii illi veri ſunt qui in paſſionibus & tribulationibus ſociantur. Sine fuco & omni livore invidiæ videat mundus inquantum ubiq; locorum alieni a fide Orthodoxâ perſequantur Societatem JESU, omnes alios tolerant Religioſos, ipſorum ne quidem nomen pati poſſunt, quot modis juxta ac verbis perſtringunt Societatis alumnos, quanta affingunt mendacia, quibus, inquam & quàm procacibus dictis, veſtes, geſtus labo-

laboresq; ipsorum improbant? sed revera vestes sunt nigræ in quibus maculæ non apparent; potest dici de Societate quod de sponsa in Canticis, Nigra sum sed formosa, nigra malitiâ aliquorum, nigra invidiâ malevolorum, nigra contemptu scelestorum; Formosa fragrantiâ virtutum, formosa dilectione decoris Domus Dei, formosa in excolenda juventute & promovendo cultu divino & Mariana congregatione: ut sancti dictum ad Titum aptissimè Societati conveniat. In omnibus teipsũ præbe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate, verbum sanum irreprehensibile ut is qui ex adverso est, vereatur nihil mali habens dicere de illis. id est paganus Ecclesiæ hostis nihil sinistri objicere posit. Vel etiam qui ex adverso est ut ait Chrisostomus, diabolus intelligi potest & omnis qui eidem obsequitur. Audivi Fratrem meum optimæ memoriæ Radvilium Palatinum Vilnensem & Generalem

M.D.L. dissidentem mihi dicentem, Licet habeamus exploratores qui notent defectus Religiosorum, in Societate nihil possumus reperire quod arguamus, meo judicio probos viros ipsos pronuntio: Societas hæc in parte mari non absimilis quod cadaver non patitur, in littus abjicit emortuum, sic illa dimittit, ne inficiat si talis quispiam comperiatur. Persecutione ergo & tribulationibus crevit & in dies crescit Societas, nam non tantùm infestatur ab hæreticis, contra quos si ulla religio in quavis mundi parte doctius atq; solidius vibrat calamum, verum proh dolor & à Catholicis & à Spiritualibus quod dolendum, & à quodam Canonico recenter quem nec nominare dignum puto, cujus fortè ob scandalum & cœlo exulabit nomen, impetitur Societas JESU & tamen patienter tolerat, nec agit jure uti expediret, nec debitam aculeato sumit vindictam scripto, cujus sunt socii JESU, eidem committunt vindicem

dexte-

dexteram. Propriè igitur ac meritò nigro veſtiuntur colore, ubi maculæ falsò adſcriptæ in ipſos reſilient ſemper calumniatores. Pergite igitur alacriter Societatis JESU alumni, contra hoſtes Evangelii, hoc certamen ſpirituale ſubeuntes fortiter dimicate atq; decertate, improborum dicta contemnite ac iniqua vos contra prolata verba; qui verbo JESU confirmati eſtis, cujus ſocios per Sanctiſſimum Patriarcham veſtrum Ignatium dignatus eſt vos appellare DEUS; propitius ille vobis erit non modò Romæ at in orbe univerſo. Pellant vos è Provinciis, Collegia diruant veſtra, Hæretici, Schiſmatici, Pagani, veſtrum bonum nomen impura proſcindant lingua, atro licet notent calamo, nihiloberit vobis quia ſocii eſtis JESU in paſſionibus & perſecutionibus, eritis igitur quoq; in conſolationibus, ſiquidem nunc ſtultitia adſcribitur vobis à diſſidentibus, ſcandalum eſtis omnibus vos perſequentibus, uti de Cruce Chriſti

Doctor gentium annotavit. Ego cum ab anno quinto ætatis meæ scholas vestras frequentare cœperim, & litteris ac pietate (licet ipsa complexio & imbecillitas naturæ minus capacem me redderet) instructus, hoc quod à vobis post DEUM accepi reciproca reddo gratitudine, & me defensorem honoris vestri semper futurum profiteor. Valete & mei in sacrificiis vestris mementote.

R.R. D.D. V.V.

Ad officia parat.

ALBERTUS STANISLAUS RADZIVIL.

JESUS.

INstruit Evangelium, Salutaris Vitæ Semitam.

In Ecclesia Summa Veritas Sapientiæ.

Inenarrabili exulto Spe Vidēdi Salvatorē.

Innumeri Electi Sangvine Unigeniti Salvantur.

Infelix Exul Societatem Volo Sanctorum.

Ignis Et Sulphur Uret Scelestos.

Intelligenda Est Spernendaq; Vanitas Seculi. (Scandala.

Judicium Exterminabit, Severè, Vulcano,

Intrinseca Ecclipsis Sublato Vero Sole.

In Extremis Sumēda Verecundè Sinaxis,

Invoca Eheu Suspirio Vulnera Sacra.

Jubilo Extolle, Serenâq; Voce Servatorem.

MARIA.

Mater Admirabilis Redēptoris JESU Ave.

Mortem Amaram Remove In Agone.

Maxima Advocata Respice Infimos Alumnos. (lorum.

Meritis Altissima Regina Inclyta Ange-

Mirabile Antidotum Renovans Inquinatas Animas.

Matutina Aurora Radians Incredibili Ardore. (Auro.

Margarita Artificiosa Resplendet Inclusa

Munitum Afflictorum Refugium Inter Adversitates.

Misericordiam Attritus Reus Implorans Agnosco.
Musica Angelica Resonet In Auribus.
Mystica Arca Reclinatoriumq; Immaculati Agni.
Murus Antemuraleq; Resistens Ingressui Averni.

JOSEPH.

In Oculis Salvatoris Eminentem Paßionẽ Habeto. (de Humo.
Intentâ Oratione Supplex Extensâ Proci-
Inter Opera Stude Exercere Pietatem Homo. (rore.
In Orco Scelesti Extremo Punientur Hor-
Illicita Offensa Sauciat, Exulceratq; Periculosa Hamo,
Infinita Omnipotentia Sanat Excessus Pœnitentiæ Honore. (Hoste.
Immoriar Ovans superato Egregiâ Pugnâ
Indica Obsecro Servator Effluentem Peregrinationis Horam.
Interitus Optandus Spiritum Educendo Placido Halitu.
Intus Omnes Sanctificemur Extincto Pravo Habitu.
Imprime Osculum Sacræ Effigiei Profundâ Humilitate.
Invigila Operibus, Semper Exhibe Pauperibus Hospitalitatem.

VENI

VENI SANCTE SPIRITVS.

Tua Christe Passio, sit nostra meditatio & compassio.

Fasciculus Myrrhæ Paßionis CHRISTI, *collectus pro anima redamante.*

CUm non potueris patientissime JESU uberius beneficium inimico generi humano contulisse, in excessu benignitatis & charitatis tuæ carnem assumendo; eam pati dira tormenta, crucem, mortem, sepulturam permisisti, vel potiùs te in ea ut homo ad passionem obtulisti. Quod ergo præmium tanti amoris requiris? quale telonium à natura humana exigis? Non aliud scio nisi gratitudinem, quæ & desiderio tuo correspondeat, & nos ad ingrediendum in cœlestem patriam per te invitet. Compati imperas tibi in hac vita, & quid justius? Congaudere æternaliter in altera promittis, & quid felicius? Pro Passio-

ne

ne acerbiſſima tua, exiguo dolore te imitari jubes, & ſolatio perenni refundis.

Libentèr & ego mandato tuo ex amore reciproco obtempero, & Paſſionem tuam vivis repræſentabo affectuum coloribus (in tres libellos dividendo) cordibus Paſſionis tuæ mærore transfixis.

Primus ergo libellus ante Paſſionem facta tua ac dicta percurret.

Secundus totam Pasſionis tuæ proponet hiſtoriam.

Tertius, quæ à morte geſta ſunt, debili ac fideli notabit calamo.

Tu qui paſſus es adſis conceptui & menti, ut dignè exprimatur tuo juvamine, quod deſtinatum eſt tuo dictamine.

GESTA CHRISTI ante Passionem.

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

Hora Passionis à Christo cognita, Et Matri suæ Mariæ communicata.

Discessus lugubris utriusque.

PAtientissime JESU, Creatorem non latet quod creatum est, nec cogitationes hominum absconditæ: ergo nec tempus, nec hora Passionis tuæ tibi ignota, dum ab æterno elegeris, quo & quâ redemptioni inchoandæ initium dares: te ipsum motibus cœlestibus subiecisti, & obsequio eorum paruisti, dicens: Hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum; eritne hora otiosa oculorum meorum, & hoc tempus tam aridum, ut fontes lachrymarum non decurrant, neque guttam emittant humidam, quâ admirationem & dolorem testentur? non faciam Domine, non: exprimam tan-

Luc. 22, 53.

Intentio Autoris.

quam torculari compassionis affectu è genis meis aquam pœnitentem, & simul obtestabor, ut tui imitatione (non exquirendo curiosè horam, & tempus discessionis meæ è corporis sarcina) subdam me voluntati tuæ: ut quando & quomodo vis, fiat quod vis, dummodo sit potestas lucis tuæ, horâ meâ ultimâ vel potiùs tuâ, ut tenebræ peccatorum meorum lumine gratiæ tuæ discutiantur, & obedientiâ horæ Passionis tuæ ad obedientiam mandatorum tuorum deducar, & ad præmium remunerationis, mediante vulnerum tuorum medicinâ transporter.

Nec dubito horam & tempus Passionis tuæ communicasse te MARIÆ Matri dilectissimæ, sed tunc afflictissimæ, cui uti alia secreta æterna, ita quoq; te æternùm commiseras, etiam in dolorosa vita, dolore tibi sociare decrevisti. Fortè sic alloquendo eam:

Alloquitur Christus matrem Mariam.

Scis, ô mea Mater supra omnes creaturas dilecta, me de cœlo ideò in uterum tuum descendisse, ut perditum genus humanum ab æterna morte liberarem, morte meâ iram Patris placando: & quia gravia delicta mortalium cœlum offenderant, ne inferni cru-

cruciatibus addicerentur, ego in meo corpore inaudita vulnera sustinere proposui. Hactenus ergo, ô Mater, tibi subditus fui, & consolabar te in puerili ætate mea, sed admixtus consolationi fuit dolor, cùm & in Ægyptum fugâ te & me salvaveras, & in templo me perdideras. Verùm eheu, quæ comparatio doloris tui quem patieris, dum acerbissimam mortem meam propriis videbis oculis, hodie vesperi à Juda proditore discipulo meo, furentibus tanquam leonibus Judæis extradar, neque requiem ullam habebo, usque ad exitum animæ meæ è corpore. Attamen ne deficias dolore, ô Mater mea, considera voluntatem esse Patris mei, qui in cœlis est, cui & ego & tu te conforma. Jam tibi valedico, quarto die ab hinc in gloria post Resurrectionem te revisurus, plorabis quidem per hos dies, sed tristitia tua vertetur in gaudium.

Quis posset attingere conceptu, quantâ tristitiâ repletum fuit cor MARIÆ, auditis talibus verbis amantissimi Filii sui, tacita provoluta in terram consensum præbuit, mente volvens illum prædictum à Simone gladium, qui animam ejus transire debue-

Maria mæstitia.

Luc. 2, 15.

debuerat; sensit primum illius ictum sibi infigi, & desiderâsset tunc mortem. Imò pro summo beneficio eam reputasset, diverso modo ab illo Rege dicendo, & exclamando : *Quare non*
1. Reg. 15, 32. *separas amara mors?* quam jam non dicerem amaram, sed suavem præ anxietate animæ de imminente Passione unigeniti Filii mei. O quæ lingva discessum utriusque lugubrem verbis comprehendere valebit? mæror & fletus erant tunc testes doloris ex separatione amborum, sed neque nunc desunt descriptores amaritudinis & Filii & Matris.

Incitatur anima ad lachrymas. Tu anima mea rumpe cataractas duri cordis, in fluctusque pœnitentiæ convertere, tum & Dominum, & Matrem ejus, ad terram prostrata roga, quatenus in separatione tui à corpore ita diffluas copiâ lachrymarum, ut mediante dolore illorum in discessu mutuo, congressu felici in gloria Resurrectionis cum illis conjungaris.

CAP. II.

Judæ pactum cum Judæis: Vili pretio vendita inæstimabilis Margarita.

PAtientissime JESU dolor tuus augetur domestico & familiari tuo, facto

ĉto ex diſcipulo traditore: avaritia & amor pecuniæ cæcus, inæſtimabilem vendit pro triginta aureis unionem; Emptio & venditio horrenda, deteſtabilis, cruenta, pro numero exiguo ſanguinem puriſſimum & innocentiſſimum diſtrahere. Perditus venditor & emptores abominandi: Ille pro beneficiis & eruditione, Magiſtro mortem mercatur, hi pro miraculis & paterna correctione, tormenta, rependunt: infelix diſcipulus ſurdâ aure non admiſerat dictum Creatoris. *Simile eſt regnum cælorum homini negotiatori, quærenti bonas Margaritas, inventâ autem unâ pretioſâ Margaritâ, vendit omnia quæ habet, & emit agrum illũ;* Matt. 13. 45. Invenerat Judas Margaritam pretioſam, nimirum tantum Magiſtrum, & doctrinam ejus: imò ipſe erat Judas pretioſa Margarita, cùm in numero duodecim diſcipulorum fuiſſet, ſed vili pretio vendidit & Dominum, & animam propriam.

Ita mi Redemptor in extremo gradu pati incepiſti, quando à dilecto quondam diſcipulo tuo traditus, inimicis tuis in prædam ceſſiſti, non continebo lachrymas, animadvertendo me pejorem eſſe Judâ, quem tantoperè

Peccator recēs vns pejor Iudâ.

perè jam condemno, ille ſemel, ego millies te trado, ille pro pleno marſupio, ego pro vacua voluptate, ille Judæis vendit, ego tua dona mihi conceſſa Diabolo, ille ſtatim punitus, ego tam diu impunitus vivo, ille ſuſpenſus, ego miſericordiæ tuæ abyſſo à laqueo præſervatus.

Ejus tamen pœnitentia felicior.

Verùm ſi miſericordiæ tuæ magnitudinem animo revolvo, recolligo me, & doleo, quòd tuam Majeſtatem offenderim: non Judæ maledictâ pœnitentiâ ductus, at ſpe veniæ erectus, major enim tua æquitas meâ iniquitate, copioſior tua redemptio, meâ tot malorum commiſſione, abundantior abſolutio, meâ inquinatione; non vis verè Domine mortem peccatoris, qui me morte tuâ ab æterna morte eripuiſti.

Vili ſuſpirio emitur Chriſtus à peccatoribus.

Vili pretio Judas te Judæis addixit, ego viliori pro me te emam, non ut te tradam, ſed ut me ipſum tibi totum offeram. Quid vilius & abjectius, quàm ſuſpiria, & aqua oculorum? hæc fæmineæ naturæ imbecilli, illa timido adſcribuntur pectori: at tu qui omne ſuperas pretium, ideo exiguo lucro venditus es, ut & nos levi oblatione pœnitentiæ te emamus: Væ tamen

men mihi, qui te toties & emo, & iterum vendo, ſtatim enim poſt pœnitentiam revocatur peccatum, & poſt veniam redit culpa.

Quæ autem fuerit cauſa, cur eò Judas electus ab ipſo Deo devenerit, ut benefactorem inimicis vendiderit? in primis radix avaritia, cùm & Evangeliſta ſcripſerit *eum habuiſſe loculos.* Et cùm non ſufficiſſet pecunia, cogitaverat de vendendo unguento, quo Chriſtus à Magdalena inunctus fuerat ante passionem: & quidem non manifeſtè, ſed quæſito colore, & prætextu juvandorum pauperum: hac ſpe fruſtratus, coactus tandem vendere Dominum ſuum, quem ſciebat eſſe Deum, & videbat ſæpius evaſiſſe periculum Judæorum, cùm capere eum deſtinâſſent. Sic ergo ſecum argumentabatur. Impoſſibile eſt, ut DEUS poſſit à Judæis vinciri & occidi, (nam & Petrus & alii diſcipuli idem putârant) ergo accipiam nummos, ipſe verò evadet manus eorum, cum aliàs & per medium eorum tranſierit, & abſconderit ſe ab eis: nunc quoq; idem facere poteſt, & ego memor notæ mihi miſericordiæ ejus, deprecabor culpam, cujus & veniam obtinebo, quæ certò ab illo mihi ignoſcetur,

Quare Iudas Christum vendidit.

Ioan. 12, 6.

Marc. 14, 5.

Ingenium Iudæ.

ſcetur, & pecuniam poſſidebo: miſer malè conſequentiam intulerat: Nam & Chriſtus fuit captus à Judæis & mortuus; & ipſe pecuniam oblatam reſtituit, veniâ indignus judicatus, patibulum, execrandi ſacrilegii ſui præmium, potiùs mercatus eſt.

Cautela neceſſaria. Cave anima, duo quæ in Juda tibi proponuntur pro exemplo, ante peccatum nimis extollere miſericordiam DEI, poſt peccatum deſperatè rigorem juſtitiæ Divinæ timere: ante lapſum præſumptione laborare, poſteà in deſperationis barathrum incidere, per hunc aculeum doloris à diſcipulo Redemptori inflictum, ſupplex ores anima mea, ne in judicio extremo cum maledicto Juda ſortiaris partem æternæ damnationis, verùm pretioſo ſanguine ejus redempta, tanquam magni pretii Margarita, in theſauro gloriæ cœleſtis colloceris.

CAP. III.

Lavat pedes diſcipulorum Majeſtatis Dominus etiam Judæ ſacrilegi; Magna Petri humilitas: ſed quantò ſublimior CHRISTI

PAtientiſſime JESU, ô quàm plenum charitatis fontem aperuiſti, dum vete-

Veteris Testamenti peractâ cœnâ legali, quâ figura Agni mox verè immolandi conclusa, veste depositâ, linteo te præcinxisti, & ad lavandos non solùm aliorum, sed & maledicti Judæ pedes te inclinâsti. Cohorruit ad tantum humilitatis actum ipsa Petra Ecclesiæ à te constituta: quis hinc Angelorum sensus? quæ cæli attoniti extasis? quis ipsius Patris cœlestis intuentis affectus? cordis secreto relinquo ruminandum: quâ confusione Lucifer, & asseclæ ejus affecti? videntes Creatorem, ad pedes discipulorum, sacrosancta genua inclinantem, & benedictas manus demittentem: Vlulatus, indignatio, & fremitus inferni secutus, simulque invidia, quâ peccatum humanæ superbiæ, profundâ humilitate DEI incarnati abolebatur, & illorũ ambitio absq; spe condonationis luenda, igni æterno relinquebatur.

Ceremonia hæc sancta cujuslibet animæ devotæ oculis obversari deberet, quomodo Petrus detrectet lavari sibi pedes, cum Salvatore certando humilitate: quasi diceret; Quis ego sum, ut mihi sordidos pedes lavari ab ipsa puritate permittam? sed intellecto responso, quòd de parte in Regno cæle- *Lotio pedum Petri quid designet?*

ſti poſſidenda, ab ipſo Domino dubitatio injiceretur, totum ſe lavari deſiderat: at Chriſtus pedes tantùm lavare decreverat, per quos (humilitate armatos) totum mundum convertere ſtatuerat: fundamentum ergo in lotione pedum jecerat, & à Petro quidem, ut à primo lapide fidei à ſe electo, inchoaverat; tum & reliquorum diſcipulorum, quorum peregrinatione Evangelizando, & peragrando orbem terrarum, ſuperba trophæa diverſorum dogmatum dejicere parabat.

Cur lavat Chriſtus pedes Iudæ?

Quid autem cauſæ, quòd & Judæ proditoris non præterierit Dominus ſpurcos lavare pedes? At hæc cogitanti, an non interrumpent lachrymæ & ſcribendi & legendi curſum? facient certè: Auditumnè unquam à ſæculo, proditoris pedes à Deo lavatos? Auditumné adhuc magis, humanitate tantâ & humilitate non elotos? Auditumné adhuc magis, lavatos non ad munditiem, imò impulſos ad proditionem? ſic exuberat charitas, ubi perfecta: verùm ubi quàm in Deo perfectior, & tamen, quod deplorandum, ignis infernalis, inſtrumento avaritiæ humanæ accenſus, extinxit, vel obruit aquam,

æquam, cœlesti manu mundare sordes cupientem?

Non frustra tamen factum à Salvatore, quòd & Iudæ pedes abluerit: quinq; potissimum causæ assignari possunt, vel ut Patrem communem bonis & malis ostenderet, juxta illud: *Pluit Deus æquè super bonos atq; super malos, & oriri facit solem super justos & injustos*, omniaq; beneficia extrinseca largitur electis, & damnandis. Vel, ut nos instrueret, etiam inimicis benefacere: noverat Iudam fore proditorē, nihilominùs tamen illum Dominus & à ceremonia lavandorum pedum non exclusit, & ad cœnam sacrosanctam adhibuit, & plùs præ cæteris præstitit, ut manum cum Christo simul intingeret in paropside.

Causæ afferuntur.

Matth. 5, 45.

Quomodo non erubescis anima, dū de tuis inimicis vindictam sumere cogitas, & Redemptorem tuum, hostem suum tractare, tàm humaniter cernis? Vel ut præsumptio omnis è pectoribus humanis tolli possit: quis enim dubitâsset non felicem fuisse Judam, qui ab ipso Christo inter duodecim Apostolos electus fuerat, omnibus secretis præsens adfuerat, miracula patrârat, & postea eò devenit, ut benefactorem

Cum timore salus animæ operanda.

ctorem suum inimicis proderet: Re-
1.Cor.10,12. ctè Apostolus admonet: *Qui stat, vi-
deat ne cadat.* Stetit Judas in solio A-
postolatûs, sed tàm turpiter cecidit,
ut omnia viscera ejus effluxerint, & us-
que ad profundum barathri demersus
sit. Vel ut præ scientiam lapsus Judæ,
tanquam Deus, declararet, dixerat di-
scipulis eum se traditurum, & tamen
Pro lucrandis proximis solicitè laborandum. æqualiter cum aliis eundem & lavit, &
pavit. Licèt non omnes mundos esse
sciret, docere nos voluit, ne prædesti-
nationem Dei temerè indagare præsu-
mamus, cum Davide reservando in
successuram æternitatem tale judici-
um. Vel ut ad conversionem proximi
nostri omnem conatum adhibeamus,
etiamsi fructu laboris careamus. Quid
non fecit Christus, ut animam Judæ lu-
crifaceret? verbo, exemplo, opere, vi-
am ad salutem ei demonstraverat, ad
punctum Passionis, allicere ad sui a-
morem studuerat: frustra omnia facta,
prædominante stimulo avaritiæ in cor-
de proditoris perverso. Judas potiùs
debuisset exclamâsse cum S. Petro. *Do-
mine, non tantùm pedes lava, sed &*
Joan.13,9. *manus & caput.* & cum Davide repe-
tere: *Amplius lava me ab iniquitate*
Psal.50,4. *mea;* Non prodest, ut Æthiops lave-
tur

tur; neq; Judæ profuit, denigrato carbone infernali caractere avaritiæ, & desperationis.

Ergo tu anima mea, in genua tua procidens ante Salvatorem dic: Rogo te, humillime Domine, velis meos lavare pedes meorum affectuum ad salutem, lavâsti me lavacro Baptismatis, sed maculæ teterrimæ actualium peccatorum successerunt; lavâsti balneo Sanguinis tui, sed iterum peccata mea inquinaverunt. Fateor me pejorem esse Judâ, dum te sæpiùs tradens, & voluptatibus indulgens, abusus sim lotione pedum & tanti pretii lavacro. Lava tandem aquâ efficacis pœnitentiæ, ut in exitu vitæ meæ munda in conspectu tuo appareat, à quo coinquinatum omne ejicitur, ne ejicitas me Christe sanguine tuo mediante, & à gratia, & à gloria tua. *Apostrophe ad animã.*

CAPUT IV.

Institutio SS. Sacramenti à Christo; nec Judæ denegata ejus sumptio.

PAtientissime JESU, verè Aquilæ sublimitate exuberantem charitatem

tuam deſcribit, recumbens in pectore dilectus tuus Evangeliſta, illis verbis:
Ioa.13.§.1. *Cùm dilexiſſet ſuos, in finem dilexit eos.* Non poterant ex armamentario cœleſti contra inſultus Principis mundi eligi fortiora arma, DEUS qui eligit ut Dei filii adoptivi eſſent homines, etiam carnem in Deo exiſtentem ab hominibus manducandam proponere, & ſanguinem Divinum propinare elegit: finis eſt bonitatis & charitatis Divinæ in finem æternum collatum beneficium, quod ex finitis & mortalibus, in infinitos & in immortales tranſmutat,
Cant.8.§.6 *In finem dilectio*: quia mora temporanea ſucceſſit diligentis, *Fortis ut mors dilectio*: comprobata morte brevi amantis, imò fortior morte, eximens à
Io.6.§.58. morte æterna genus humanum: Qui manducat hunc panem, vivet in æternum, *dura ut infernus æmulatio*: infernus per os impurum evomuerat:
Ioa.6.§.60 *Durus eſt hic ſermo*, noluit intelligere medicinam contra venena ſpiritualia, nec potuit; ultra Cerberi cerebrum inventum, antydotum peccati; contra paradiſi vetitum cibum deguſtatum, nectar ambroſium. Caro & San-
Gē.6.§.12 guis offertur Chriſti. Ante diluvium prohibitæ carnes. *Quia omnis caro corruperat*

ruperat viam suam : Post diluvium, concessus esus carnis: intraverant ante aquæ, usq; ad animas mortalium: tanquam cadavera fœtentia, huc & illuc ferebantur impulsu voluptatum. Post diluvium, videlicet post effusum Sanguinem, & laniatum in cruce Corpus Domini, indultum epulum Carnis Sacrosanctæ. Illa dispensatio diluvialis carnium, minuit vitam & vires: hæc oblatio cibi & potûs CHRISTI, corroborat vitam in æternum, & vires Giganteas Leoninasq; largitur, exhortante D. Chrysostomo. (*Tanquam Leones ignem spirantes ab illa mensa recedamus, facti Diabolo terribiles, & caput nostrum mente revolventes, & charitatem quam erga nos, ostendit.*) Non visum in terris donum, quia non visus in terris ut homo Deus: nemo absens seipsum reliquit. DEUS ubiq; præsens, ut homo specialiter in Sacramento manducandum Corpus & Sanguinem Testamento deposuit: Hoc ergo admirandum & adorandum, verum & exhorrescendum, cùm & tunc dispar fuerit exitus comedentium: bolo suavi sumpto Judas armatur in Sanguinem Magistri, Petrus confortatus eadem refectione, gladio arcet à

Sanctus Chrysost. hom. 61. ad pop. Ant.

Domino invasorem. Cur hæc? Charitas operabatur in Petro defensionem, obstinatio & avaritia in Juda, impulit eum ad proditionem. verè dictum illud: *Sumunt boni, sumunt mali, sorte tamen inæquali* Corpus CHRISTI. Quanta inæqualitas, unius è manducantibus & è schola Christi, fit fundamentum fidei, danturq; ei simul claves ad cælum aperiendum. Alter ex eadem schola, & ex recumbentibus in cœna, crepuit medius in patibulo, & absq; clave, aperto ore infernus eum devoravit.

Cur Christus Sacramentũ corporis sui instituit.

Tu anima, considera bonitatem Salvatoris in instituendo venerabili Sacramento, & quam ob causam hæc Cœna peracta sit? Vel ut necessitatem nobis sumendi Corporis & Sanguinis proprii imponeret: quid enim magis necessarium quàm cibus & potus homini, & quo magis alliciuntur mortales ad recognoscendam benevolentiam alicujus, quàm pane & vino? ideò sub specie panis & vini Christus proposuit manducandum Corpus & Sanguinem, ut ad frequentem accessum mensæ suæ nos alliceret. Vel ut potentiam suam ostenderet, quòd non tantùm uno verbo mundum tam mirabilem

rabilem creârit: sed etiam uno verbo Sacerdotis, Panem & Vinum in Corpus & Sanguinem veri DEI immutare posset; vel, ut ad immortalitatem consequendam nos accenderet, immortali cibo animam immortalem in vita mortali pascendo. Vel, ut æternitatem intimaret, cùm eundem panem cælestem, & unus, & tot millia sumant, semper remanente integro Corpore Christi, vel ut charitatis abyssum palàm faceret, se ipso relicto in pignus amoris generi humano. Lachrymæ ubi estis? congregate vos ad oculos meos: & tu anima procide in terram, rogans obnixè, ut dilectioni Domini, amore reciproco, à te respondeatur, ut Caro & Sanguis Christi, quem sumis, non Judæ patibulum in imo terræ, verùm Petri sedem in Cœlo tibi præparet, ut quem gustas in terra peregrino sapore, eodem fruaris in Patria Cœlesti, inæstimabili ardore.

CAPUT V.

Colloquia CHRISTI post Cænam cum Discipulis, instar Testamenti.

PAtientiſſime JESU. Excluſo à ſucceſſione hæreditatis æternæ ſceleſto Judâ, ac poſt ejus diſceſſum, ad impiam mercaturam ab avaritia attracto, diſtribuis Domine teſtamento munera adoptivis electione tuâ filiis. Una quidem hæreditas, at ſummam omnium divitiarum complectens, dilectio, quam & diſcipulis in Cœna pectori tuo indormiens ad ſenium usque propriis Diſcipulis commendabat, obſonia multa allata quæ commendarent charitatem, ſuaviſſimis labiis diſtillabas verba amore plena. Ex tot, ſumam mihi quinq; ruminanda, ad cor meum charitate accendendum, Spiritum Sanctum conſolatorem à te diſcipulis promittis mittendum. Mundi tempora etiam longiſſima & ætates millenas modicum appellas. Manſiones multas & diverſas in domo Patris tui eſſe, firmiter aſſeveras. Mundi Principem, nihil in te habere, nec in tuos, conſtanter prædicis. De tua glorificatione, quam habuiſti in cœlo, antequàm mundus fieret, enarras.

O verè Divinum Teſtamentum, accomodatum & tempori & perſonæ: Spiritus Sancti promiſsâ miſſione ſuc-

curriſti

curristi afflictis Discipulis consolatione futurâ, cùm se orphanos brevi, te absente, fore cognoverant, prævenisti itaq; eorum mœrorem, ne tristitiâ nimiâ, ob tui ex hoc mundo abitum consumerentur. Scimus enim quales fuerint ante adventum Paracliti, & quales post acceptum eundem: non quidem capiebat mens caduca eorum tunc, nam in Passione tua fugâ dilapsi, de tua redemptione desperârant; postquam verò supervenit promissus Spiritus Sanctus, timor versus est in audaciam, ita ut irent gaudentes à conspectu concilii, quòd passione tuâ eos dignos effeceris. Et modicum tunc intellexerunt, esse mundi longissimas ætates, cùm variis tormentis & tortoribus ipsi sese offerrent, ut è modico hoc abirent, & ad æternitatem aspirarent, infinitisq; aliis persuaserunt, ut modicum hoc relinquerent, & æternitati se manciparent; parvus mundus videbatur illis, non ut Alexandro magno ob ambitionem, sed ob desiderium eum tibi lucrandi. *Actor. 5, v. 40.*

Quid enim mirabilius, quàm ut duodecim Personæ, non præliando; nec armis militaribus vincendo, sed faciendo & moriendo, idola destrue-

rent, & ad verum Dei cultum totam machinam mundi adducerent. Condimentum fuit ad labores perferendos Apoſtolorum, multitudo manſionum in tua reſidentia cœleſti commendata, ne incapacitate loci putarent multos fore excluſos, vel illâ comparatione ſagenæ miſſæ in mare, exiſtimarent eſſe exigua loca & anguſtias, quibus coarctari electi deberent, agnoverunt plurima loca, eaq; infinitæ magnitudinis dictante Spiritu Sancto, & tuum verbum hac in parte de manſionibus diverſis in cœlo explicante; ut unus
Apo. 7. v. 9. ex Evangeliſtis viderit turbam electorum, quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus, & nationibus, & tribubus, his omnibus ſpecialia loca aſſignata ſunt à Patre Cœleſti, ante conſtitutionem mundi. Quomodo non poterant Apoſtoli mederi ſuæ triſtitiæ, cùm hæc audirent? Fortaſſe tamen imperfectio & imbecillitas, oculos & intellectum eorum velaverat: quod velamen Spiritus Sanctus ſuperveniens ſuſtulerat, ut hunc timorem Apoſtoli excluderent. De Principe mundi, incaſſum venabula ſua vibrante, edocuiſti Domine: abiit ille triſtis & confuſus in barathrum,

thrum, absq; lucro, potiùs cum detrimento tot animarum electarum.

Tu enim Christe, dixeras in exordio Passionis tuæ ad Patrem: (*Quos dedisti mihi, non perdidi ex eis quenquam*) Contentus sis Sathana solo Judâ, reliqua caterva extra tuam potestatem in sinu Salvatoris mansit, manebitq; in æternum. Et hoc est quod subintulisti, Domine, *de claritate tua, quam habuisti ante mundi creationem.* Apage Ariane, cum tuo temporaneo DEO: Testamento credo Christi, qui rubicundo sanguinis sui sigillo veritatem consignavit, omnesq; in se credentes ad illam claritatem ab æterno habitam suæ Passionis triumphali gradu perduxit. Hæc considerantі, anima mea, defluant ex oculis plurimæ guttæ pœnitentes, demissè agendo gratias Christo, quòd tantâ curâ salutem tuam procuraverit, & loquere ad tuum Redemptorem: Dic Domine, & factum erit, ut idem testamentum audire possim, in abitu ex hoc mundo. Spiritus Sanctus, inter anxietates intrinsecas consolator adsistat: modicum hoc contemnatur, quod quotidie evanescit, mansio æterna electione tuâ divinâ

Ioan. 18. v. 9.

mihi attribuatur: Princeps tenebrarum in agone victus tuis meritis abſcedat: Claritate tuæ gratiæ perfuſa & illuminata, cruoreque tuo (licèt immunda) mundata, ad illam perveniam claritatem, quam habuiſti priuſquam mundus fieret, & in æternum habebis.

CAPUT VI.

Receſſio Judæ ad Judæos: CHRISTI iter ad Hortum, & converſatio.

PAtientiſſime JESU. Abſolutâ cœnâ, & Teſtamenti Diſcipulis
Joan. 14. v. 31. enucleatione, dixiſti: *Surgite eamus hinc*: Iviſti ad hortum, tuæ capitivitati deſignatum, in quo elegiſti, ut initium Paſſioni tuæ ab æterno præordinatæ dares, neq; Judæ ipſi locus non cognitus. Ille ergo tum temporis
Pſ. 17. v. 3. cum Davide loquendo, habuit *veloces pedes ad effundendum ſanguinem*: diſcurrebat furens, ut acceptâ pecuniâ, verbo iniquo ſtaret: ergò ſynonyma inter ſe tripudiant; & ſimilis ſimilibus & nomine, & inſaniâ, & malitiâ congaudet. Judas cum Judæis inſtruit contra te aciem, ut quantociùs ad effectum, perfidiam & pravam intentio-

tentionem perducant. Tu verò armatus charitate, quæ tibi vindictam abstulerat, expectabas voluntariè ictum: Turbatus est oculus tuus (cui nihil secretum est) passione crudeli imminente, & stante ante faciem tuam, repræsentabat memoria, recentibus coloribus, plagas & vulnera; intellectus cogitabat enormitatem dolorum & vellicationum; voluntas ad hæc omnia toleranda, amore animarum lucrandarum ferebatur. Hoc illis verbis testatus es Domine: *Tristis est anima mea usq; ad mortem.* *Mar. 26. v. 38.*

O quàm grave scelus peccatum! Ipsam consolationem, & Deum totius consolationis mœrore ingenti afficit, præsertim eo perseverante ad mortem: noverat Salvator mœrorem futurum in inferno mortalium infinitum: ideo propria tristitiâ ad mortem satisfecit justitiæ divinæ, illamq; avertit, ut ipsemet Discipulis retulit: *Tristitia vestra vertetur in gaudium*: quasi voluisset dixisse: Ego jam contristor, sed mea tristitia, causa erit, ut vos afflicti, consolatione superveniente, oblivisci tribulationum vestrarum possitis: interim tamen, occupaverat pavor corda Discipulorum, *Mar. 14. v. 34.* *Ioan. 16. v. 20.*

cùm Magistrum tædere animadverterent, verùm non frustra hæc dicta verba à Salvatore: Hominem verum se esse, hac voce verè confessus est, neq; ficta futura tormenta, neq; in apparenti corpore tolerata, prædixit: confusis Hæreticis, qui talia affingere capitibus suis erroneis conabantur. Deum etiam se esse non negavit, dum futura ut præsentia intuitus, verbera & mortem, & horrorem fragilitati carnis communicavit. O quàm funesta conversatio! cùm incapacibus discipulis, in via, mortis suæ austerum nuntium adesse propalavit, signumq; mœroris ex vultu sacrosancto & gestu ostendit.

Inter hæc colloquia mutua, horti conspectus adfuit oculis, memoriâ subeunte horti Paradisi, à quo primi Parentes ejecti, inobedientiâ & prævaricatione instigante, in exilium hujusmodi, & ex hoc mundo ad gehennam destinati; ut iterum non horto, sed cœlo restituerentur, & cum illis omne genus humanum, hactenus perditum, in funestum hortum, Pater, justitiâ instante, & amore non repugnantu, inclusit Salvatorem, in quo, satisfaciendo delicto delicati cibi, contra man-

mandatum gustati, amarissimum poculum expectabat; ut tanquam medicinæ pharmaco ejiceretur noxa pomi comesti, & ut Angelus post delictum primorum Parentum, clauserat portas Paradysi; ita jam Angelus etiam annuntiaret, post evacuatam p tionem à Christo, non tantum Paradysum, imò totum cœlum apertum fore, nunquamque occludendum.

O nimia charitas! quæ dum oculis peccatorum occurrit, ariditatenè lapidescent? De hoc horto loquitur Sponsa aliquoties in Canticis, semel invitando in persona naturæ humanæ, quasi nolentem. *Apprehendam te, & ducam in domum matris meæ, ibi me docebis, & dabo tibi poculum ex vino condito, & mustum maiorum granatorum meorum.* Cant. 2, 8. Quæ domus alia Matris Evæ, nisi hortus Paradysi? itaque ad similitudinem illius horti, ad hunc invitat. Docetur à Sponso in eodem horto, & modus orandi, quo Divinæ voluntati se subjecit: & vigilantia commendatur Discipulis, & mansuetudo, quâ inimicum Judam benignè responso excepit, innotescit.

Propinatur poculum ex vino condito amaritudine: & quia recens, ideò

muſtum vocatur, in Cruce, tum demum antiquum vinum & forte, ebibetur: malorum granatorum, quæ & rubra ſunt & amara; ita in horto Sponſus, ſudore ſanguineo granata rubra & amara, expreſſit. In alio loco, invitat Sponſa ad hortum: *Veniat dilectus meus in hortum ſuum, & comedat fructum pomorum ſuorum.* Fructus, ex pomo à Parentibus noſtris conſumpto, ſunt peccata; hæc abſorpſit voluntariâ in horto reſignatione ſuâ ad Paſſionem tolerandam. Eadem Sponſa, declarat veniſſe in hortum Sponſum: *Dilectus meus deſcendit in hortum, ut paſcatur in hortis, & lilia colligat.* Collegit CHRISTVS in horto, vel potiùs ſeminavit Lilia, ex quo tanta meſſis Martyrum excrevit. Eheu anima mea, reſolvas te in planctum, & ſi non primorum Parentum, ſaltem tua defle peccata, quæ Dominum cæli & terræ, in anguſtum hortum concluſerunt, procidens roga, ut triſtitiam tuam de peccatis, in gaudium æternæ gloriæ transferre, mediante pretioſiſſimâ ſuâ morte, Salvator velit.

Cant. 5, 1.

Cant. 6, 1.

CAP.

CAP. VII.

Derelicti alii Discipuli, tres tantùm à Domino in hortum assumpti.

PAtientiſſime JESU, Nihil à te actum eſt ſine inſigni myſterio, at occultum noſtræ ſimplicitati manet, poſſumnè te tamen interrogare, ô Domine, cur non omnes, verùm tres in hortum, locum traditionis tuæ Judæis, diſcipulos tibi aſſociâſti? agnoſco me indignum reſponſo tuo, quæ enim communicatio creaturæ abjectiſſimæ cum Creatore, circa myſterium Redemptionis? Ergò audebo ipſe mecum ratiocinari, cum amatorio affectu. Hæret mihi illa tua ſevera ſententia: *Multi vocati, pauci electi.* Fortè paucitas diſcipulorum, electorum exiguum denotabat numerum, non quidem & alii Diſcipuli reprobati; ſimilitudo tamen terret, ſi intueor, & plures Catholicos, & me ipſum licentiosâ lege decurrere ſcenam vitæ: vel; Domine, paucos incolas prioris infelicis horti imitatus, expectâſti ſerpentem, quem fovisti in ſinu tuo, ut te aſtu blandi oſculi, non ſeduceret, ſed abduceret, non excluderet, ſed educeret,

Cur Chriſtus tres tantùm diſcipulos ſecū in hortū aſſumpſit.

Matth. 22, 14.

ret,

ret, non intercluderet mœrorem, sed augeret mortis dolorem; vel, ut in minima assistentia, resolvendo te, ut traderis Judæis, comparuisti, ut eò magis, voluntati Patris te accommodares, ut ipse postea in passione Pilato respondisti: *Regnum meum non est de*
Joan. 18, 36. *hoc mundo*: si ex hoc mundo esset Regnum meum, ministri mei utiq; decertarent, ut non traderer Judæis. Habebas defensores & Angelos, & Discipulos: illos prohibuisti, nè auxilium tibi ferrent, hos pavore perculisti, ut fugerent.

Quid si, ut in quatuor partes mundi, fructus tuæ passionis dilataretur: ideò cum tribus Discipulis, tu ipse quartus, hortum petiisti? Occasum tuâ morte tibi sumpsisti, & verissimè; quia & ascendisti in crucem super occasum, & occidere in passione solem, non servato cursu naturali, fecisti; & idola omnia, Ethnicasque superstitiones, tum & ceremonias veteris Testamenti occumbere jussisti. Petro, Septemtrio debebatur, frigebat miser destitutus calore charitatis, ideò calefaciebat se, Boreâ timoris flante, & in corpore, & in corde. Cùm enim te CHRISTE negâsset, intensum frigus sensit.

ſenſit. Joannes Orientem, juventâ caſtimoniæ & Aſiæ manſione, figurabat. Nam cùm in pectore Redemptoris in Cœnâ obdormiſſet, evigilans intellexit in ſe ortum ſpecialis gratiæ Divinæ, unde præ cæteris diſcipulis magis diligebatur, & ſecreta Cœleſtia præcipua ei fuerant communicata, & ex Diſcipulo, Filius DEI Matris, voce pendentis Domini in Cruce factus, quaſi denuò renatus, & ortus videbatur. Meridiem Jacobus præſignabat, in calidis partibus, doctrinæ Chriſti præco effectus, tantoq; ardore erga Dominum ſpirituali accenſus, ut primus omnium Apoſtolorum, ſanguine proprio obtulerit holocauſtum, & jam, ubi in vita fidem Catholicam ſeminaverat, ferventiſſimos fructus Evang lii, vigere mundus agnoſcit.

Sed quid hoc, quòd ſecretum Orationis tuæ ad Patrem, exiguâ, eâq; dormiente aſſiſtentiâ, abſolvere elegeris? Non mirùm, id feciſti, quod docuiſti, clauſo oſtio cordis, & ſolo Deo Patre teſte, Precando, ut & nos ſimiliter ad te ſupplicationes noſtras attollamus. Fortaſſe etiam tot numero Apoſtolos, ad Transfigurationis tuæ gloriam oſtendendam, quot ad ignominiam capti- *Matt. 6, 6.*

ptivi-

ptivitatis tuæ testandam,elegisti; eosdemque adesse voluisti,ut quem Deum antea nossent, humilitatis saccum induisse, etiam scirent; & ubi antea in monte Thabor, bonitatem Dei prædicabant, & residentiam loci optabant, jam fugâ, solâ abscisâ hostis auriculâ, sibi consulerent. Adhuc hac paucâ electione discipulorum, quis scit, an non vocationi nostræ regulam præscribere voluisti Domine, dum hos propiùs invitâsti, alios longius abesse permisisti, ut quilibet suâ vocatione contentus, sentiat tuæ passionis meritum. Ut enim vita tua communis omnibus fuerat, participareq; cuilibet licitum eam considerando, sic & passio omnis generis peccata delevit, & in quacunque vocatione ad bravium capessendum, invitavit.

An non per hos tres discipulos vicinos tuæ orationi, tres virtutes præcipuas ad promerendum cœlum, & DEO appropinquandum eminenter proposuisti: videlicet, fidem in Petro, quem & fundamentalem lapidem post te in terris designâsti: Spem in Iacobo, qui à dextris, vel sinistris, in regno tuo desiderabat esse, colorâsti: Charitatem in Ioanne depinxisti, quâ, recum-

recumbentem in pectore tuo, abundè imbuisti. Hinc Ecclesia recitat illum versum. *Omnipotens sempiterne* DEUS, *da nobis fidei, Spei, & Charitatis augmenta, & ut mereamur assequi quod promittis, fac nos amare quod præcipis.* Anima mea, humi succumbens, ora, ut in virtutibus, maximè verò his tribus, proficias, & assequaris quod Passio CHRISTI promittit, nimirum vitam æternam.

CAP. VIII.

Oratio Christi ad Patrem brevi stylo Evangelistæ descripta.

PAtientissime IESU. Quis non miretur, dum sciens voluntatem Patris tui, quæ immutari nunquam potuit, & tua in idem consentiente, tamen ut auferretur calix à te, diligentissimè orâsti, & quidem ter repetiisti, quandam immutationem Paternæ voluntatis desiderando? Latet arcanum nobis, nostræque serviens utilitati, præscribendo mortalibus normam precandi, scilicet, ut & nos etiam si imminens flagellum pro excessibus nostris, cœlitus conspiciamus, oratione,

Quare Christus calicem à se auferri oravit.

tione,lachrymis, pœnitentiâ avertere conemur, ſi verò nihilominùs fulmen illud non receſſerit, ſubeamus,colla ſubjiciamus cum Salvatore noſtro di-
Matth.6, 20. & Luc.11, 2. cendo: *Fiat voluntas tua Deus ſicut in cœlo & in terra.* Vel cum alio Sancto: Ipſa gratiſſima voluntas tua,ſit ſemper ſumma conſolatio noſtra.

Sed cur pro tanta Paſſione avertenda, tam ſuccincta & brevis Oratio? Fortè dormientibus teſtibus Diſcipulis, non tota nota. Ait enim unus ex Evangeliſtis, prolixius Chriſtum oráſſe, ut ut eſt, brevis quidem illa; at quintam eſſentiam, & ſuccum petitionis doctrinæque exprimit. *Pater mi,*
Matth.26, 39. *ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte, verùm tamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu.* Ter ore tuo ſanctiſſimo Domine repetiiſti hæc verba: vel, ut Sanctisſimam Trinitatem & tres Perſonas in unitate Deitatis, edoceres: ideoq; eandem orationem ter iterâſti, ut unum DEUM in tribus Perſonis eſſe, nobis aperires: vel, quòd pro hominum triplici genere pati deſignas, videlicet, quod ante Incarnationem tuam erat, & quod tunc ſub tempus Paſſionis tuæ vivebat, & quod reſidui erant ad conſummationem ſæculi.

Omnia

Omnia tria tempora : præterita, præsentia, & futura, Deo Patri præsentando, & passionem, in satisfactionem delictorum diversorum temporum, offerendo. Vel, denotando tres horas, quibus cruci affixus, vivus, voluntati paternæ obediisti, eamq; ad effectum deduxisti. Mira & imitanda Oratio tua nobis, in omni etiam summa angustia nostra, Patrem Deum vocare, qui paternè immittit correctiones, quibus ei placuerit castigare mortales, hoc tu nos facere docuisti.

Quod sequitur; si fieri potest, ut transiret calix, quid aliud exercuisti, nisi nostras orationes improbando, quibus extorquere à Deo volumus, non quod illi, sed quod nobis placet, qui solùs scit meliùs quid nobis conducat; imò si vel non statim recedit à nobis afflictio; vel non eo modo, ut nos optamus, succedit; cœlum implemus clamoribus si non blasphemiis: utamur potiùs illo verbo: si fieri potest, si non fiet, patienter sustineamus; si verò fiet, gratissimus pro beneficio accepto: Ultimò addidisti: *Verùm tamen non quod ego volo, sed quod tu.* Ecce summa & regula nostra, considerando Filium Dei, Passio- *Matth. 26, 39.*
nis

nis tempore, DEI Patris se submisisse voluntati, quid nos, & ego maximè cinis & pulvis, facturus sum? Debeone refragari voluntati Divinæ, & Patri meo clementissimo recalcitrare? Si ruminares, anima mea, quoties rejecisti à te voluntatem Divinam, & oblivioni dedisti orationem Redemptoris? Doleas & dic: feci id millies, jam sicut tu Domine, dolore ingenti circumdatus, & lachrymis uberrimis perfusus, hæc verba protulisti, ita fac ut & ego aquam diffluam contritionis, in omni tribulatione & mœrore, instruar petere, id quod Deo, non mihi, videtur bonum, quod judicio superno, non quod meo imbecilli, prodest animæ.

Audebo tamen plorans, similitudine tuæ orationis, interpellare Patrem illum cœlestem: Pater mi, si posibile est, transfer à me calicem perpetuæ damnationis, & calicem furoris tui, qui est in manu tua, & quem bibent omnes peccatores terræ in æternum, transfer à me lugubre canticum. Væ, væ, quo à tua gratia in ævum separati, horribili voce ululabunt: verùmtamen non sicut ego volo, sed sicut tu: scio autem tuam volun-

voluntatem, quòd non vis mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat, Magistrum meum te esse agnosco, & in schola tua erudiri cupio, maximè, ut orationis tuæ modum, & tenorem retineam, nihil unquam, neque orando, nec operando admittam, quod Majestatem tuam offendere poßit: verùm eheu quoties illud mihi servit, quòd te tantùm labiis honorem, cor meum autem à te longè sit, ante conspectum tuum verbis me sisto cogitationibus per mundum discurro, & quod majus, peccatis me occupo. Humiliter itaq; peto, per meritum orationis & Paßionis tuæ, da mihi, Redemptor, ut hîc & orem, & vivam, toto tibi devinctus amoris & gratitudinis affectu, quatenus in altera vita, in illa felicitate æterna vivam, defixus in glorioso tui aspectu. *Matt. 15, 8.*

CAP. IX.

Inauditus Christi sanguineus sudor, Angelo confortante præsente.

PAtientißime IESU. Plena quidem stupore Oratio tua, in præcedenti capite dicta fuerat, at excedit captum humanum, monstrosus & inauditus

sangui-

ſanguineus in Oratione ſudor tuus, ra-
pitur admiratione recogitans incen-
ſum amore cor, tale Paſsionis miracu-
lum. Verba tua CHRISTE verè
vera fuerant in Cœna coram diſcipulis
prolata : *Deſiderio deſiderans mandu-*
Luc. 22, 15. *care hoc Paſcha vobiſcum, antequam pa-*
tiar. Quid eſt deſiderio deſiderare,
niſi prævenire Paſsione Paſsionem? id
tu feciſti, cùm deſiderio Paſsionis præ-
veniſti intrinſeco dolore, omnia tua
ſubſecutura vulnera : ſicut enim ani-
ma præeſt corpori, ita & tu ſanguineo
ſudore, cruciatus animæ tuæ, ante-
quam Corpus tuum ſacroſanctum ex-
poneretur tormentis, quales debue-
runt ſubſequi, oſtendiſti, ac forti, re-
centique imaginatione, guttas ſangui-
neas ad terram uſque decurrentes, ex-
preſsiſti.

Auditumnè hoc à ſæculo, ſudâſſe
aliquem ſanguine? Non. In tuo ſolo
Corpore hoc apparuit, qui & crudeli
tuâ Paſsione, ante Paſsionem illud co-
lorâſti, & anxietatem animi, emiſſo è
Corpore cruore, manifeſtâſti: nemo
unquam mortalium tanta paſſus : ne-
mo ad oculum tormenta imminentia,
tam evidenter ſibi propoſuit toleran-
da, ideo nemo tanto exteriori ſigno
dolo-

dolorem ostendit. Si licebit tamen causam tanti amoris investigare, quis scit? annon fuerit paucitas salvandorum, cùm non per totum hortum, at exiguam partem consperſam cruore tuo videam. Ah Domine, timor & tremor occupat ossa nostra, dum copiosa recolitur memoria tam diræ tuæ afflictionis, & tamen tot animæ pereunt? Tu anima mea, compatiaris tanto dolori Christi, non sis cor lapideum, vel adamantinum: emolliat, & liquefaciat te Dominus in agonia positus, qui mala multa, indignissimaq́; tormenta præsentiens, mœrore ingenti, fluctuq́; curarum obrutus, ad imminentia sibi funera immanissima, provolutus in terram, sudore sangvineo, non solùm corpus irrigavit proprium, verùm & pulverem, rivis abundè defluentibus, purpuravit. Quare hoc? ut tuas teterrimas nimirum maculas elueret, ut pavorem tuum excluderet, ut te perditum, & desperatum, & obrutum, & à cœlo separatum, iterum reciperet, in gratia stabiliret, atque erigeret. O bonitas inexhausta! ô misericordia conceptu non assequenda.

In tali angustia interna Christo manenti, apparuit Angelus, illum con- *Luc. 22, 43.*

fortans quidem, sed cum calice. Indigebasne tu Deus totius consolationis confortatione, ad cujus nutum omnes Angeli tremunt, & micam consolationis expectant? quid est, quòd à creatura tua consolationem tibi afferri voluisti, & simul horrendum calicem in manu ejus conspexisti. Ideò fortè admisisti Angelum, ut te non fictè afflictum probares, ut te verum hominem esse, & cœlum, & terra comprobaret, ut verè passum te mundus agnosceret, propterea confortatio illa cum calice adfuit, qui plenus à Patre missus, mixtâ acerbitate, tibi propinabatur, & porrigebatur. Tu ergo ebibisti totum plenè pro salute nostra, ita ut nihil nobis relinqueres, nisi exiguas reliquias doloris. Quid enim nos patimur pro propriis delictis, respectu tuæ Passionis pro alienis? Ebibisti totam amaritudinem, ut nobis conciliares, integram, & perennem dulcedinem. Exhausisti poculum mœroris, ut nos cœlesti ambrosiâ potares: non rejecisti calicem dolorum, ut nos ad mensam lætitiæ æternæ collocares: Propinas quidem nobis calices angustiarum, sed quàm exigui, & quàm citò auferuntur à nobis, & præmii

Cur adfuit Angelus Christum confortās.

loco,

loco, ſi ebibimus, hilari vultu æternam mercedem promittis, & donas.

Procide ergo anima mea ad terram, coram Divina Majeſtate ſupplicans, ut quotieſcunque ſangvineus ſudor Chriſti, polluens tellurem, tibi in mentem veniet, (utinam autem quàm ſæpiſſimè veniret) perfundas & tu terram tuam copioſo imbre lachrymarum, dicendi ad cruci affixum: Rogo te Chriſte per agoniam, & confortationem ab Angelo, da mihi, ne ampliùs timeam timorem illum nocturnum, cùm exacto curſu diurno vitæ meæ, nox mortis aderit, bajula malorum, quæ meis demerui peccatis: fac, ut Angelus aliquis bonus, tunc in agone decertanti pius conſolator adſiſtat, cùm derelictus à ſenſibus, in illa hora tremenda, mortua lingua ſe nequibit movere ad invocandum te, neque oculi mei lucem capere poterunt, auresque nulli voci pateſcent, tum miſſus nuntius à te, guttam ſalutifici ſudoris tui, mihi moribundo inſtillet, deſperationis foveam removeat, calicem pœnarum inferni auferat, & genimine cœleſtis ſcaturiginis, inebriatum roboret ad vitam æternam, per mortem tranſitoriam, capeſſendam, ſangvine

tuo mediante, cui & tunc, & nunc gratesſummas rependo.

CAPUT X.

Somnus Apoſtolorum præ triſtitia, & ad vigilandum Christi admonitio.

PAtientiſſime JESU. Mirabilia tua facta, & ſangvineus ſudor, antequam prodereris inimicis, non excitârant Diſcipulos dormientes, neceſſe fuit, ut tu ipſe Domine, qualibet oratione abſolutâ, ter eos excitares. Prædixeras illis traditionem ab uno ex diſcipulis, angorem animi, & in cœna, & poſt cœnam, ſermone tuo longo patefeciſti, de morte jam jam imminente tua, præmonuiſti, & tamen nihil eorum, eos ad vigilantiam commovit: ſic enim loquitur Evangeliſta. *Cùm ſurrexiſſet ab oratione, & veniſſet ad Diſcipulos ſuos, invenit eos dormientes præ triſtitia, & ait illis: quid dormitis? ſurgite, orate, ne intretis in tentationem.* Qualis iſte ſomnus præ triſtitia, quæ aliàs ſomnum excludit? Nam commotio animi impedire ſolet quietem. O magna benignitas tua, & ſumma ingratitudo humana: nonne

Luc. 22. v. 45.

ne mœ-

te mœstum usque ad mortem publicâsti? nonné proditorem venturũ indicâsti? nonné vale ultimum illis dixisti? tamen somnus occupavit membra, & tristitia causa fuit tantæ debilitatis. Compassio tua Christe, declaravit originem soporis, dum eos alloquendo, gravedini corporis, non spiritui adscriberes, dicens: *Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.* *Matt. 26. v. 24.* Quæ sententia non solis Apostolis convenit, rectiùs nobis, & tibi præcipuè anima mea, apud quam & spiritus infirmus, debilisque; quantò magis caro?

Dominus visitando discipulos, ter verbum illud, *Vigilate*, mentibus illorum imprimere voluit, innuendo fortassis, omni tempore necessariam esse vigilantiam, & omni ætate custodiendam, nec adolescentia careat vigilantiâ, nec adulta ætas cesset à vigilantia, nec senectus obliviscatur vigilantiæ. Nec tantùm dormientibus Discipulis, præcepit vigilantiam Christus, sed & ante vigilantibus: Vigilate ergo, nescitis enim quando Dominus domus veniet, serò, an mediâ nocte, an galli cantu, an mane? ne cùm venerit repentè, inveniat vos dormientes: quod autem vobis dico, omnibus dico: *Vigilate.*

Quattuor tempora assignat vigilantiæ, serò, ut in decrepita ætate, & mundo declinante ad corruptionem, vigilemus. Mediâ nocte, ut inter tot hæreses, & scandala, tentationesq; varias positi, vigilemus. In galli cantu, quando omnia ad nutum, & prospera accidunt, vigilemus. Mane, in florida ætate, in summo gradu sanitatis constituti, vigilemus. Nihilque expressius addit Dominus, ne forte solis Discipulis dictum videretur. *Omnibus dico. Vigilate.* Remedia contra dormitionem, quâ intratur in tentationem, tanquam duo scuta assumenda edocuit, nimirum vigilantiam, & orationem. Suntque hæc duo ita conjuncta, ut neque oratio sine vigilantia, neque vigilantia sine oratione, emphasim apud cœlum habeat: immò non tantùm vigilantia corporis, verùm mentis & intellectûs necessariò adhibenda. Inspice tuam vigilantiam & orationem, anima mea, quia nec vigilas ut decet, nec oras ut debes: nam si vigilas, in opere Dei deprimeris, & somno pigritiæ opprimi te leviter sinis. Si oras, quales tuæ preces, vel vagabundæ, vel labiorum motione tantùm notandæ, vel quod majus & pejus, peccatorum cogitationibus

Mar. 13. v. 37.

nibus impeditæ, ut prorsus juxta Prophetam. *Oratio tua fiat in peccatum.* Quales tuæ vigiliæ! non citiùs declinas ad somnum, quam in ipsa oratione, & vigilantia unius horæ, in servitio Divino totius diei tempus imaginaris, & è contra.

Confusa ergo anima mea, doctrinâ Christi, gemens implora gratiam ejus, ut tandem tibi sedulam vigilantiam, & ardentem orationem donet, dicendo: Fac me Domine vigilare, cùm tu vigilas pro nobis: excita me à somno desidiei, sicut tuos discipulos, exprobra, ut Simoni: *Sic non potuisti unâ horâ vigilare mecum?* & ego vix momento vigilare possum ad mandata tua: suppleat ergo misericordia, nec permittas me sapore illorum gravari, qui nihil invenerunt in manibus suis, averte à me somnum; ne tum dormiam, quando Judas infernalis veniendo me ex horto corporis mei desperatione eripere conabitur, immò excita torpentem & exemplo tua ad vigilantiam, & corpus, & spiritum dispone, immisso ut in Apostolos Spiritu sancto, quo superveniente, caro infirmitate caruit, & spiritus suam promptitudinem carni debili communicavit. Promeruerat

tua Passio Christe, adventum Spiritûs sancti in eos: unde repentè corda eorum velocia, ad decurrendam viam mandatorum tuorum, extiterunt. Eadem Passionis tuæ efficacia, utinam & spiritus meus, Spiritu tuo sancto cooperante, & socium corpus, videlicet, alacritate spirituali induat, vigilantemque, ac orantem, assiduè reddat, tandem etiam uterque tuæ mortis pretio, ibi post mortem compareat, ubi perpetua vigilantia, nullo somno interrumpetur, nec oratio laudum tuarum decantatrix, ullâ lassitudine conquiescet.

CAP. XI.

Vigilantia Iudæ, & strepitu plenus ingressus ejus in hortum.

PAtientissime JESU. Tua admonitio non fuit tam efficax, ut dormientes discipuli vigilarent, & diabolus, Judæ mancipio suo illam vigilantiam inspirâvit, ut non gustato somno, tendere in somnis voluerit. Compa-
Matth. 13, 33. râsti tu Regnum cœlorum fermento, habet & Orcus singulare quoque fermentum: tu tuo fermento, non adeò Disci-

Discipulos opplevisti, inimicus animæ effudit totum fermentum in proditorem, & successit ad mentem. Fermentum hoc fuerat vigilantia, est enim via quædam ad cœlum, est & ad infernum: acrius ergo fuerat diabolicum fermentum, via enim latâ celeriter descendit Judas in gehennam: tuo fermento tacti Discipuli, vix tandem post negationem, & dispersionem à te, proprio sangvine effuso, iter cœleste invenerunt.

Inde canit lugubri tono Ecclesia, recolendo circuitum annuum tuæ Passionis, in persona tua; ad Discipulos: *Unâ horâ non potuistis vigilare mecum*; qui exhortabamini mori pro me. Vel Judam non videtis, quomodo non dormit, sed festinat tradere me Iudæis. Incusabimus fortè Iudam, quòd eo tempore non dederit se quieti, (feliciſſimum enim somnum quilibet appellare potuisset) & voce, & affectu execrabimur illius vigilantiam, & tamen (proh dolor) Iudam imitamur, dum choræis dissolutionibus, occasionibus peccandi, ita invigilamus, ut noctes integras sine somno decurramus. Ad orandum autem, si semel, aut bis in anno surgamus dilu- *Marc. 14. v. 37.*

culò, ut laudibus nomini tuo dedicatis assistamus, quàm oscitantes, pigri, desides comparemus? Quis scit an non mysterio vigilantis Judæ, & somni Discipulorum figurâ, Ecclesiam tuam adumbraveris, Domine? cujus Pastoribus, ac Rectoribus sæcularibus, & spiritualibus, sopore negligentiæ oppressis, vigilabant sectarum diversarum inventores, in magnamque segetem excreverunt; non enumerando vigilantiam antiquorum Hæresiarcharum, somnosque veterum Pastorum. Ecce recens Lutherana, & Calviniana perversa doctrina, conspurcavit Ecclesiam, illis qui evellere tempestivè debuerant, ingrata semina, vel permittentibus, vel non resistentibus. Et in nostra Polonia, hæreses eâdē somnolentiâ Catholicorū, propagatæ (quòd dolendum) sunt. Machiavelli interpretatione instar Evangelii allegata, libertate vesanâ id prælegente: Ob bonum pacis. O verè filii tenebrarum prudentiores filiis lucis? utinam tandem è somno excitentur Præpositi Ecclesiarum, ut tam vigiles reperiren-tur ad curam, quàm alacres currunt ad Cathedram. Sed & tu anima mea, vigila, neque in hortum cordis tui permittas

Vigilantia Judæ & somni Discipulorum quid portendebant.

mittas

mittas intrare vigilantem Judam proditorem tuum, ad minimam tentationem non ſuccumbas ſigno, & ſomno conſensûs, verum nitaris vigilantiæ repulſu.

Ita Chriſte, tuis dormitione in horto detentis, furiæ infernalis Dux Judas, & caterva illa militum, inſolentiâ delectorum, irruit in locum tuæ orationis, & ſtrepitu ingenti implevit aërem & hortum, ipſis ſpiritibus malignis clamorem & fremitum, ut cooperatoribus; timor & tremor excuſſerat Diſcipulis ſomnum, & pallantes diſperſit. Audiebantur vlulatus varij, ſtrepebant catenæ ferreæ, ligna & fuſtes concrepabant, omnia funeſta arma in te unum collimabant. Anteſignanus Judas præibat cohorti ſanguineæ, teque unum petebat, ut tandem perfidiæ ſuæ ſatisfaceret, & te in manus inimicorum traderet.

Conſidera, anima, illum ſtrepitum in horto, ad quem & cœlum, & terra contremuit. Et humillimè ſupplica, per illum horrorem, & impetum adverſariorum Salvatoris, ne in ultima hora exitus tui, tuba illa terribilis, dormientem te reperiat, & ſpiritus tuus recollectione peccatorum admiſ-

ſorum conturbatus, in egreſſu tuo ex horto corporis, malorum ſpirituum irruptionem, & timorem expaveſcat. Jam rumina ſæpiùs, & illum ingreſſum Judæorum in hortum Domini, & tuum egreſſum è ſarcina mortali. Propter te illa irruptio in Chriſtum facta, ne te ille leo, qui rugiens circuit, devoret. Aſſiduò vigila, recogitando intellectu formidinem futuram in agone, id ſi feceris, concedet tibi Redemptor ſomnum ſpiritualem, ut abſorpta in illo, & Paſſionis ejus amaritudine immerſa, obliviſcaris ſenſualium, & carnalium omnium appetituum, ac ſuaviſſimo compaſſionis liquore, in ſoporem ſuaviſſimum reſoluta, omnem carnis, & mundi delectationem, fæditatemque rejicias. Roga vultu demiſſo Dominum, ut merito captivitatis ejus, vinculis peccati ſoluta, in libertate perenni, ab illa collocata, in æternum læteris.

CAP. XII.

CHRISTI Prolocutio, Ego ſum: & Judæ, Judæorumque ſupina receſſio.

Pa-

PAtientissime IESU. Certè omnia tua facta in admirationem rapere possunt uniuscujusque cor, ut & tua dispositio (antequam Judæi explerent odium) contra te profundè animo immittenda: Primò enim antequam capereris, timebas, tristitiamque cordis non celabas. Iam ultrò procedis, excipis eos, & alloqueris: ita enim sublimis aquila de te. IESUS *itaque sciens omnia, quæ ventura erant super eum, processit, & dixit eis; Quem quæritis?* Ecce quasi admones, & corripis latrones ad te venientes, & quale facinus committere meditabantur, pravo affectu expedirent, malevoloque effectu, innuere, voluisti, quæritis me Iudæi? Ecce sum: Sed simul sum & DEUS & Homo: Utrumque executus es potestate, etiam inter ipsam resignationem ad humilitatem, & captionem tuam reservatâ, priùs tamen voluisti, ut dicerent, & ore proprio confiteri possent, quisnam tu fueris? ad responsum illorum, esse te IEsum Nazaræṇum, quem quærebant, solumque hominem imaginabantur, unico verbo: *Ego sum*; dejecisti eos in terram, & omnipotentiâ Majestatis tuæ etiam velatâ, abire retrorsum coëgisti:

Ioan. 18, 4.

Vox Christi, Ego sum omnipotens.

Ioan. 18, 5.

gisti : Iterum ergo interrogas illos, an eundem quærerent, quem ex tanta potentia Deum agnoscere potuissent, at in profundis ignorantiæ tenebris occupatis cordibus, frustra erat etiam miraculo resipiscentiam ingerere : nam tua voluntas, quâ te pro nobis obtulisti, obcœcaverat, mediante inferno, mentes Iudæorum, & Coryphæi Iudæ.

Ergo primò, *Ego sum*, ostendisti te Deum verum, & à conspectu tuo, tanquam peccatores indignos vultu tuo repulisti; secundò, *Ego sum*, declarâsti te, & hominem esse, & non tantum non retrò cadere lictores fecisti, verùm & capi te voluntariè permisisti. Priusquam mortalitas tua texisset Deitatem, quanta energia verbi tui, *Ego sum*, fuerat. Moyses etiam locum pedibus tangere prohibitus, unde illa vox audita, *Ego sum*, fuerat: Postquam
Ioan. 1,14. verò Verbum Caro factum est, statim
Ioan. 8,58. cùm de Abrahamo dixisses: *Antequam Abraham fieret, Ego sum*, vix non à lapidibus obrutus, subducere te de templo, coactus es, nunc verò dicto eodem verbo, *Ego sum*, horâ & tempore designato, & capi, & crucifigi voluisti, in domo Annæ dicendo. *Ego palàm locu-*

tus sum. Ita contemptum hoc tuum verbum, *Ego*, ut alapa ferrea despexerit illud. Veniet tempus quo dices: *Ego sum*: in Iudicio extremo, arescent homines præ timore, ipsique Angeli & Sancti contremiscent.

Sed cur jam & Deus, & homo dicendo, *Ego sum*, tam facilem te ad capiendum præbuisti, & in judicio talis Deus & homo licèt eris, tamen, *Ego sum*, proferendo, difficilem te exhibebis ad ignoscendum? Non alia causa, nisi quòd jam misericordiam, & amorem, tuâ Passione manifestâsti, ibi autem justitiam, & timorem mundo patefacies. O quali fonte lachrymarum indigerent oculi, anima mea, dum Deum omnipotentem, infinitis offendis sceleribus, licèt scias omni loco, omni tempore, omni occasione, illum præsentem adesse, tibique in aurem insusurrare, *Ego sum*. Tu verò abjicis te retrorsum ad terrena, & non permanentia, longèque à Deo recedis. Iterum te sæpius interrogat: Quem quæris, misera anima? Nonne scis omnia esse ut stercora, caduca, in ictu oculi transeuntia? Ego sum, qui sum, ego te creavi, redemi, & extensis brachiis expecto te: Veni ad me amica mea, hîc re-

quiesce sub umbra alarum mearum. Et tu repellis tales inspirationes, anima, & desideria, siliquis ut porcus, ut subulcus in longinqua, & aliena terra, mavis pasci, quàm in domo Patris, & benefactoris tui manere, ubi abundantia panis, & pacis. Ad quodcunque opus tuum, quo te occupari festinas, serviat tibi pro excitatorio illud verbum Dominicum: *Ego sum*: Etiamsi enim ubique sit Deus, tamen in hac vita leniter præsentiam suam adesse sentiunt homines, adstat quasi dissimulans peccata mortalium, nec agnoscitur, nisi per flagellum immissum, potentia, & præsentia ejus. Uti Antiochus qui cum sensisset manum Altissimi, exclamavit: *Iustum est, subditum esse Deo*, & mortalem non paria Dei sentire: & Herodes, cum à vermibus vivus consumeretur, fassus est præsentiam Dei adfuisse, at ultricem.

Per dolores Christi, anima mea, demisse ora, dicendo: Redemptor mi, adsistas mihi in agone extremo, paterno affectu, ut merear audire vocem tuam. *Ego sum Pater tuus, & Pater misericors.* Et ego respondeam: Ego Filius tuus, quamvis indignus, & immorigerus fuerim, expecto donec hæredi-

reditatis tuæ me participem reddas, non meis peccatis debitam, ſed tua inexhauſtâ charitate., mihi promeritam.

CAP. XIII.

Oſculi ſigno à Iuda completa traditio Chriſti, & ejus amica reſponſio.

PAtientiſſime JESU. Benignitas tua non tantùm elevavit ad terram alliſos Iudæos, ſed & ad te capiendum manus ſolvit, & traditori Iudæ, oſculum non declinavit. O quanto horrore junctis lachrymis, anima Catholica corripi debet, conſiderando illud abominabile oſculum? Unde teſſera proditionis, oſculum, cujus inventum, ut falſa amicitia oſculi ſpecie in venenum transformaretur inimicitiæ? In ultima cœna, ut ſupra dictum eſt; ſumpto indignè pane, & cibo cœleſti Iudas, poſt buccellam porrectam à Chriſto, intravit in eum Sathanas: iſte Magiſter, inventorque ſigni hujus peſtiferi, jam enim obſeſſus, & poſſeſſus à Dæmone, quid aliud, quam illius cantilenam canere debuit, pacto ſe obligando, Iudæis dicens: *Quemcunq; oſculatus fuero, ipſe eſt, tenete eum, &* Marc. 26. 6. 49.
ducite

ducite cautè. Quàm circumſpecta, & artificioſa admonitio, nec immeritò, modus, ac circumſtantia deſcribitur proditionis per os Iudæ, ex inſtinctu Doctoris malitiæ.

Judæ oſculum, an alapa Christo gravior?

Poſſemné te Domine interrogare, quid te magis indignè affecerit, an oſculum Iudæ, an ſubſequens ſcelerata illa alapa in domo Pontificis? Utrumque in gradu ſupremo execrandum, ignoro tamen, quid levius ex his duobus? in alapa dolor acer, in oſculo ſummus fætor! ibi generalis confuſio, hîc inaudita ingratitudo: ibi adulatio ignominioſa, hîc duplicitas cordis criminoſa: ibi ſanguineus tumor faciei, hîc inſolita conturbatio, & commotio viſcerum: ibi interrogatio fallax, hîc vulpina Magiſtri appellatio: ibi reſponſum Chriſti reprehenſivum, hîc ad reductionem amicitiæ Verbum affabile. Si viri Sancti multi hoc dono à Deo donati fuére, ut ex halitu ſolo, peccatores & ingratos ſuperis, agnoſcere potuerint, veluti de S. Policarpo legitur, cum ei fortuitò obviam veniſſet Martion Hæreſiarcha, & diceret: Cognoſcis nos? Reſpondit: *Cognoſco primogenitum Diaboli.* Et S. Antonius Abbas, ab Hæreticorum, & Schiſmaticorum

corum hominum, maximè Arianorum congressu, & colloquio sic abhorrebat, ut ne propè quidem ad eos accedendum diceret, & aliis plurimis Sanctis id evenit, ex odore malo, & ore sordido prodiderunt reprobi à Deo, immunditiem intùs latentem.

Quid putas, anima mea, Christum pertulisse, dum os spurcum leprâ infernali, & tabe proditionis infectum, sacrosanctis labiis, & odorem suavissimum redolentibus, applicare mansuetudine summâ permiserit? Narrat Regius Psaltes de peccatoribus. *Sepulchrum patens est guttur eorum.* Aptissimè conveniebat ori Judæ: quòd sepulchrum fœtoris gravitatem, maledictionemque gehennalem spirabat. Et tamen quàm humana responsio Domini. *Amice, ad quid venisti?* & Juda, *osculo filium hominis tradis.* Acsi dixisset: Video te, & amicum, & clientem meum, quem enutrivi, venisse, & quidem cum osculo, quis aliud, nisi amorem, & benevolentiam sperâsset? Et tu instrumentum charitatis mutas, in acutum ferrum traditionis? venisti, ut me signo osculi ad supplicia inimicis extraderes: verè *meliora sunt vulnera amantis, quàm oscula blandientis.*

Ps. 5. *v.* 11. & *Psa.* 13. *v.* 3.

Matth. 26 *v.* 50.

Pro-

Promeruiné ego hoc, qui cùm fuerim doctor veritatis, & ſynceritatis, edocui
Matt. 6. te, & alios: *Sit ſermo veſter, eſt, eſt,*
v. 37. *non, non*; neque aliter inſtruere poteram, cùm ſim Filius hominis, & filius Dei, quem tu noſti, tu verò aliter interpretaris meam doctrinam, & inſtructionem? Rabbi me quidem vocas, oſculo verò, velut lanceâ proditionis transverberas cor.

Non profuit obſtinatæ menti ultima correctio, ibat in pravis adinventionibus ſuis Judas. Figurabat mundum, qui amantes ſui oſculo voluptatum, deliciarum, ac variarum illecebrarum oſculatur, ut deſerat; blanditur ut occidat; verè impletur in mundo illud: *Pax non Pax*: ſæpiſſimè ſub ſpecie amicitiæ, maximæ inſidiæ metuendæ. Infinita hujus rei exempla, tantùm ex antiquis unum de Joab, proponatur:
2. Reg. 20. qui cùm Amaſam vidiſſet, dixit: *Salve*
v. 9. *mi frater*, & tenuit manu dextrâ mentum Amaſæ, quaſi oſculans eum, porrò Amaſa non obſervavit gladium, quem habebat Joab, qui percusſit eum in latere, & effudit inteſtina ejus in terram, nec ſecundum vulnus appoſuit, & mortuus eſt. Ecce in ipſa amicitia crudelis laniena.

Anima

Anima mea, circumſpicias ſæpiùs cogitatione, qualia ſunt mundi oſcula, quibus tanquam hamo, in ſagenam perditionis attrahat mortales, caveas, ne hac arte decipiaris: potiùs advolve te ad pedes Salvatoris, rogando per humilitatem, in oſculo proditoris Judæ admiſſo, ut te non impediant in hoc mundo oſcula vanitatum, quæ tanquam fumus prætereunt, quo minùs ad illud oſculum pacis pervenias æternæ, uti deſiderat Sponſa in Canticis: *Oſculetur me oſculo oris ſui.* Quis niſi tu ſponſus meus, Chriſte. *Cant. 1. v. 1*

CAP. XIV.

Auris Malchi à Petro gladio abſciſſio, & Chriſti redargutio, auriſq; reſtitutio.

PAtientiſſime JESU. Ita jam in prædam ceſſiſti inimicis tuis. Fuitne inventus, qui te defenderet, & pro te decertaret? Non: unus quidem Petrus, animoſitate exiguâ excitatus, gladio feriit Malchum, & auriculam ejus dextram abſcidit: ſed quid profuit tibi talis ictus! Invalida prorſus fuerat defenſio, quæ etiam tuis diſplicuit oculis. Attamen quare reprehenditur audacia

Cur Petrus à Christo, reprehensus, gladio, Malchum, vulnerans.

dacia Petri, Domine? Fortè Martyrum tuorum, & à te delectorum, viam ostendisti, doctrinamque reliquisti, ne se gladio tuerentur, cùm pro te, & fide tua, Tyrannorum sævitiam, tormentaque experirentur. tu enim Domine, antequam Passionis tempus à te ab æterno designatum advenisset, modò te occultabas, modò per medium Judæorum ibas, modò declinabas aliò, cedendò furiæ eorum: ubi verò hora illa terribilis comparuit, ultrò exiisti, & te in manus Judæorum, volens dedidisti, nec ullam defensionem admisisti.

Stabant duodecim legiones Angelorum armatæ, ad tuendum te, ut ipsemet Petro declarâsti: Discipuli quoq; parati erant, ut pro te decertarent; nonnè numerus illorum potuisset conterere omnes cohortes Judæorum? Tu Domine, id fieri non permisisti, potiùs Angelorum zelum imperio cohibuisti,& immotos eos videre te captivum mandâsti; Discipulorum verò corda à timore occupari permisisti, ut magis de fuga, quàm de auxilio tibi ferendo, cogitarent: Exemplum tuum secuti Martyres, & in antris, & in desertis locis delitescebant, ac sese occultabant, priusquam voluntas tua eis

con-

constaret, illâ patefactâ cœlitùs, & milites, & Legiones integræ sub jugum Martyrii missæ, impavido corde conservabant, absque resistentia, patientiam. Instruebas ergo eos, ne & ante tempus Martyrio se objicerent, uti Petrus fecerat, qui volendo tibi commori, ter te negaverat, & tempore martyrii assignato, liberè se tortoribus præsentarent.

Illa nihilominùs tua sententia timore digna: *Omnes qui acceperint gladium, gladio peribunt.* Homicidia, & contentiones ad sangvinem redarguebas: quæ si alibi, certè hic in Polonia celeberrima, maximè inter convivia, & quæ non gladio, sed marsupio puniuntur: Quare ergo Petrus, qui gladio percussit, non gladio periit? quia te defendendo eum eduxit, non tamen immunis à violenta morte, potiùs socius tuæ Passionis. Sicut enim tu Domine, in cruce mortem ferendam elegisti, ita eandem tuo defensori, licèt inverso capite, designâsti. *Matt. 26. v. 52.*

Quærere etiam aliquis posset, quæ causa, quòd & dexteram auriculam absciderit Malchi Petrus, & tu eam sanaveris applicando? Primum à te Christe, fundamentum in sede Petri consti- *Cur Christ⁹ dextrã auriculam Malcho restituit.*

constitutum fuit, multos Malchos pseudofundamantalistas excrescere providisti: qui in plurimorum aures, falsum Evangelium immittere debebant, necesse erat, ut tuum Evangelium auriculam dexteram abscinderet, non quidem gladio materiali, sed explicatione verâ Evangelii, quod est gladius spiritualis, hic abscindit omnes errores, & damnat, unde confusi abeunt, abibuntque omnes Malchi, falsi Evangelii disseminatores: tu tamen plurimos sanas, & aurem, dexteram salutis restituis,& nunc, & in fine mundi,ubi erit unum ovile, & unus Pastor.

Vellem adhuc doceri, cur Petrum, Christe,redarguisti, qui amore tui, in discrimen vitæ se conjecerat? Mysterium magnum, fortassis quòd Ecclesiam tuam,non effusione alieni sangvinis, sed proprii,crescere voluisti: non ita infernus, ad osculum patet: per tot annos Calvinianam, & Lutheranam sectam, augmentum suorum errorum, gladio & cruore aliorum ædificare, devastationibus, & deprædationibus crescere, usurpatione alienorum dominiorum dilatare, & quod magis mirandum, non semel in pinacu-

lis

lis Synagogarum, loco Crucis tuæ ſanctiſſimæ, viſus gladius impoſitus, quo ſigno qualis ſit doctrina omnibus oſtendunt, & quem gladium tu Domine abſque ſanguine, ex tua gratia, à nobis amoviſti: eum ipſi educere veſano affectu conantur.

Anima mea perpendens hæc omnia, procide coram crucifixo, dicendo: Sana Domine, aurem meam, quæ variis oblectationibus abſciſſa, & ſeparata à te, occupabatur, vanas cantilenas, obſcæna verba, libenter admiſerat, reſtitue illi ſanitatem, ut ſuavitate concentûs mandatorum tuorum, hîc & in futuro ſæculo, delectari poſſit. Angelorum verò Legiones, & auxilium Diſcipulorum tuorum, non detineas in furore tuo, verùm cùm ad capiendum me infernus dilataverit os ſuum, maximè in ultima hora diſceſsûs mei, defendar protectione utrorumq;, ut poſt mortem præparem aurem ad concinendum hymnum lætitiâ plenum, cum omnibus Sanctis tuis, & per tuam mortem, eripiar à morte æterna.

CAP. XV.

Fuga Discipulorum, & timor, solo Christo inter Iudæos, & milites relicto.

PAtientissime JESU. Post exiguam resistentiam, & quidem unius Petri, omnes Discipuli in fugam effusi, & dissipati, nec Majestatis tuæ reverentia, nec dilectio, quam tantopere eis commendâsti, assistentiam & societatem Passionis, illis persuadere potuit, timor prævaluit: sine gratia Divina, quantũ potest in humanis cordib⁹, prototypon nobis exhibitum: illi enim iidẽ Apostoli, qui jam latibula quærebant, postea illuminante eos gratiâ Divinâ, ac Christo roborante, ingentia tormenta, tanquam Leones imperterriti, pertulerunt. Noluit Dominus, ut aliquis eum juvaret in illo prælio cum Goliath infernali suscepto, figura erat in David, cùm ille solus, non armatus gladio, & thorace Saulis, processit obviam hosti improperanti genti Judeæ, baculo solo assumpto, & quinque limpidissimis lapidibus tantùm dejecit in terram adversarium, de ejusque spoliis triumphavit: sic planè Christus, generis

neris humani hostem, non indutus armaturâ cœlesti, relictâque, ut dictum supra est, militiâ Angelorum, accepto baculo Crucis, ac quinque vulnerum apertione, contrivit: ideo de se apud Prophetam ait Dominus: *Torcular calcavi solus.* Neminem adjutorem adhibuit, non cœlum, non terram, quæ omnia tunc contra illum conspiraverant, eo itaq; majori vi aggressus prælium, & solus invasit Luciferum, & solus de eo triumphum obtinuit. *Isa. 6. 3. v. 3.*

Quærendum tamen est, unde tantus pavor discipulorum, & jactantia compassionis coram Christo, versa in fugam, & negationem? Nihil frustra factum est circa passionem Domini, non enim acceptum illi est, si quis propriis viribus fidens, defensionem ejus, & fidei suscipiat, qui omnia verbo creat, & omnia perdere potest: humanâ erant freti Discipuli audaciâ, quæ respectu Divinæ nulla, & cùm maximè de victoria polliceri sibi videtur, ruit in confusionem; si enim Discipulis mens illa fuisset, & sic invicem ratiocinari voluissent. Itane Deum & Dominum nostrum, relinquimus? dixeramus ante: *Ad quem ibimus, verba vitæ æternæ habes?* Juravimus priùs *Io. 6. v. 68.*

ad mortem ipſam non deſerturos il-lum, & jam omnia aliter à nobis geruntur, maluimus fugere, & latebras quærere, quàm tam bono Domino adhærere! Timor, & inconſiderata voluntas abripuit aliò, oblivioneque ſepelivit, & beneficia collata, & amorem reciprocum promiſſum. Eheu anima mea, revolve cogitatione, quàm ſæpè derelinquis Deum tuum, & fugis ab eo peccando: non conſideras dona quæ ſingulis accipis momentis: non reducis in memoriam pactum tuum in baptiſmo cum Deo tuo: non bene proponis, & inculcas memoriæ tuæ, quid ſequetur perpetrato peccato, non comparas unum inſtans vitæ tuæ, cum æternitate ſine fine.

Poſt fugam Diſcipulorum, ſolus Chriſtus inter duplices hoſtes relictus, tanquam Agnus inter feroces beſtias, circumdatus ſævitiâ, & crudelitate eorum. Quæ mens anguſtias pectoris Divini tum temporis conſiderare dignè poterit? Creatorem cœli & terræ, & hominum, ab omnibus derelictum, in manus ferocisſimorum adverſariorum devenisse? Quæ ſocietas Agni cum Leone, inferni cum cœlo, vitæ cum morte, bonitatis cum malitia? manſue-

mansuetudinis cum ferocia? Ideo Ecclesia in persona Christi, die Parasceves, flebili cantu intonat: *Omnes amici mei dereliquerunt me, & prævaluerunt insidiantes mihi, tradiderunt me in manus impiorum, & inter iniquos projecerunt me, & non pepercerunt animæ meæ, congregati sunt adversùm me fortes, & sicut gigantes steterunt contra me.* Quis meliùs describere posset malignorum cum Christo tunc conjunctionem? De Domino dictum est: *Exaltavit ut gigas ad currendam viam*: *Ps. 18. v. 6.*
& jam non ipse gigas, verùm inimici gigantes effecti. Amor hoc effecit, ut gigas cœlestis, parvus & inermis appareret, immò vermis, ac opprobrium plebis. Judæi autem milites magni, ac generosi viderentur.

Tu ergo anima mea, defigendo oculos mentis in Salvatorem, circumdatum à Judæis & militibus, demissè roges Dominum, dicendo: Conforta me gratiâ Spiritûs Sancti, ne te deseram, neque à te fugiam, quò enim sine te vadam? *Si enim ascendero in cœlum, tu illic es, si descendero in infernum,* *Ps. 138, 8.*
ades: Tu quidem potes esse sine me, at ego ubi ero solus sine te? Væ soli, cùm enim ceciderit, quis eum elevabit?

bit? toties cado, & demergor in profundum barathri: si tu me non elevabis, quis meus adjutor? Conjunge ergo me tibi totaliter, Christe, nexu Passionis tuæ, ut nunquam à te separer, nec hîc per desiderium, nec in cælo per saturitatem.

ACTA CHRISTI tempore Passionis.

LIBER SECUNDUS.

CAP. I.

Judæorum in Christum irruptio, & mala tractatio.

PAtientissime JESU. Ingressus es jam tuam Passionem, cùm solus & traditus, & relictus fuisti persequentibus te. Quis exprimere verbis posset, quid illo assultu in te à Judæis factum? quis hoc intellectu versare præsumet, & lachrymarum siccitate prædominante, transibit oculis non madidis, considerationem principii tuæ Passionis? Pater tuus dereliquit te, propter tuam submissionem, quâ te satisfacturum, pro gravissimis mundi sceleribus, devovisti: Discipuli aufugerunt consternatione occupati: Angeli non succurrerunt, à supremi Numinis potestate, & mandato detenti. Prævidisti tu hæc omnia, Christe, & per Prophetam Regium, à te dictum ad Patrem: *Ecce ceperunt animam meam, irrue-* *Psal. 58, 4.*

runt in me fortes, neque iniquitas mea, neque peccatum meum, Domine, sine iniquitate cucurri, & direxi.

A quo capta est anima tua, Redemptor, in quam habuisti potestatem ponendi eam, & iterum sumendi eam? duo diversi lictores, unus charitas è cœlo, alter peccatum è terra; peccatum causa prima, quòd commiseratione deformitatis suæ, detraxit charitatem è cœlo, quâ inebriatus gigas, egressus ad currendam viam, inopinatò circumventus, & in opprobrium inurbanæ multitudini, tanquam maximè reus, datus. Ideo adjecisti Domine? *Neque iniquitas mea, neque peccatum meum.* A peccato origo, sed alieno, iniquitas non propria, sed mutuata, & ab illis accepta, qui cum Davide verè incusare possunt, seipsos deplorando.

Amor & peccatum Christum ceperunt.

Psal. 37, 5. *Quoniam iniquitates nostræ supergressæ sunt capita nostra, & sicut onus grave gravata sunt super nos.* De Salvatore autem

Luc. 23, 22. loqui decet: *Hic autem nihil mali fecit.* Quare ergo capitur, & diripitur? *Sine*

Psal. 58, 5. *iniquitate cucurri, & direxi:* ac si dixisset Dominus; Charitas sola me prodidit, charitas ista me & dicere, & fa-

Luc. 22, 15. cere coëgit: *Desiderio desideravi hoc Pascha manducare*, & occidi pro pecca-

eatoribus : Charitate præeunte, obviam processi Judæ & Judæis : charitate persuadente, vinci me passus sum, & tam atrociter comprehendi : charitate comitante, supplicia & tormenta gravissima pertuli : Charitate sequente, & persequente, & perseverante, flagellatus fui, coronatus, cruci affixus, & morte tandem obsignavi fortitudinem charitatis : Insignia tot mihi in captura prolata à charitate, in quibus ita mihi complacuit, ut enumerarem illa : *Tanquam ad latronem exiistis cum gladiis, & fustibus, & lignis, comprehendere me* : Gladii mortem, fustes vapulationem, ligna redolent contusionem. Evadere potuissem, si voluntas mea accessisset : nonne ille ego sum Deus & homo, cùm docerem in Synagogis, cùm instruerem in templo, cùm in montibus concionarer, & tandem non me cepistis? Verba ipsa Christi non aliter sonant. *Quotidie apud vos sedebam, in templo docens, & non me tenuistis.* *Matth. 26.* *Marc. 14, v. 49.*

Cur hoc? Non impleverat tunc finem redemptionis excessiva charitas, jam plenâ mensurâ ebibit in calice ab Angelo porrecto charitatem, statimq; in gladios, & fustes, ligna ipse se ingerit, *Matth 26, v. 55.*

gerit, & male tractatur, ut dicere poſſet: *Irruerunt in me fortes.* Quos armavit charitas, quæ fuit adeò fortis, ut omni defenſione ipſam fortitudinem exſpoliaret. An non fortes, cum quibus & cælum, & terra, & infernus, vires ſuas & permittendo, & operando, & cooperando conjunxit? An non fortes, qui fortiſſimum Samſonem blandiente charitate, & abſciſis crini-
Iſai 53,7. bus, demonſtrationis potentiæ Divinæ, tantâ cæcitate, percuſſerunt, ut oblitus virium ſuarum, *velut agnus coram ſe tondentibus obmutuerit?* An non fortes; qui, ſecũdam perſonam Deum, ut hominem, inaudito exemplo vitâ privârunt? ſubjungit denique Chriſtus. *Cucurri, & direxi.* Summâ alacritate invitante, eâdem charitate cucurrit uſque ad mortem, & mortem crucis, direxitq; Paſſionem ſuam ad ſalvandas, quæ perierant animas.

Tu anima flendo demiſsè, dic: Propter me Domine tuam occultâſti fortitudinem, ut imbecillum clypeo tuæ infirmitatis ſolidares? In exitu meo à corpore, ſis mea fortitudo, & ſi irruent in me fortes, repellas inſidiantes mihi hoſtes, victoremque illuc introducas, quò direxiſti ſalvandos per me-

rita

rita tormentorum tuorum, multos: utinam & ego annumerer illis, quorum nomina ſcripta in cœlis.

CAP. II.

Nuncius de captivitate Filii dilectiſsimi, quo dolore à Maria exceptus.

PAtientiſſime JESU. Anxiè ſciens Mater tua à teipſo, de te brevi tradendo, expectabat Nuncium, & ſimul ſecundum ictum gladii à Simeone prædicti, augmentum, & circumſtantia captivitatis tuæ tempore aggravabat mærorem, cùm quaſi linceis oculis, charitate oſtendente hæc omnia, quæ tibi dirè à Judæis evenerant, inſtrueretur, & quia nihil te latebat, nec ipſam latuit; relatio enim fuit ut amoris, ſic & doloris: jam te hactenùs Matrem Chriſti appellabant omnes: nunc titulo tuo addetur, ut incipias nominari, *Doloroſa Mater.* Quâ enim fronte, & quibus oculis, ac quo corde exceperis de captivitate filii tui tabellarium, auderem quidem interrogare, at vereor, ne ſilentio triſtitiam potiùs, quàm verbis exprimas: rogarem magis, ô Domina, ut cordi meo firmiter imprimas.

Ego mihi tamen imaginor, tibi patuisse illo puncto, quo mansuetissimus Filius tuus, circumventus à conventu fuit malignantium, duosque nuncios ad te missos existimo, unum per palantes discipulos, alterum per revelationem intrinsecam à Filio: ita enim amor conjunxerat, & maternus, & à Spiritu sancto infusus, corda Filii & Matris, ut communia gloriosa, gaudiosa, dolorosa, viderentur mysteria, nam si minoribus sanctis, sæpissimè tanta fuit gratia cœlitùs data & concessa, ut quod à longè agebatur, ipsorum distantibus oculis vicinum compareret: Quid de Matre, & tali Matre, cogitandum? Fortè in Canticis de hoc infelici horto scriptum legitur: *Veniat dilectus meus in hortum meum, & comedat fructus pomorum suorum.* Maria, quæ tanquam prima causa post Deum Patrem, amore detraxit è cœlo te Redemptor, eademque invitavit ad hunc hortum lugubrem, ut comederes, & concoqueres fructus pomi vetiti amaros, tuos appellâsti, & quia creâsti, & quia tanquam tuos proprio sanguine degustâsti.

Cant. 5, 2. Certatur omninò amore relativo: Filius enim Matrem rogat ut etiam ingrediatur eundem hortum: *Veni in hortum*

hortum meum soror mea Sponsa, messui myrrham meam cum aromatibus meis, comedi favum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo? Licèt absens corpore, quis dubitare posset Mariam præsentem corde, & affectu fuisse in horto cum dilecto suo, & verè fuit. Videndum jam, quid collegerit ibi, *Messis Myrrhæ*, quid aliud significat, quàm abundantiam atrocitatis, & furiæ Judæorum contra Christum, Myrrha, verè sanguineus ille in magna copia sudor in terram è sacrosancto corpore effusus: Myrrha, tristitia summa cùm acervus dolorum futurorum ante oculos stabat: Myrrha, cùm virulento osculo ingratissimum fætorem Judas emisisset.

Aromata autem qualia? Inprimis Patris cœlestis voluntas, cui placidè se Christus totum submiserat, charitas odorifera, quâ ardebat, ut quontociùs pateretur: fructus salvandarum animarum, quos offerre Deo Patri quàm plurimos desiderabat: Comestio favi cum melle quid? nisi commixtio doloris cum amore, quo leniebat omnia in vicinia adventantia tormenta? Vinum cum lacte quid? Refocillatio quædam sensuum, ad patiendum resolutorum,

fortitudinis cum innocentia coagulatio, divinitatis cum pura absque macula humanitate conjunctio, ipsius doloris Christi cum Matre communicatio, quæ lac quondam infanti propinaverat, jam vinum amarum ipsa bibere cogitur.

Undique angustiæ oppresserunt cor Mariæ: sicut enim præsentia Filii, & conversatio hucusque mirè recreabat animam Matris, eamque mille consolationibus replebat; sic nunc absentia ejusdem, & quidem talis, ut inter manus inimicorum incidisse sciret, à quibus tot verberibus, flagellis, irrisionibus, sputis, alapis, affici debebat, quali dolore affectam putamus! Præsertim, tu anima mea, si eam Matrem tuam agnoscis, ut agnoscere pro infinitis beneficiis debes, revolvas intellectu, & terræ inhærens, fletuque & faciem, & genus profundens, obtesteris Mariam Matrem Dei, & tuam, per illum acutissimum dolorem, quem ex nuncio captivitatis filii dilectissimi suscepit, ut quando hora evocationis tuæ, ex hoc horto corporis tui, imminebit, intercessione suâ potenti, è manibus ad rapinam paratis inferni te eripiat, & in illum hortum introducat, ubi

nulla

nulla myrrha affectionis seminatur, nec aromata redolentia acerbitatem colliguntur, sed lacte, & melle, & vino suavissimo recreantur in æternum corda electorum.

CAP. III.

Deductio infamis, & ludibriis plena processio Christi ad Annam.

PAtientissime JESU. O verè tua infamis apprehensio à Judæis, & Processio detestanda! Imaginor mihi Regium Prophetam in Spiritu vidisse cruentam hanc irruptionem in te Domine: *Circum dederunt me vituli multi, tauri pingues obsederunt me, aperuerunt super me os suum, tanquam Leo rapiens & rugiens, circumdederunt me canes multi, consilium malignantium obsedit me.* Quicquid venenatæ malitiæ potuit Lucifer intellectu depravato in te depromere, totum evomuit. homines enim feris ferociores effecti, omnia membra tua sanctissima ita in lanienam converterant, ut prorsùs illa crudelissimè dilaniarent. Non errabit quisquam, qui certò credet te, Redemptor, tum temporis, & terræ illisum, *Psal. 21, 12.*

& tan-

&tanquam prædonem,& omnibus ſceleſtioribus anteſignanum ab illis æſtimatum,& eo modo tractatum,quo nemo nocentiſsimus duriùs tractari potuit, ligatum, catenis compreſſum, baculis contuſum, facie per vepres, & ſaxa laceratum,totoque corpore afflictum, extractumque è loco captivitatis tuæ, inſolitâ furiâ jactatum, & per fluvium Cedron, benedicto tuo corpore inſtar pontis ſtrato, cruentis, & madidis, ac ſiccis vulneribus coram Anna Pontifice? ſteterunt,ſimul & eadem vulnera coram Patre cœleſti conſtituta,quæ & charitatem tuam erga nos teſtarentur, & indignationem offenſi Patris à nobis averterent.

Perſecutores Chriſti, cur vitulo, tauro, leoni, & canibus comparati.

Verùm cur quatuor beſtiis comparaverat Pſalmographus, malam tuam à Judæis tractationem? Vitulos enim, tauros pingues, leonem, & canes nominavit. Optimè expreſsit anguſtiam tuam, Domine, & ſcelera eorum in te, ſummâ petulantiâ commiſsa? Per vitulos, fortaſse inſolentiam depinxit, illuſiones, verba criminoſa, inſultationes,certè fuerant, ut ipſe per Prophetam dixeris. *Subſannârunt me ſubſannatione, frenduerunt ſuper me dentibus ſuis.* Vituli ſaginati currunt & ſaltant,

Pſ. 34, 16.

tecum

tecum cucurrerunt per ardua, & saltârunt per invia ac devia, quo calamitatem augerent tuam. Primus saltus ex horto fuit ad Annam, Secundus ad Caipham, Tertius ad Pilatum, Quartus ad Herodem, Quintus iterum ad Pilatum, Sextus ad locum supplicii, Septimus ad ipsam Crucem. De hoc saltu, & Sponsa de te: *Ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles.* Transiliisti montem Calvariæ, & colles omnes superâsti, nam supra terram ad ipsam Crucem saltus tuus ascendit. Per tauros pingues, ferociam (describit Rex) Judæorum, & militum. Cinxerunt te, & cornibus maledictionum, & verberum, punxerunt ad intima penetralia penetrantes, pinguedine malignitatis impleti, obruerunt te, & oppresserunt acrimoniâ Pafsionis, ut de te fatetur alter Propheta. *A planta pedis ad verticem capitis, non erat in eo sanitas.* Per leonem rugientem, & rapientem, terrorem figuravit idem, quando innocentia ipsa, terroribus inferni circumdata est, vocibus similibus, rugitibus leonum, impletus est aër, quo territi noti tui à longe steterunt, dispersique sunt à te, propter ingentes clamores, quos delicatissimæ tuæ

Septem Christi ductus.

Cant. 1, 8.

Isai 2, 6.

tuæ aures, & cor tuum expertum est abundè: in escam datus es à Deo Patre, ut alio loco Propheta: *Catuli leonum rugientes, ut rapiant, & quærant à Deo escam sibi.* Per canes rabiem expressit David, quæ reverà fuit in te Judæorum, multi canes convenerant: omnium enim nationum capita conjurârunt in perniciem tuam. Rabies canina discerpere cogitat prædam: talis rabies fuit apud Judæos, cùm clamarent: *Tolle, tolle, crucifige.* Tu tamen Domine, præcipuè de ferocia, & terrore conquereris, & Patrem invo-
Ps.21,22. cas in auxilium. *Salva me de ore leonis, & à cornibus unicornium humilitatem meam.* Humilitas summa Dei, quæ passa est tam ignominiosâ processione se duci in Jerusalem, ad confusionem coram omnibus ibidem existentibus mortalibus.

Anima obmutesce, & pro indignatione cōductionis Christi tam infamis, lachrymarum glacie concresce, humilitatem ejus humillimè implorando, ut cùm ex horto corporis ad cœlestem Ierusalem deduceris à quatuor illis bestiis, te immunem, & sine noxa intactam defendat à vitulo, quæ est caro, & ejus insolentiis protegat; à tauro pin-

pingui,mundo, & illecebris ejus liberet; à leone, dæmone, ferociâ,terroreque ejus eripiat; à canibus multis, id est scrupulis, conscientiam tuam rodentibus rabie,tueatur; processioque ejus ludibriis plena, confundat tuos nominatos hostes,vertatque in gloriosam deductionem ad se, qui propriâ ignominiâ,triumphum electis promeruit.

CAP. IV.

Ad Annam adductio Christi, ubi alapa illi funesta inflicta.

PAtientissime IESU. Tu Iudex mortuorum & vivorum, cum esses in statione prima ignominiosa,permisisti te coram Anna Pontifice præsentari, qui gaudebat tandem Pharisaico odio imbutus, habuisse te in manibus suis, & in disputationem tecum descendisse, ipsemet & accusator, & ferens decretum,omnes assistentes illi applaudunt, condemnant,& exequi sententiam urgent.Interrogatio Pontificis circa duo puncta versabatur, de doctrina, & de Discipulis tuis exosis Synagogæ,ut ergo capereris in sermone, qui jam vin-

ctus ſtabas in corpore, objicitur tibi utrumque, & ſolutio expectatur. Tu Domine ipſa ſapientia (nam omnis ſapientia à Domino Deo eſt, & cum illo fuit ſemper, & eſt ante ævum) licèt Corpus tuum & membra ligata, intellectus ſolutus, & perfectus, ut in DEO, admirabili tuo reſponſo confudiſti interrogantem. Verùm pro replica, in facie tua delicatiſsima ferream alapam
Ioan. 18. reportâſti, & prudenti tuo dicto: *Ego*
℣. 20. *palàm locutus ſum mundo*; & oſtendiſti te & Deum, & Doctorem, non angulos quærentem, non ſophiſticis quæſtiunculis ſtabilientem doctrinam, non conventicula privata celebrantem.

Rectè appellas te hoc verbo, *Ego*; qui eras, es, & eris tanquam Deus in æternum, & bis repetiiſti, *Ego*, ut declarares te eſſe & Deum & hominem: *Palàm*, in omni loco diſſeminâſti ſemen tuum, velut optimus Paterfamilias, quod in multam ſegetem excrevit, teſtimonio generali approbas tua facta,
Ioan. 18. dicendo: *Interroga eos, qui audierunt,*
℣. 21. *quid locutus ſum ipſis, ecce hi ſciunt, quæ dixerim ego.* Fortè ita Argumentatus es Domine, ad incredulos Iudæos: Iam perdidi apud vos, veſtrâ malitiâ prædominante, fidem, non cre-

ditis

ditis mihi, saltem auditui alieno credite, operibus meis fidem date, ore non meo, sed multorum, innocentia mea innotescet vobis. Non profuit illis tam suavis allocutio. è schola diversa Luciferi sumpserat Annas argumentum, quo doctrinam, & discipulos tuos improbabat, ideò de his interrogabaris, quàm maximè Domine. Ad tam modestam, & subtilem elocutionem quis non sperasset vel ulteriorem disputationem, vel absolutionem? Non ita factum est, alapa ferrea responsi instar successit.

Anima mea exclama lugubri voce, cum Propheta: *Obstupescite cæli super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer.* Angeli inducite ruborem, & opplemini confusione, quòd facies illa, in quam vos desideratis assiduè aspicere, colapho nebulonis unius inflicto, totà tumore, sangvine conspersa est? Terra quare non contremiscis, & quæ propter vitulos quondam aureos adoratos, multa millia hiatu absorbuisti, nunc videndo summum livorem, & contemptum Creatoris tui, adhuc stas immobilis? Cælum, quod sæpius propter minora flagitia, fulmine terroribusque igneis sæviebas, in tam atroci per- *Hier. 2, 12.*

percuſsione faciei Dei tui conquieſcis? Benignitas, & charitas velârunt tantum dedecus Chriſti, ipſe tu Domine affabili ſermone te vindicâſti, quid dico vindicâſti? imò docuiſti ſceleſtum, qui adulatoriâ voce injuriam Pontifici te intuliſſe, proteſtabatur.

O adulationem proſcribendam ex omni aula, quæ in Dei ipſius faciem non veretur inſurgere, & colapho dehoneſtare! quàm ſuaviter verò adulationem reprimebas, Salvator, dilemmate inſolubili: *Si malè locutus ſum, teſtimonium perhibe de malo, ſin autem benè, quid me cædis?* Difficile argumentum, non poterat in domo Annæ Pontificis explicari. Ideò ulteriùs tua proceſsio progrediebatur: relicta apud Annam confuſio, & vindicta alapæ in die judicii comparanda.

Ioan. 18. ỳ. 23.

Anima mea, conſiderando, quòd pro te Redemptor tuus, & pro tuis flagitiis, abſque verecundia commiſsis, tam cruentam alapam, in conſpectu Pontificis & plurimorum, excepit; tota rubore & horrore confuſa, percutiens tuam faciem, convoluta terræ tremebunda ſupplica, dicendo: Fac mi IeſuChriſte, tuæ Paſsionis, & ſuſcepti colaphi ferrei, meritis, ne mihi in ultimo halitu

vitæ

vitæ meæ, satellites infernales alapas mortales infigant, potiùs ipsi confusione acceptâ recedant, & tu me in deliciis colloces sempiternis.

CAPUT V.

Christi in domo Caiphæ præsentatio, ubi consilium Iudæorum coactum, & falsi testes.

PAtientissime IESU. Secunda statio confusionis tuæ amaræ plena fuit in domo Caiphæ, qui tanquam Pontifex Anni illius, prophetavit: *Expedit unum hominem mori pro populo, ne tota gens pereat.* *Ioan. 18, 14* O miserrime Caipha, non plenè prophetasti? ex parte quidem verum, cùm expediret unum hominem mori pro populo, aliàs non tantùm tota gens, sed totus mundus etiam periisset, verùm non novisti illum unum hominem. Unus fuit talis homo, scilicet, simul & Deus: neque debuit innocens tanquam nocens mori, quem tu falsis inductis testibus, in domo tua Concilio ideò habito, condemnâsti: Benè prophetâsti, modum executionis pessimum invenisti: Perversum tuum Concilium, in quo filium Dei hominem factum, innocentia clarum, causidi-

fidicis, cum erroneis testimoniis indu-
ctis, nullo defensore tradito, iniquâ
sententiâ morte dignum judicâsti.

Ah Christe mi Redemptor, ad te o-
culos meos, guttis lachrymarum ple-
nos converto, & miror vehementer,
testimonium contra te prolatum, tàm
mancum, incredibile, prorsùs confi-
Mar. 26. v. 61. ctum. Sic enim accusatio instituta fuit
coram Pontifice Caipha à testibus. *Hic
dixit, possum destruere templum Dei, &
post triduum reædificare illud.* Vani
accusatores, oportuisset interrogâsse
Dominum, de causa hujus sermonis,
ut ipse verborum suorum esset inter-
pres, cur hoc, & quomodo dixerit?
Audivissetis responsum longè alienum
à conceptu vestro; Omninò stulti vos
& stupidi, non de materiali machina
templi vestri, sed de templo pretiosi
Corporis sui intellexerat Dominus; si
1. Cor. 3. enim S. Paulus: *Omnia corpora homi-
num templa Dei vocare ausus est*, quid
illud Corpus? quod in se Deum habu-
it, & conjuncta in illo natura humana
cum divina, unitate inseparabili, verè
repræsentavit verum, & vivum tem-
plum Dei. Propterea nullum respon-
sum dedit Salvator, tacitè reprehen-
dendo insipientiam accusantium, quod

Evan

Evangelista expressit, his verbis: *Non erat conveniens testimonium illorum.* *Marc.14: v.59.* Dominus autem fortè cogitabat, condemnatis me inauditũ, interpretamini malitiâ vestrâ, verba mea charitativa, fiat, ego implebo hoc dictum, de templo destruendo, non vestro, sed meo, hoc reædificabo in majori gloria, cùm resurgam: vestrum autem templum Romani devastabunt, lapidem super lapidem non relinquentes, nec unquam restauratio integra succedet.

Cùm ergo tu nihil loquereris, præbens te hostiam vivam in holocaustũ, pro delictis mundi, Pontifex interrogat & adjurat, ut dicas: *Si tu es Filius Dei vivi*, loquebatur hoc, non ut te talem sciret esse, vel cuperet doceri, tentando dixerat, unde stabiliorē causam criminandi inveniret. Iam non tacuisti Domine, partim ut te Deum esse, etiam in statu iniquissimi judicii non celares, partim ut ignorantia crassa Caiphæ, & assectarum, in tuo tremendo judicio non suffragaretur eis, de tuo judicio vero, in judicio falso, prophetâsti, & monuisti: *Videbitis Filium hominis*, quem jam despicitis, cujus innocentiam prostituitis, cujus correctionem fugitis, cujus verba irridetis,

Christus adjuratᵘ in domo Caiphæ cur respondit.

Matth.14. v.62.

E *seden-*

sedentem à dextris Virtutis Dei, & venientem in nubibus cœli.

Pontifex, qui ponderare responsum tuum debuerat, abreptus errore Pharisaico, blasphemiam appellat, scindit vestimenta sua, reum mortis declarat, ad omne genus injuriarum exercendum, ad cædendum, & conspuendum, videlicet exponit. O infelix Caipha, nôn vestimenta, sed cor tuum scindere debuisses, cùm de judicio terribili audis Dominum concionantem; verùm expletum est dictum Salvatoris: *Qui ex Deo est, verba Dei audit:* (*Ioan. 8, 27.*) propterea Caiphas non ex Deo fuit, quia verbum Dei admittere ad aures noluit, potiùs ex inferno origo ejus, & ibidem residentia perpetua.

Lugeas anima, in memoriam revocando, injustum Concilium contra Salvatorem congregatum, sed quia ideò se subjecit illi, ut te eriperet è formidabili judicio sceleribus tuis debito, ex infinita sua misericordia, demississimè rogans, dicito: ô Domine mi, per ignominiam quam à falsis testibus pertulisti, fac, ut cacodæmones, in separatione mei à corpore, veluti falsi testes rejiciantur, nulloque responso à te in detrimentum mei accepto, ad supplicia

plicia ſubterranea ſibi debita inanes revertantur: Tu verò decreto tuo favorabili, me ad perpetuum tuum oſculum, & hilarem oculum admittas.

CAP. VI.

Negatio terna Petri, & Iudæ ſuſpenſio.

PAtientiſsime IESU. Acceſſerunt ad tuos colaphos, & ſputa ab ipſa impuritate injecta faciei tuæ pretioſæ, interna duo ſputa, & colaphi à duobus diſcipulis cordi tuo inflicti, dum unus te nunquam noſſe, aut vidiſſe ter juravit, alter delictum venditionis, ſcelere deſperationis cumulavit, benè dixiſti per Prophetam: *Sagittæ infixæ ſunt mihi:* quando duos ex alumnis tuis in Pſal. 33, 3. perditionem ruere vidiſti, uni eorum oculi aſpectu ſuccuriſti, alterum præcipitari crimine deſperationis permiſiſti. Infelix duplex mercator Judas, Deum pro triginta argenteis vendidit, & pro illis funem præcidentem fauces miſeras emit, vel potiùs gratis accepit, redditâ pecuniâ. Præmium tale avaritiæ debitum. Hîc exclamare potes anima mea cum S. Paulo: *O altitudo divitiarum, ſapientiæ & ſcientiæ DEI,* Rom. 11, 33.

quàm incomprehensibilia sunt judicia tua. Uterque peccavit, & unus repulsus, alter meruit gratiam. Nonné pulchra, & dolorem resonantia apparent
Mat.27,4. verba Judæ: *Peccavi, tradens sangvinem justum*; Peccatorem & traditorem
Cur Iudas suspensus & Petrus conversus. agnoscit se ultrò, sanguinem Christi fatetur effusum, & tamen furca loco absolutionis illi assignatur. Petrus nihil dixisse legitur post negationem, nec revocavit se errasse, solo fletu purgavit scelus.

Quid est hoc? Fortè, quia Judas dederat occasionem & initium Passioni, Petrus verò unicus inventus, qui in principio passionis defendit gladio Dominum suum, vel quòd Judas excæcatus avaritiâ, non meruerit videre oculũ Christi, Petrus timore solo peccans, obtinuit, illum ut respiceret Redem-
Luc,22,61. ptor, sic enim in Evangelio legitur. *Et conversus Dominus respexit Petrum.* Mirabilis tuus & efficax aspectus Salvator, ad similitudinem solis; qui radios in humidam terram immittendo, attrahit vapores, & nubem efformando, per imbrem reddit iterum terræ, pinguedine eam replendo: in siccam & aridam verò emissi radii absq; fructu operantur, sponsa in canticis de oculis divi-

divinis ait: *Oculi tui columbarum, abſq; eo quod intrinſecus latet*: Benignitatem & manſuetudinem columbinam, oculi tui Domine præſeferebant ſemper, ſed intrinſecùs latebat vis ſumma attractiva, nam viſu ſolo & Matthæus à telonio avocatus, relictis opibus, atque habitu contracto divitiarum, Apoſtolus & Evangeliſta creatus, & Petrus viſu ſimili flendo amarè delictum, remiſſionem eſt tam enormis peccati conſecutus, ipſo paſſionis tempore, peccaverat Petrus, & ſtatim effectus paſſionis Chriſti in illo apparuit, radii gratiæ ex ſacroſanctis oculis in humidam puſillanimitate plenam terram Petri ferrebantur, inde vapores attracti in cor illius recordatione prædictionis Domini de negatione ipſius terna, nubem contritionis denſam effecerunt, quæ per pluviam oculorum effluxit, & fructum pœnitentiæ generavit: Iudæ cor durum. & ariditate inferni ſiccum, reſpuit radios cœleſtes, & diſruptis viſceribus, in ſempiterna remanſit ſterilitate. *Cant. 1,1.*

Stupenda res, Petrus qui jam negat noviſſe ſe hominem, antea dixerat: *Tu es Chriſtus Filius DEI vivi*, qui jam ter, cum juramento, deteſtatur noti- *Mat. 16,16*

am, ter postea interrogatus à Domino, se habere erga illum amorem, protestatus est: qui anteà velle se commori gloriabatur, jam gallo teste, nec audire de Magistro vult: qui in turba & strepitu in horto captivitatis, audaciâ açcinctus, ferro inimicum ferit, jam coram muliere & servo, verbis defendere veretur, eumque prorsus pernegat. Oratio tua Christe subvenit Petro: *Ego orans pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus, confirma fratres tuos.* Nobis in exemplum datum, ne desperemus de misericordia Dei, ut Judas, fletu corrigamus errata, ut Petrus, qui licèt veniâ ab ipso Domino donatus esset, pro una culpa tamen, toto vitæ tempore non cessavit à lachrymis.

Luc. 22, 32.

Væ tibi, anima mea, peccatrici maximæ; quæ pro ingentibus sceleribus tuis, vix guttam aliquando emittis, & iterum ad priora peccata redis; contrito corde, accedas ad crucifixum petens: Respice me misericordiæ tuæ oculo, Domine, & liquefacias compunctionis dolore genas meas, quatenus defluant aquæ ex illis, purgantes sordes meas, quibus deletis, post mortem abstergas omnem lachrymam ab oculis

lis meis, perducasq; ad illas delicias, per Crucem & Passionem tuam, quas, nec oculus vidit, nec auris audivit, nec cor humanum comprehendit.

CAP. VII.

Nox illa terribilis Christo in domo Caiphæ, ubi quid factum sit, nec scriptura expreßit sacra.

PAtientissime JESU. Quis audebit describere, quæ passus es nocte illâ vel in residuo noctis, antequam illucesceret dies, in carcere Caiphæ? quid egisti, ubi fuisti, quæ conversatio tua? Saxeum & lapideum meum cor distilla, Domine & educas, tanquàm è petra aquas salubres pœnitentiæ, quibus defleam te, vel potiùs me, cujus causâ, tanta passus es. Copiosa tua redemptio necessaria erat, novisti, ante cujus oculos omnia sunt aperta, mortales omnes peccasse, & peccare die noctuq;, ita tu die & nocte eluisti scelera eorum, nocte potissimùm in silentio, in abscondito offenditur tua Majestas, tu ore tuo Sanctissimo elocutus os. *Omnis qui malè agit, odit lucem, &* *Ioan, 3, 20.*

 non

non venit ad lucem, ut non arguantur opera ejus.

Lux, est quasi inspector operum nostrorum, fugimus, dum aliquid non boni exequi intendimus, & noctem eligimus, quâ tecti impunè liceat flagitiis vacare, quod contra tuam ordina-
Ps. 103, 22. tionem facimus. *Ordinatione tua perseverat dies:* in quo pie Rex? respondet in altero Psalmo: *Ortus est sol, & homo exibit ad opus suum, & ad operationem, usque ad vesperam.* Nox propter quietem data hominibus, vel ut somno recreent artus, vel ut in te Domine habeant requiem, & tecum se
Ps. 118, 62. occupent exemplo Davidis: *Mediâ nocte surgebam ad confitendum tibi.* Vera quies, quia in te & tecum: Quibus ergo servit nox ut male otientur? Idem
Ps. 103, 20. Propheta: *Posuisti tenebras, & facta est nox, in ipsa pertransibunt omnes bestiæ sylvæ, catuli Leonum rugientes, ut rapiant, & quærant à Deo escam sibi.* Quando ergò homo instar feræ, noctu quærit prædam in plateis, in domibus, in angulis, volutaturq; in cogitationibus, & desideriis impuris, talis esca, non à Deo, sed à Diabolo, qui homines in feras convertit, qui tempus quietis, in labores bestiarum commutat,

tat, qui noctem vertit in diem, & diem in noctem, ut noctu peccatis polluti, dormiant in servitute ejus, ad meridiem, putant se pacatos in lecto desiderare, & ipsi in faucibus Leonis illius, qui quærit quem devoret, comprehensi stertunt.

O Redemptor mi, cùm in me ipsum descendo cogitatione solidâ, & agnosco me solum, tot vitiis nocturnis, quorum sine singultu, & gemitu recordari non possum; offendisse te Dominum meum, quid totus mundus ab Adam, ad excidium fabricæ hujus, non committet? fortè notavit id Esdras, & annuntiat nobis, dicens: *Altissimus dedit intellectum quinque viris, & scripserunt, quæ dicebantur excessiones noctis, quas non sciebant.* 4. Esd. 1, 4. Tu scis, & sciebas Christe, omnes excessiones nocturnas omnium temporum, non te latuit ira Patris, & ideò ut satisfaceres, & mollires furorem Genitoris æterni, noctem illam in domo Caiphæ, sine ulla quiete, in loco sordido, inter lixas & feces insolentissimorum servorum, transegisti; verè ad prædam ex permissione Dei Patris, Catuli Leonum exierunt, & te miserè afflixerunt. Quot tibi tormenta concurrerunt, quæ abluendo nocturna

peccata tolerasti, noctu omnes morbi graviores,& major afflictio,& hæc circumstantia aggravabat tuam pœnam, tenebræ parvâ luce illuminabantur; locus angustus & ingratus odore, requies fugerat, cùm alii aliis succederent, quibus infernus somnum adimebat,hi & vellicationibus & alapis, sputis,turpibus alloquiis, maledictis verbis, omnique genere petulantiæ, in te invehebantur,ac contumeliis variis,ad ipsum diei diluculum,divexabant.

Expergiscere anima mea,è lethargo peccatorum, & gratias agens Salvatori tuo, cum lachrymis dic: Sit tibi gloria,Domine,in æternum,quòd nocturna mea,mundique totius delicta, Passione pacificaveris, & occultari fecisti à facie commoti irâ Patris tui,ne propter illa,æternâ nocte damnationis puniremur,demississimo vultu, profluentibus guttis rogo,ut merita tua me à tenebris,& nunc scelerum, & post obitum, perpetuis præservent, utque ad lucem,quàm ipse inhabitas, & quam electis tuis per passionem tuam præparasti, perducas æternam.

CAP.

CAP. VIII.

Mane CHRISTUS *coram Præſide Pilato ſiſtitur.*

PAtientiſſime IESU. Ortus eſt dies, felix quidem generi humano ob pretium incomparabile redemptionis, quod peractum eſt, tamen cordi amanti lugubris memoria, ob compaſſionem vulnerum tuorum debitum, intermiſcet dolorem. Nocte ergò vigilando conſumptâ, an refocillatio ſecuta quietis die. Planè illud Poëtæ congruit: Nocte pluit totâ redeunt ſpectacula manè. Pluit ſputis, alapis, vellicationibus, nox in te Domine, jam manè ſpectacula prodeunt. Deo Patri, Angelis, & hominibus, non viſum ſpectaculum, Deum ut hominem condemnari & mori. Ah proh dolor, acervus amaritudinum accrevit in corpore tuo Salvator mi? Iam enim abſoluto nefandiſſimo conſilio Judæorum, & injuſtiſſimo decreto, in quo innocentia, nocens inventa Hypocriſi Phariſaicâ, dum ad eos Pilatus dixiſſet: *Accipite eum vos, & ſecundùm legem veſtram judicate.* Clamârunt: *Nobis non licet interficere quenquam.* Ioan. 18, 31.

Benè advertit S. Augustinus astu-
Ps. 63, 40. tiam illorum, in illud Psalmi: *Exacuerunt tanquam gladium linguas suas*: Non dicant Judæi, non occidimus Christum: etenim propterea illum dederunt Judici Pilato, ut quasi à morte ejus viderentur immunes, nam respondentes: *nobis non licet occidere quenquam*: iniquitatem facinoris sui in judicem hominem refundere volebant. Sed nuncquid Deum judicem fallebant? non certè: sicut & David, cùm Uriam interficere tacitè curâsset, & in bello Ammonitarum ille occubuisset, Na-
2. *Reg.* 12. ỽ. 9. than Propheta exprobrando excessum illius, sic affatus est: *Uriam Hæteum percussisti gladio, & uxorem illius accepisti in uxorem tibi, & interfecisti eum gladio filiorum Ammon.* Non latuit scientiam Divinam occulta jussio, ut periret Urias, multo magis, quando ipse Deus & homo subtilitate Judæorum condemnabatur; Non accepta talis excusatio à Deo, quam veretur &
Ps. 140, 4. Rex pœnitens. *Non declines cor meum, in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis cum hominibus operantibus iniquitatem*: Et alia falsitas ap-
Joan. 18. ỽ. 28. paruit in Judæis teste Evangelio, de illis enim dictum: *Et ipsi non introierunt*

runt in Prætorium, ut non contaminarentur, sed ut manducarent Pascha. Minus peccatum veriti, in maximum inciderunt.

O duplici corde fallaces; non audetis intrare prætorium, & ausi fuistis, eo die & judicare, & innocuum solo invidiæ livore stimulati, sententiâ mortis afficere? Ecce statuitis Christum ante faciem Pilati, instatis ut pereat è vita. Pilatus ut prudens Judex, sciscitatur causam adductionis Domini. *Quam accusationem affertis adversum hominem hunc?* Videte, qualis ad interrogationem; & quam indirecta, & præoccupato rabie animo, responsio? *Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum.* Non sic Judæi procedendum; Enumerate, quæ maleficia, quod delictum ab illo commissum, & postea urgebitis pœnam. Palàm ostendunt causam fuisse necis Domini, condemnationem antè proprio decreto, extorquent ergò, ut Judex eorum judicio subscriberet. O falsitas inaudita! Optimè quidem remittis Pilate ad illos, vos ergo judicate eum, quia reum invenistis, non ego, qui nullam in eo inveni causam. Pilate, ô inconstans Judex, si scivisses, quis coram tuo tri-

Ioan. 18, v. 29.

Ioan. 18. v. 30.

bunali constitutus fuerat, fortè fortiùs pro illo cum Judæis decertasses: ignorantia & timor Cæsaris, in bono cursu deficere tibi persuasit.

Tu anima mea, scis, quis coram Pilato stabat, & causam non ignoras, Deus ipse fuit, & pro te judicari se iniquè permisit, projice te in terrã, & plorans, statue tibi ante oculos Creatorem cœli & terræ, ab omnibus destitutum, stare in conspectu Judicis, unius hominis, suæq; vilissimæ creaturæ, & dic ad Dominum: Per illam stationem tuam coram Pilato, fac, ut cum ego post dissolutionem corporis, ante tuum strictissimum judicium præsentabor, non sicut tu innocens, tanquam nocens morti traditus fueras, sed tuâ Passione mediante, me nocentissimum, innocentiæ decreto absolvas, ne æternæ morti mancipér, verùm misoricordiâ tuâ inexhaustâ subveniente, bravii sanguine tuo pretioso promeriti, participem me clementer efficias.

CAPVT IX.

Pilati insufficiens defensio pro CHRISTO, *Judæorum acclamatio: Crucifige.*

Patien-

PAtientiſſime JESU. Tam inique inſtabant Judæi adverſùm te, ut nec rationem aliquam, ſaltem ad apparentiam afferrent, quâ te condemnarent, nec ullum defenſorem, ſecundùm jura, concederent. Quid ergò, itané innocentia periclitabitur? Non. Permiſit quidem Deus, & voluit, ut judicium condemnationis ſequeretur, at teſtimonium innocentiæ, Iudicis ipſius voce, & diſputatione cum Iudæis, memoriæ omnium deſcriptum manſit: Subſcripſit pro innocentia uxor Pilati, juſtum Dominum proclamando. *Nihil tibi, & juſto illi, multa enim paſſa ſum per viſum hodie, propter eum?* Animadverterat ſathanas, morte Salvatoris ſe peti, & jugulari, tardè deceptum ſe agnovit: Ergò qui ante urſerat executionem mortis, per ora Iudæorum, jam per potens inſtrumentum mulierem, aggreditur expugnare, cor Pilati occupatum inſtantiâ Iudæorum, illam terrendo viſu nocturno, Dominum autem juſtum propalando. Non ſuccedet ars tua diabole, oblatus eſt, quia ipſe voluit, velis nolis ſacrificium cruentum peragetur, quo vires tuæ frangentur, & poteſtas collidetur.

Matth. 27. verſ. 19. Diabolus per uxorē Pilati Chriſti mortem voluit impedire.

Pilatus itaq; prudenter ſatis à principio

Matth. 27. v. 11. cipio tutatus est causam Christi: Primò interrogat eum: *Tu es Rex Judæorum?* Cùm Dominus sapientissimè respondisset: Ego quidem sum Rex, sed non de hoc mundo: nam & mei ministri decertassent, ut non traderer Iudæis, vides contrarium, omnes mei dilapsi sunt, solus sto ante te, non ambio regnum caducum, qui aliud quidem & perpetuum possideo. Pilatus exit foras aliquoties, protestatur se, nullam causam mortis in eo invenire, & quod magis, ut furori Iudæorum satisfacere posset, mitigareque fervorem crudelitatis, & Barrabâ dimittere cogitat, & Iesum flagellat, & coronâ spineâ permissâ cruentat, & tum demùm exclamat:

Luc. 23, 22. *Accipite eum vos, & crucifigite, quia ego nullam in eo invenio causam.*

Hucusq; justè Pilate, defendisti innocentiam Domini, perseverantiâ opus fuerat, in qua tu defecisti deplorandè: prudentia tua caruit effectu, non mirum; *Sapientia hujus sæculi inimica est Deo:* uti enim mundus non est infinitus, neque opera ejus, ita nec prudentia ejusdem: *Initium sapientiæ* verò *timor Domini.* Initium sapientiæ mundi, timor inanis, & creaturarum, non Creatoris. Talem timorem Iudæorum,

rum , & Pilati , Propheta in spiritu longè ante depinxit : *Quoniam ecce Reges terræ congregati sunt , convenerunt in unum , ipsi videntes , sic admirati sunt , conturbati sunt , commoti sunt , tremor apprehendit eos.* Iudæi Romanos verebantur , ne tollerent eorum gentem, propter doctrinam Christi, ideò convenerunt, ideò tremor apprehendit eos. Pilatus, auditâ voce : *Si nunc dimittis, non es amicus Cæsaris.* Timorem jam conceptum auxit, magisq; timuit, licèt innocentiam Christi perspectam haberet, de quo latiùs infra.

Psal. 42,5.

Ioan.11,12.

Quam tamen rationem protulerant Iudæi, nullam aliam, nisi clamosam, nulloq; nixam fundamento : *Tolle, tolle, crucifige eum* ; pro tot beneficiis acceptis à Domino , pro tot ægris sanatis, pro tot laboribus in salutem illorum insumptis, merces, Crux. Deus Pater aliter pro tot ærumnis & plagis, quas Salvator sustinuit pro nobis , præmium summum atribuit, ut ipse fatetur : *Ego sum autem constitutus Rex ab eo , super Sion montem sanctum ejus.* Et cùm pateretur , Pater allocutus est eum : *Postula à me* (& videns sufficientem satisfactionem & dignam postulatio-

Ibid. v. 15.

Psal. 2,6.

Psal 2,8. lationem) *Dabo*, inquit, *tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.*

Tu anima provoluta, cineribus commiscens pluviam lachrymarum, postula dicens: Supreme Iudex, tu in judicio tuo ipse sis defensor causæ meæ, melior enim & tutior, perseverantiorq́ erit, quàm Pilati, nullum tu times, potiùs Reges terræ serviunt tibi in timore, & infernus coram te contremiscit, da ergò, ut inter hæredes Regni illius sim, quorum possessio tradita est tibi à Patre æterno in æternum.

CAPVT. X.

Silentium CHRISTI *coram Pilato.*

PAtientissime JESU. Qui linguas infantium facis esse disertas, & bene omnia faciendo, surdis auditum, & mutis loquelam restituis, quid est, quòd coram Pilato constitutus adeò taceas, ut ipse Præses miretur vehementer? Non est, tantùm animi in me, ut te de silentio tam mirabili interrogem, quis enim tuus consiliarius fuit? Reddesné rationem alicui tuæ hactenus taciturnitatis? Inspira ergò cordi meo, ut investi-

veſtiget rationem tui ſilentii: Prædixiſti Martyribus tuis antea dicens. *Dùm ſteteritis ante Reges & Præſides, nolite cogitare quomodò, aut quid loquamini, dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini, non enim vos eſtis qui loquimini, ſed Spiritus Patris veſtri qui loquitur in vobis.* Et tu Domine, cùm & verba hebeas (es enim Verbum æternum Patris) & ſpiritus Patris eſt in te (unius eſſentiæ cùm ſit tecum) & tamen taces? *Mat. 13, 9.*

Cur Chriſtus coram Pilato tacuit.

Audebo ſuſpicari, te Domine omnia & ſingula noſtra delicta ſingulari modo expiare voluiſſe. Noſtra enim garrulitas & multitudo loquendi offenderat majeſtatem Divinam, lingua noſtra veluti gladius biceps acutus famæ aliorum non parcit, tanquàm in molendino rotâ aſſiduè volvitur, ut aliis obloquatur, rodat exiſtimationem, lædat honorem, in ipſum denique auctorem vitæ inſurgendo, quid vani, inanes, turpes ſermones noſtri! quot vicibus dies noctesq; occupant integras; & nos putamus, tempus perditum, quod ineptis confabulationibus eximitur. Tua lingua benedicta Chriſte, quâ nemo hominum taliter unquàm locutus eſt, verba vitæ diſſeminans, ne noſtræ, æter-

ternum Væ clamarent : ideò obmutuit, & catalogum vanitatum linguarum noſtrarum, carbone cacodæmonis notatum, delevit.

Docuiſti etiam Domine in cauſa juſta, ſilentium, eſſe maximum apud Deum cauſidicum. Ita Suſanna tacito ſuſpirio defendi meruit à propria innocentia: ita de Sanctis, cum ſuppliciis afficerentur, canit Eccleſia: *Caduntur*
Dan. 13. *gladiis more bidentium, non murmur reſonat, non querimonia, ſed corde tacito, mens benè conſcia conſervat patientiam.* Si injuſta decreta obruunt juſtitiam, ſilentio appellatio ad ſupremum ſubſellium deducatur, expectetur illud tempus, quo promittit ſe DEUS accipere juſtitias judicandi. Ergò vindicta, non alia debet eſſe Chriſtiana, illa namque reprobatur, quæ mira & horrenda imprecatur, coquens ultionem: Ex tuo Domine, ſilentio doctrina ſumi poteſt, ubi nihil proficitur in corrigendo proximo, & in vanum laboratur, ſermoq; inutiliter conſumitur, ibi ſilentio potiùs utendum erit, nec fatigandum, ubi nulla ſpes, vel fructus laboris ſequitur, tàm diu operari circa ſalutem aliorum oportet, quamdiu ſperatur ſolatium converſionis, ſi

fru-

frustra fieri agnoscitur, soli Deo, silentio & oratione commendanda res, hoc placet superis, neque meritum amittitur, sed ponderatur potiùs in libra cœlesti, magniq; valoris esse reputatur, exemplo Domini, qui post tot conciones, & adhortationes Iudæorum, & antè & nunc Pilati, in passione prolatas, cùm nihili æstimarentur, silentio, Deo Patri in sinum, salvandorum numerum reposuit.

Observârat Dominus tempora, quibus distincta opera sua manifestaret universo mundo; non doctrinæ & loquelæ, verùm passionis tempus tum aderat, ideò pauca verba ejus & miracula tacitè peracta. Nonné aspectu solo Petro subvenit? Nonné Longinum apertione lateris sanavit? Nonné Centurionem morte solâ convertit? Nonnè latroni licèt defensori honoris sui parcè respondit, utinam ego refrænem linguam meam multiloquam, & parciùs utar vetitis sermonibus, per meritum silentii Dei mei.

Tu anima defleas tot sordidas confabulationes tuas, imprimendo timorem amici Dei Iob, qui ad mille interrogata, ne unum verbum respondere posse creatori fassus est, illum diem revocan-

vocando in memoriam, quo de omni verbo otioso ſtricta ratio reddenda erit, demiſſo vultu dicendo ad crucifixum; Fac tuo ſilentio Redemptor, ut in judicio meo coram te accuſatores mei obmuteſcant, & ego introducar illuc, ubi abſq; ſilentio inceſſanter clamant electi tui: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabbaoth.

CAP. XI.

CHRISTUM *interrogando Pilatus, quid ſit veritas? noluit audire, ſed foras exivit.*

PAtientiſſime IESU. Exulârat veritas è mundo, quia nunquam eam cognoverat, antequam, tu ipſa veritas venires; dicit David: *Veritas de terra orta eſt*; non antequam tu terram, carnē videlicet noſtram aſſumeres, ex ea terra ſancta, incorrupta, ejus fons & origo, at non ex ſola terra, cœleſte ſemen commixtum terræ, veritatis Parens. Primò veritas fuit uſq; ad nubes tantùm incognita, acceſſu difficilis; Moyſes aſcendebat montem, ut audiret de veritate & vix poſteriora meruit videre, tonitrua, fulgura, deterrebant à ſchola veritatis, ita ut Iudæi nollent

Pſa. 84, 12.

à Deo

à Deo ipso audire veritatem, maluerunt per Moysen interpretationem ejus admittere. Rarò Doctor veritatis in mundo inventus, vetus proverbium: *Veritas odium parit*; ideò judicio Regis declaratus: *Omnis homo mendax*, *& mendaces filii hominum*, idem iterum increpat & redarguit. *Filii hominum usquequò gravi corde, ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium?* Non tantùm non quærebant veritatem mortales, sed potiùs hostem ejus mendacium: quomodo ergò viam scivissent veritatis, cùm contrarium iter ab eis investigaretur, vanitas & mendacium illorum materia, circa quàm versabantur filii hominum, veritas abolita ab eis, obducta velo ignorantiæ, quia cum festinatione dies vanitatis & mendacii transacti. Tu Domine venisti in mundum, & tecum veritas, quia tu ipse veritas, nec dissimulas te id esse, cùm ais: *Ego sum via, veritas & vita*; ipsimet inimici tui ad tentandum te missi, confessi sunt dicentes: *Magister, scimus, quia verax es, & viam Dei in veritate doces*: aberrantes enim à via, ad veritatis veram semitam reduxisti: mendacium veritatis semine jugulâsti; veritate cognitâ æter-

Rom. 3, 4.
Ps. 61, 10.
Ps. 4, 2.
Ioan. 14, 6.
Matth. 22. v. 10.

æternâ, vanitatem transitoriam è cordibus humanis evanescere fecisti.

At omnené genus humanum veritatem tuam secutum est? Proh dolor! pauci? in schola discipulorum, unus vanitatis lucro deceptus, à veritate non tantùm discessit, verùm eandem falsis Pharisæis, scribis tradidit ad mortem, Pilatus fugit à veritate, interrogat Dominum: *Quid est veritas?* & exit: Pilate cur non audis definitionem veritatis? Cur responsum de veritate à magistro veritatis non expectas? cur doceri recusas de veritate ab ipsa veritate? Ad quid interrogas, si celeri cursu à doctrina veritatis te proripis? Bene dixisti antea Domine. *Qui ex Deo est, verba Dei audit.* Lima est veritas quæ per verbum Dei profertur, illisq; prodest, qui sunt ex Deo, Charactere ejus glorioso prædestinationis notati: fortè Pilatus, si expectâsset ex ore veritatis responsum, veritatem agnovisset, & Discipulus ejus factus fuisset, jam miser prætermisso tempore, quo salutem suam operari potuisset, longè recessit à veritate, & incidit in viam mendacii, & vanitatis. Licèt enim innocentiam Christi publicè propalaverit, tamen ob vanam Cæsaris gratiam, mendacio

Ioan. 18. v. 38.

Ioan. 8, 47.

dacio condemnationis, præcipitium ſempiternum ſibi, & exilium à veritate acceleravit.

Sed quid ego Pilatum redarguo, cùm me procul à veritate abeſſe non ignorem? quæro vanitatem & mendacium, omnibus diebus vitæ meæ, graviter Deum offendendo, & tranſitorias voluptates ſectando, expello vanitate veritatem, neque enim in uno eodemque ſubjecto convenire poſſunt ſimul.

Anima mea, declinando ad terram, fletu miſcendo preces, dicito ad Redemptorem: Expelle à me Domine vanitatem, occupa cor meum veritate, non eſt enim quo vanitas intret, ubi veritas jam totum occupabit; da ut quid ſit veritas, & interrogem, & reſponſum expectem, inſtruarq; de veritate. Tu es, mi Chriſte, ipſa veritas, qui pro veritate etiam mortem ſubiiſti, concede, ut te perfectè agnoſcere poſſim, veritatis doctrinam ingredi, quâ tutus ad vitam æternam perveniam, quam mihi viâ ſangvinis tui pretioſiſſimi mercatus es.

CAP. XII.

CHRISTI *ad Herodem missio, & ignominiosa cum contemptu ejusdem remissio.*

PAtientissime IESU. Quanta blasphemia à Judæis commissa, in tui accusatione injusta, maledicta vox, in Evngelio sic legitur; dùm enim Pilatus nihil se invenisse causæ fateretur in
Luc. 20, 5. te, dixerunt Judæi: *Commovit populum docens per universam Judæam, incipiens à Galilæa usq; huc*: Estné ista commotio, Iudæi? tot languentium curatio, tot mortuorum resuscitatio, tot famelicorum saturatio, tot infirmorum sanatio? hoc propterea factum est tuâ permissione, ut majorem satisfactionem delictorum nostorum, à Patre impetrare posses, ideò ampliori contemptui occasio data verbis Iudæorum: Audiens enim Pilatus de Galilæa, misit te ad Herodem, ut processio tua celebriori despectu augeretur, stetisti ergò in conspectu adulteri, qui curiositatis persuasione, signa à te fieri videre voluit. Non ad mentem ejus tuum silentium, tu verò indignum judicâsti, coram eo majestatis tuæ Divinæ jura

jura ostendere,potentiæq; tuæ insignia explicare, qui fratris sui uxore polluit thalamum: qui Joannem tuum famulum,& præcursorem, redarguentem scelus, conviviali Choreâ capite minuit: qui persecutionem in Apostolos futurâ meditabatur executione. Stultitiam ejus, & arrogantiam, & curiositatem silentio confudisti.

Quia verò prudentia mundi reputatur pro amentia in cœlo, & è contra, idcircò ausus est Herodes te spernere, atq; irrisum albâ induere veste; nesciens,trium virtutum perfectionem, albedine tibi adscripsit. Alba vestis,quid aliud, nisi castitatem,innocentiam, aut simplicitatem, puritatemq; cordis designat? Spernitur talis vestis, in mundo, in aulis,in judiciis, mundus quid magis odit, quàm has tres virtutes? Castitatem irridet, innocentiam, simplicitatem contemnit,puritatem despicit,ex aula exulat castitas, innocentia, simplicitas vili penditur, puritas sibilis & cachinnis excipitur, judicia castitatem raró defendunt, innocentiam sæpè condemnant: de puritate si dicitur, vix ad aures admittunt, amittitur causa harum virtutum non semel in judiciis,& ipsa Christi causa non suc-

Vestis alba Christi, quid denotat.

cessit, quæ eminebat, in his tribus supra dictis perfectionibus.

Sed quæro à te imprudens Herodes, cur tu Dominum irrisisti? quæ causa contemptus? unde origo tanti despectus? Dicis, quòd nullo signo, vel miraculo, ut tu superbo corde tuo meditabaris, & spe devoraveras, te recreaverit Dominus? Minimè id merebaris, cùm signum Christi advenientis in mundum, & miraculum Orbis, videlicet Angelum in carne (ut ipsum Salvator appellavit) præcursorem Domini, sustuleris: Et fortè ideò non est dignatus Dominus responso suo te honorare, neque verbo (quod intendebas audire) salutare, cùm vocem clamantis Joannem Baptistam decollaveris, & inter fercula convivalia, crudelem discum, in quo caput ejus repositum fuerat, in bestialis natalis tui festo, collocaveris, & fortè ideò silentio te Dominus redarguit, cùm verba proficua, damnantia scelus tuum (in quo cum uxore fratris tui vivi immersus fueras) præcursoris Christi rejeceris, & loco præmii, silentium capiti ejus imposueris. Verùm & silentium Redemptoris tibi profuit, quod inimicitias inter te & Pilatum composuit: Ecce silen-

entii qualis fructus? testimonio Evangelistæ: *Et facti sunt amici Herodes & Pilatus in ipsa die, nam antea inimici erant ad invicem.* Luc. 23, 12.

Per illud silentium Christi, contrito corde exores, anima mea, dicendo: Domine mi, non condemnes, potiùs per meritum tui silentii, inspires mihi paucitatem verborum, da gratiam silentii, vt clauso ore, in abdito conscientiæ meæ, sileant cogitationes mundanæ, & ego occuper tacitè ruminando cœlestia, ut sicut tuum silentium, inter Herodem & Pilatum, pacem operatum est; ita inter Deum Patrem (cujus inimicus hactenus fui, sceleribus meis continuis iracundiam promerendo) & me vilissimam creaturam, concordiam stabilem constituas, ut & hîc motuum, & affectionum mearum consonam, in Dei Patris mandatis voluntatem geram, & in cœlo, ubi vera pax est, concordem cum omnibus Sanctis, inhabitem perpetuò mansionem.

CAP. XIII.

Præpositus à Iudæis Barabbas præ CHRISTO.

PAtientissime JESU. Ex uno contemptu in alium ruis causâ nostri,

& quidem extremum, honoris videlicet. Quid non fit in mundo, ut honor integer servetur? Mors ipsa eligitur pro honoris læsione, salvo honore, omnia salva. Et tu fabricator cœli, Dominus dominantium, Rex Regum, innocentia ipsa, honor summus, creator omnium, postponeris Barabbæ sceleratissimo mortalium, homicidæ seditioso. Advoco in testimonium ipsum cœlum, & Angelos, quibus contumelia maxima illata, quorum Dominus, (cujus aspectu satiari nunquam pos-

Luc. 23, 18. & *Ioan.* 18. v. 40. sunt) tantam injuriam passus, ut ipso perfido Barabbâ nocentio, publicâ voce proclamaretur: *Non hunc* (dimitte nobis Pilate) *sed Barabbam*: clamabant Judæi.

Verùm cùm nihil frustra in tua passione Christe factum fuerit, quis scit, an non ob duo peccata communia mundi, in honore periclitatus es? superbiam scilicet, & nimium zelum impertinentemq; tuendi honoris. Lucifer antesignanus superbiæ, multos suæ sectæ habet alumnos, superbi nolunt aliis esse æquales, tantò magis minùs æstimari, hæret illis objectum Diabolicæ Philosophiæ in mente: *Similis ero Altissimo.* Ascendere nituntur sem-

ſemper ſuperiùs, magisq́; elevari cum Pſalmiſta: *Superbia eorum, qui te oderunt, aſcendit ſemper.* Phariſæus orans in templo dupliciter ſuperbiá impegit, de ſe nimiùm præſumendo, & alium temerè contemnendo: *Non ſum ſicut cæteri*, origo altior in oculis propriis, præ cæteris ſibi viſus eſt, nec comparationem ullo modo ferre potuit.

Tu Domine medicinam è cœlo attuliſti nempé humilitatem, eamque docuiſti, in poſtpoſitione tui Barabbæ, ille fur ſceleratus, publicè tibi antepo-nitur, & tu pateris hoc, ſilentioq́; concedis: imò permittis, ut re ipſa, te audiente tibi præferatur? Quæ comparatio Creatoris ad creaturam, ſummæ bonitatis ad inſignem malitiam, ſanctitatis ad perverſam vitam? Et tamen ſcelus triumphat, & innocentia rea agnoſcitur. Honor delicata res in mundo, etiam manſuetiſſimos laceſſitus commovet: non verbis, non verberibus, vix ſangvine ſatisfit honori offenſo, unde tot duella, tot cædes, tot vindictæ ſequuntur, non dimittit aliquando læſionem honor ſuam, etiam in tormentis, etiam in ipſa morte: Si illi violato apponatur cogitatione infernus,

& pœnæ illæ infinitæ, nihil prodeſt, tanquàm cœcus omnia contemnit.

Ecce Salvator remedium tanquam verus medicus, proponit cuilibet animæ inflammatæ vindictâ honoris, dicēs & inſpirans cordi: Eheu miſera anima, quid vanos honores læſos, tàm acriter propugnas? Nonné ego Deus, qui dixi: *Honorem meum nemini dabo*, & mihi honorem à creaturis deferri reſervavi, nihilominùs contemnor, non potuit mihi major læſio inferri unquàm, nec à magis vili perſona, & ego do manus, non repugno, & locò vindictæ, ſanguinem meum, pro contemptoribus & conculcantibus honorem meum offerro: loco duelli, inermis cum armato inferno concurro; & proſtituentes honorem meum è poteſtate ejus, & imperio eripio: loco cædis, meam vitam in mortem trado, ut derogantes honori meo ſalvem, & vitam æternam tribuam.

Erubeſce anima mea, erubeſce Chriſtum, qui Barabbæ impio ſubeſſe, & minor quàm ille in reputatione hominum cenſeri voluit: *Erat autem Barabbas latro.* Ergò plùs quàm latro Dominus? ille enim dimiſſus, hic retentus, & loco illius condemnatus; ille

Ioan. 18. ℣. 40.

ille peccavit, hic pœnam exoluit: ut tamen ſcelera ejus, paſſionis medio mererentur veniam, temporalis hæc impetrata eſt,non æterna. Tu anima confuſa hac prodigalitate honoris, tui Domini, dic: Da mihi,ut & honorem meum, & vitam meam pro te contemnam, & per Paſſionem tuam merear honorari illo honore,quo tu promittis coram Patre tuo cœleſti honore afficere honorantes te.

CAP. XIV.

Inaudita flagellatio CHRISTI.

PAtientiſſime JESU. Poſt dimiſſionem Barabbæ, ut furori Judæorum mederetur, ferocemq; vindictā emolliret,cum verba nulla ad dimittendum profuiſſent, fruſtraq; ſe laboraſſe cerneret Pilatus,ad verbera ventū, ut tandem viſu cruentarum plagarum cicuraret cor Judæorum,crudelitatis Leoninæ ſiti æſtuans O factum execrandum? contumeliis, & percuſſionibus faciei, & laterum fatigatus Domine, nondum avarām rabiem Judæorum ſedaſti,neceſſe fuit,ut totum corpus flagris cæderetur. Imperat præſes te flagellari, deponuntur veſtes, corpus tuum Sanctiſſimum nudum,coram omni

populo exponitur, columna adeſt at humilis, ad quam manibus ligatis, toto corpore ictibus excipiendis te reſolveras, ſtas ergo cum Davide dicens: *Quoniam ego in flagella paratus ſum*: Paraſti animum cum reſignatione patiendi pro deliciis noſtris.

Pſal. 37, 18.

O Columna, neſcio an te venerari, an vituperio afficere debeam? Hæſito intellectu, ſi enim conſidero Deum meum propriis manibus te tangere, quid felicius? ſi te inſtrumentum adverto, per quod pars maxima Paſſionis Chriſti in ſalutem animarum noſtrarum abſoluta fuit, quid glorioſius? Si ſanguinem pretioſum, quo aſperſa es, intueor; quid ſanctius? E contra, ſi pro latronibus, & executione juſta poſita cùm ſis, eodem ſcelere innocentiam involuis, quid funeſtius? ſi Creatorem tuum ludibrio denudationis exponendo firmiter tenes, quid deteſtabilus? ſi inauditâ crudelitate ſæviendo in Dominum, obtemperas carnificum voluntati, quid execrabilius?

Columna facta S. Lucia meliùs inſervit contra violatorem caſtitatis, ſtetit enim illa inſtar columnæ immobilis defendendo proprium virgineum pudorem,

dorem, tu lacerans membra niveæ castitatis Salvatoris, adhuc ulteriori castigationi exponis, immota, fixaque!: Ut tu ipsa fixa, ita & barbaries Judæorum. Auditumne, vel oculi aliquando legere potuerunt (ut ipse Dominus cuidam Sanctæ apparens, testimonium perhibuit) ultra sex millia plagarum inflicta, aliquo tempore fuisse corpori humano, & tamen morti illud non succubuisse? Tam ergò atrocem flagellationem sustinuit Dominus, & cùm speciosus præ filiis hominum fuisset, delicataque membra è Virginis puro sanguine sumpsisset, eò graviores ictus, magisque sentientes, & penetrantes in corpusculo suo suavissimo, excepit.

Plagæ ultra 6millia Christo inflictæ.

Describit Regius Propheta flagellationem Domini, in persona ipsius conquerentis: *Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, prolongaverunt iniquitatem suam.* Quid habet fabrica cum iniquitate? Imò maximè hic convenit. Fabrica à fundamentis exurgit, & verticem attingit, non cessatur à structura nisi perficiatur, tunsionibus malleorum expoliuntur lapides, planè idem hîc secutum: scrutati sunt manibus carnificinis, ad medullas ossium, & juncturarum. *A planta pedis ad ver-* *Iob. 2,7.*

 ticem

ticem capitis nō erat sanitas in eo, omnia membra livore, sanguine, tumore plena, concurrerunt ad inferenda vulnera, & virgæ ferreæ, & scorpiones, & catenæ, & cuncta dolorem inferentia instrumenta. Prolongaverunt verè iniquitatem incessanter absque requie, acerbitatibus aliis, ac aliis novis supervenientibus usque ad mortem.

Promisisti Domine destruere templum te posse, id est, Corpus tuum, perfecta destructio fuit dilaniatio, & perforatio membrorum: infatigatus percipiebas plagas, fatigando ipsos percussores: At ego duplicem patientiam tuam vehementer admiror: unam, quòd sustinueris tam fortiter millenas percussiones; secundam, quòd tacitè hæc omnia toleraveris, nulla allata à te excusatio, nulla vox defensionis, nulla petitio remissionis, duplex enim meritum ad nos promanavit inde, remissio culpæ, & condonatio pœnæ: pro hac, à pœna æterna liberati sumus, pro illa, à culpa absoluti, Patri æterno reconciliati mansimus.

Anima, siccisné oculis, imaginatione que flagellatum Dominum intueberis? ne flagellareris sempiterno cruciatu, tam dira pro te Deus sufferre dignatus

gnatus

gnatus est, denudatus est, ut tua peccata, turpes aspectus, denudationes, oculorum lascivias curaret. Cadens in terram, deprecare Dominum, ut potiùs te flagellis in hac vita corripiat, quatenùs evadas persecutiones spirituum malignorum. Si enim Christum oportuit pati, & ita intrare in gloriam suam, quid tibi non faciendum abjectissimæ, & peccatrici creaturæ? Nunc ergò compatiaris Salvatori, ut te introducat eò, ubi non erit ampliùs ullus dolor.

CAPUT XV.

Coronatio CHRISTI *spineâ Coronâ.*

PAtientissime IESU. Debuit acquievisse tyrannicum cor Judæorum, dum discerptum corpus sacrum tuum, vulneribus ad ossa ipsa pertingentibus, intueretur, sed quia in inferno nulla unquam misericordia comparuit, ideò non jussu Pilati, velut flagellatio, at insolentiâ militum, ex Pharisæorum vel mandato, vel ut magis illis complacerent milites, coronatio spinea, Lucifero ipso ministro, & auctore peracta, quæ describitur ab Evangelista his verbis: *Tunc milites præsidis suscipientes* *Mat. 27, 27*

Iesum in Prætorium, congregaverunt ad eum universam cohortem. Et exuentes eum, chlamidem coccineam circumdederunt ei, & plectentes Coronam de spinis, posuerunt supra caput ejus, & arundinem in dextera ejus, & genu flexo ante eum, illudebant ei dicentes: AVE REX JUDÆORUM, *& expuentes in eum, acceperunt arundinem, & percutiebant caput ejus.*

Descriptio inventionis Diabolicæ. Quis unquam legit, audivit, cogitavit, de tali & tam infami coronatione? Omnia alia tormenta Salvatoris, licèt in summo crudelitatis gradu; tamen in aliis etiam Sanctis, & sceleratis, in minori quantitate, & qualitate adhibita; Coronatio spinea sola, in solo Christo, & primò, & ultimò exhibita. Quis comprehenderet discursu, cur talis cæremonia acerbitatis plena perageretur? Devota anima, intellectum acue, & deplorando statum tui Redemptoris, ploratu insolentiam, & illusionem militum detestare.

Primò ergò tantum scelus non publicè, verecundiâ solâ prohibente & inimicorum insolentiam, intrò in Prætorio patratum, cohors assumpta tota, ut majori ludibrio Tragædia decurreret.

ret. Deinde veſte exuunt Dominum, quæ vulneribus antea illatis ita coaluerat, ut cum dolore ſummo à corpore avelli debuerit: poſtea chlamys coccinea, vel ut alii ſcribunt, Purpureâ ſuperindutâ, tum corona ex ſpinis facta, acutiſſimis, in capite poſita, arundo in manu, loco ſceptri data, & tanquam Regi adoratio adornata, & ſputis facies ejus venerabilis conſperſa: utque magis caput torqueretur, arundine percutiebantur ſpinæ, ut cerebrum ipſum acerbiſſimis puncturis attingerent.

Quidam ex revelatione notârunt, ſeptuaginta duo vulnera capiti fuiſſe inflicta, & quia nulla pars corporis vacua à plagis manere debuerat, ne & caput liberum à pœna eſſet, novo exemplo corona impoſita; quam novitatem tàm accuratè duo Evangeliſtæ deſcripſerunt, ut ferè vix longioribus verbis, reliqua puncta Paſſionis deſcripſerint. Quot dolores ſimul in coronatione apparuerunt? caput cruentum totum, corpus integrum, detractione veſtis ad carnem ſanguine agglutinatæ, plagis renovatum, crebra percuſſio arundine, majore dolore cerebrum affecit, arundo in manu contemptu plena, flexio gentibus irriſoria, facies ſputis fœdata,

Corona ſpinea 72. vulnera Chriſti capiti inflixit.

data, intolerabilis acclamatio falsi Regii tituli auribus onerosa, uno verbo, succus, & quinta essentia malitiæ.

Verùm tu Domine, tam funestâ tuâ coronatione, coronam nobis, quæ vel benè meritis, vel Imperatoribus antiquitùs dari solita erat, promeruisti. Dabatur corona ob cives servatos, & tu Domine tot electos, & totum mundum salvâsti, ipso teste Caiphâ, cùm tuâ morte tota gens ad cœlum designata, non periit. Dabatur muralis, & tu murum Ierusalem in natura humana primus conscendisti. Tuo exemplo id futurum David prophetavit. *In Deo meo transgrediar murum*. Transgressus est, quando è limbo animam ejus ad cœlum deduxisti. Dabatur laurea. Tu in victricem, coronam spineam commutâsti virenti tuâ Passione. Tu ipse & in Sanctis tuis vincendo infernum, triumphâsti. Imperatores triplici coronâ honorabantur, qui mos adhuc perseverat. Ferrea, nonné plùs quàm ferrea tu Christe corona, vel potiùs sacrosanctum Caput tuum, quod tanquam durum ferrum, non cessit spinis, miraculosèq; vitâ superstite sustinuit, superavitque? Argenteâ honorabantur. Et caput tuum spinis tanquam igne argen-

argentum, examinatum, probatum, & purgatum à nostris peccatis, puncturis & acuminibus spinarum, victoriæ, & innocentiæ colore album mixto roseo remansit. Honorabantur aureâ: Et caput tuum aureum gloriâ, spinis in natura tua humana toleratis, aureo perpetuæ immortalitatis, & incorruptionis dono, ut omnes electi splendescerent, à Patre impetravit.

Anima mea, si fieri potest, ultra terram te projice, & confuso vultu præ dolore Coronæ spineæ Domini, offer teipsam in satisfactionem pro delictis propriis rogans, ut spinis contritionis cor transfigatur, quatenùs Corona spinea Salvatoris largiatur tibi cum S. Paulo, coronam videlicet justitiæ, quam reddet Iudex justus iis, qui diligunt adventum ejus.

CAP. XVI.

Ostensio Christi à Pilato multitudini, dicendo: Ecce Homo.

PAtientissime JESU. Jam planè, ut verbis Prophetæ utar, factus es *Vermis & non homo*; ostendisti te populo cum iniquo tuo assistente, duo verba proferente: *Ecce Homo*. Non carent

Psal. 22, 7.
Ioan. 19, 5.

carent myſterio. Sic enim fortè ſecum diſcurrebat Præſes: ô Iudæi, obtuliſtis mihi hunc hominem, qui Deum ſe eſſe jactabat, & nunc ita illum caſtigavi, & tam duriter egi, voluntati veſtræ importunè aſſentiendo, ut nec hominis quidem ſpeciem præſeferat, per irriſionem appello, *Ecce Homo*, quaſi minimè homo. Ad quid dixeras hoc Pilate? vel potiùs, cur Paſſionem tuam Chriſte, hâc cæremoniâ illuſtrâſti? Concedas Domine divinare datâ veniâ, de facto.

Cur Pilatus Chriſtum oſtendens dixit: Ecce Homo.

Aliquot cauſæ reperientur, ut contemptum tui Domine ulciſci poſſim compaſſione. Aut ad ſedandos appetitus Iudæorum inordinatos factum, ut aſpectu hominis amiſſo, Chriſtus ſiſteret pertinaciam intentatæ condemnationis: non ſecutus effectus, quod enim in meritum cedere cœlum decreverat, in majus crimen barathrum verterat, voces impiæ, commiſeratione excluſâ, *crucifige* reſonabant: ſibiq; miſericordiæ indulgentiâ ablatâ, pœnam ulteriorem invocabant, & clauſis viſceribus, clementiam Divinam admittere prohibebant.

Aut exinanitio tua Chriſte (ut non tantùm cum S. Paulo: *In ſimilitudi-* *Phil. 2,7.*

nem

nem hominis factus, & habitu inventus ut homo; sed jam non homo,) causa. Nam ita charitas humana tibi illudebat, ut non humanè, amore ingrato responderit, & quæ compunctionis dolore & pudore, etiamsi Deum non agnovisset, innocentiam injuriosè tractari, permittere non debuisset, contrariâ insatiatâ crudelitate, jam non homini, pœnam acerbiorem, & quæ vitam deleret, clamore postulabat. At te ad omnia paratum Domine invenit, solummodò, ut perditum genus humanum, â perditione æterna præservares.

Aut videbas hominem aberrasse à fine homini destinato, velut Creatorem, & in oculis tuis non homo, sed jumentum apparuit, secundum Davidem: *Homo cùm in honore esset, non intellexit; comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Ps.48,15. Quid majus? adhuc diabolis factus est homo similis, propter peccatum. Tu ergo Christe, qui sarcinam peccatorum alienorum portandorum, in humeros tuos susceperas, ut ostenderes fœditatem scelerum, speciosus formâ præ filiis hominum, factus es adeò deformis, ut & pro homine non agnosceceris, & repræsentando

tando illusionem dæmonum, qui peccatoribus pœnitentibus insultant, Idæam irrisionum tuo glorioso vultu à Judæis exhibitam, penicillo charitatis depinxisti.

Aut imitari tua facta exemplo docuisti, ut homo, seipsum & conscientiam examinando. An sit homo, diligenter inquirat? An digna Christiano homine peragat negotia? an nomen cùm operibus conveniat? an in Baptismo abrenunciatione diabolo factâ, re ipsâ promissum expleat? an doleat, cûm sui juramenti formam violat? Conscientia enim uniuscujusque est Iudex ut Pilatus, qui hominem, vel non hominem esse, sententiâ suâ certò declarabit. Aut cogitandum, quid erit in die Judicii, quando Christus ut Judex apparebit, & an me hominem invenerit, vel potiùs Dei Patris, & sibi cohæredem. Ad hoc enim Dominus venit in mundum, ut mundus & homo salvetur per ipsum. Deus factus homo, ut homo esset quasi Deus, Deus in præsentatione Pilati, in Passione factus non homo, ut homo particeps esset felicitatis Divinæ.

Quam pulchrum erit audire vocem Dei in judicio: *Ecce homo*, qui imitatione

ctione mandata veri Dei, & hominis secutus in hac vita, præmio ut homo bonus, coronabitur. Nam si: *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus.* Deus sapiens respondebit insipienti in judicio, in corde suo; *non es homo*: itaque cum Angelis reprobatis æternum cruciaberis, uti nesciens Deum, & tanquam inimicus in perpetuum Dei. *Psal.13,1.*

Anima mea seriò multoties occurrat tibi figura Christi: *Ecce homo.* Intuere vultum deformatum, rumina Pilati ludibrium, cogita Judaicarum insultus linguarum, dicendo ad Redemptorem: *Ut jumentum factus sum, & ego semper tecum.* Sim semper tecum meditatione Passionis tuæ acerbæ, ut virtute ejus mediante, præparata gaudia ingredi merear, quæ veris hominibus ad cœlum prædestinatis, cruore benedicto promeruisti.

CAP. XVII.

Timor Pilati ob non perdendam gratiam Cæsaris.

PAtientissime JESU. Hucusq; Præses, non Iudicis, defensoris potiùs munus obibat tuæ innocentiæ, sat fidelis propugnator, jam voce: *Si hunc dimit-* *Ioan 14,12*

dimittis, non es amicus Cæsaris; adeò territus est, ut cœcitate internâ percussus, innocentiæ condemnandæ iniquum Iudicem se præbuerit. Mirabile. Verba terrebant circa Passionem tuam, & Petrum ancillæ vox, & Pilatum Judæorum acclamatiô: neque tantùm timor secutus est, sed tanta metamorphosis, ut qui ante Judæis commiserat decisionem causæ, neq; se maculare decreto constituerat, jam cum audîsset hos sermones Pilatus (ut Evangelista ait) magis timuit, ac non rogatus, adduxit foras Iesum, & sedit pro Tribunali.

Ego potiùs, timorem priorem considero verum in audaciam, constantiam in levitatem. Primò timebat, ne perderet innocentiam, nunc audet eam condemnare. Primò nullâ causâ inventâ, noluit Iudicis personam sustinere, nunc assidet Tribunali: *Ecce Rex vester, & Regem vestrum crucifigam*. Primò luctabatur cum Iudæis, de dimissione Domini, nunc tradidit eis illum, ut crucifigeretur. Pilate, unde tanta mutatio, in momento timor vanus, expulit verum timorem, audacemque reddidit timor servilis? verè Propheta dixit de talibus timoribus: *Ibi*

Ioan. 19. v. 24.
Ibid. v. 15.

Ibi trepidaverunt timore, ubi non erat timor. Cæsarem timuit, si dimisisset Salvatorem, & ideò tamen proscriptus dicitur, ac odium incurrit ejus, cujus gratiam aucupari posse, injusto decreto sibi imaginabatur: Videtur ejus sepulchrum Lugduni Gallorum, signum, quòd in exilio vitam miseram finierit. *Psal. 18, 6. Psal. 52, 6.*

O vanæ spes, & timores mundani! Timor Pilati, est doctrina, & Politicorum modernorum instructio, quam sæpissimè imitantur. Heu, quando causa pauperis in judicio proponitur, quoties timor causidici instat, condemnat justitiam inopis? Verbum, *non es*, vel, *non eris amicus*, adeò perstringit Iudicum intellectus, ut qui antea propugnatores veritatis fuerant, vertant subitò folium, & subtilitate evertunt justitiam. Utinam hoc non esset, falsòque hæc notarentur? Agitur de fide, & libertate Ecclesiastica, timor obnubilat cor, veremur bella, confusiones, amissiones rerum possessarum, usurpamusque crebrò illud Evangelii: *Sinite crescere usq; ad messem.* Timor talis remissiores in tuendis juribus Ecclesiasticis, & nunc, & ante facit Catholicos; timor hic exprimitur à te Domine in Evangelio per noctem, & ei as- *Matth. 13. v. 30.*

ei aſsimulatur, quâ obcœcata mens humana, quaſi dormit, ſomnoque gravi oppreſſa jacet, interim inimicus homo ſuperſeminat zyzania, inde tot hæreſes, ſchiſmata, ſcandala enata, quæ jam difficulter eradicari poſſunt, & quod dolendum, multiplicantur ferè quotidiè timore noſtro permittente. Timor Pilati regnat in cordibus mortalium, quando citiùs Deum, quàm hominem offendere malunt, ad nutus Dominorum ſtatim mandata Divina violant, & quod magis, ad ictus oculorum Heri, peccata exequuntur.

Anima mea fuge talem timorem, ſi optio daretur tibi, quem lædere malles an Deum, an verò hominem, non occupet cor tuum momentaneum odium hominis, nec ſpes vanæ gloriæ, & præmii conſequendi, conſidera illud dictum: *Spes impii tanquam fumus eſt, quia à vento diffunditur*, potius timore Dei arma te, qui in gehennam mittere poteſt te ſempiternam. Si nunc interrogares Pilatum, quomodo ei placet timor Cæſaris? reſponderet in cruciatu inferni, deteſtando timorem citò tranſactum: de timore autem Divino, quis dubitabit, quòd vertetur in ſummam conſolationē, & tranquillitatem animi?

Roga

Roga ergo anima mea Crucifixi imagini adstans, ut vero timore suo, cor tuum Salvator repleat, time illum, qui æternitatis bonæ, & malæ clavem tenet: timore (si amor insufficiens apud te est) inferni, ac tremendæ æternitatis, contèmne timores mundanos, & potiùs tantùm proficere coneris, ut tuus timor vertatur in amorem. Non timuit Dominus pœnas pro te misero nocente sustinere, amor expùlit timorem, imitare tu quoque Ducem tuum, neque timeas pati compatiendo Christo, & redamando eundem, dic effuso corde: *Confige timore tuo carnes meas, à judiiciis enim* (non sæculi) sed *tuis timui.*

CAP. XVIII.

Lotio manuum Pilati.

PAtientissime JESU. Ceremoniâ Politicâ mundi, ante condemnationem tuam, usus est Pilatus, lavit manus coram populo, dicens: *Innocens ego sum à sanguine justi hujus, vos videritis.* Matth. 27, v. 24. Pilate, duplici corde dicis, neque verba tua concordant facto, si innocens est, quare condemnas? si nocens, quare justum fateris, & vocas, culpamque in alios transfers, dicens: *Vos videri-*

 deri-

deritis? aquâné tantum delictum abolere, & abluere te putas? contrarium Regi pœnitenti operaris, ipse non se
Psal. 10, 3. lavat, sed lavari orat: *Lava me Domine ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.* Et tu lavas te, simulque confiteris iniquitatem, inquinarisque magis lotione, cùm persistis in perdendo justo, & tamen mundum te putas, alios peccato involvendo: In hoc benè prophetâsti: *Vos videritis.*

Vident, & videbunt Iudæi, quanto scelere polluerunt sese, quantâque maledictione propria capita, & descendentium, involverunt; dolenda sententia eorum, & decretum ab ipsis in
Matth. 27. v. 25. seipsos latum: *Sanguis ejus super nos, & super filios nostros.* Operuit illos vindicta, & temporalis, & æterna. In spiritu condolet illis Psalmista, & rogat intercedendo, inducens seipsum in
Psal. 63, 2. persona Judæorum: *Salva me Deus, quoniam intraverunt aquæ usq; ad animam meam, &c. Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me.* Aqua sanguinis Christi, ulta est Judæos per Romanos. In sanguine Domini tanquam in rubro mari, perierunt cum Pharaone; altitudo judiciorum Divinorum, demersit illos in profundum infor-

infortunii, tantaque tempestas exorta, ut dissipati, & vagi, ferè usque ad adventum Salvatoris in judicium, ejectique ex habitationibus suis, miserè vitam sustineant. Non rejecisti tamen, Domine, Davidis petitionem, tandem in fine misereberis eorum, quod idem decantat: *Salvos nos fac Domine Deus noster, & congrega nos de nationibus, ut confiteamur nomini sancto tuo, & gloriemur in laude tua.* *Iudæi propter Davidis postulationem in fine convertentur.* *Ps. 105, 47.*

Verùm quale hoc mysterium? Pilatus aquâ lavat manus, & Judæi de sanguine clamant, ut sit *supra illos, & filios eorum.* Aqua hæc immunda fuit, quæ sanguinem effundendum declaravit tuum, Domine. Intellexerunt Iudæi, & solitâ malitiâ appetebant sanguinem: Pilatus aquâ innocentiam suam probare conabatur: Iudæi etiam, sanguinis profusione tui, Pilato quasi veniam promittebant, in se, & suos assumentes culpam, vere dixerunt: *Super nos*; nam non pro illis (quòad efficaciam) effusus est Sanguis tuus, ô Redemptor, transiliit illos meritum Passionis, & nobis applicatum. Ideò postea à Judæis, neque Apostoli, neque doctrina illorum acceptata, & hoc est, quod S. Paulus alloquendo eos, dicit:

Quandoquidem vos indignos judicâstis, ſemine Evangelii, *ibimus*, *& convertentur ad gentes.* Sicque receptum à gentibus Evangelium, quod ſimul fructum Paſſionis iis applicavit, & contulit.

Anima mea, age gratias humillimas Salvatori, quòd non ſis ex numero Iudæorum, quos ſanguis ejus condemnabit, lotionem imitare non Pilati, ſed potius Davidis. Aqua illa verſa eſt in ſanguinem, hæc poſterior, vocatur aqua pœnitentiæ, exprimet illa ſanguinem, & dignum eſt, ut ſanguis ſanguine rependatur, ſi non re, ſaltem voto, & mortificatione. Quis ſcit, an non exprimere voluit Pilatus illâ lotione, repræſentareque injuſtorum judicum exemplar? qui levi aliquo dolore, extrinſeco facto, ſanguinea decreta eluere ſe putant, ſanguineas maculas manuum, ſubtili elemoſyna redimere ſibi pollicentur. Falluntur. Pilato non profuit aqua, nec ſanguis Judæis, niſi in perditionem. Deus avertat à Judicibus pœnam ſimilem. Tu anima, te ipſam judica, ne judiceris à Judice juſtiſſimo, & terribili, neque ſimplici aquâ, verùm durâ pœnitentiâ induta, exora, ne fruſtra pro te Sanguis Chriſti effu-

effusus, in die judicii inveniatur: non sit *supra te, sed per te, & in te*, adminimum unam guttulam postules, satis erit pro tua salute, quæ pro toto mundo sufficeret. Roga ergò, ut conducat te illa ad vitam, quæ data est credentibus, & quam promeruit morte suá Deus, & homo simul.

CAP. XIX.

Condemnatio, & decretum infame Pilati contra Christum.

PAtientiſsime IESU. Pilatus itaque assecuratione Judæorum fretus, & se immunem à delicto reputans, decretum tulit contra te infame; unum tale decretum à condito mundo, cum homo Deum, peccator puritatem condemnat. A sæculo non auditum, nec audiendum, in judicio comparuisse hominem Deum, & huic simile, vitam morte punitam. Pilate, si melius trutinâsses, & in ferenda sententia deliberasses, fortaſsè mutâsses sententiam, at orbus factus es, timor impertinens, non audita veritas, aqua sordida, quâ lotus es, perfudit oculos tuos, ne agnosceres Dominum futurumq; omnium & tui Iudicem: Data quidem fuit tibi

Joan. 19. v. 10. poteſtas, ut ipſe faſſus es, dicens: *Poteſtatem habeo crucifigere te, & poteſtatem habeo dimittere te.* Verùm abuſus es eâ tibi deſuper conceſsâ, errâſti miſer in electione, quia ſupremam poteſtatem iniquè judicâſti: judicium tibi aſſumpſiſti, & illud non conſcientia, non jus non æquitas, magis reſpectus Iudæorum, & gratia Tiberii decretum formabat. Crudele, & terribile judicium illud, quo innocentia abſque cauſa legitima, ſolo cauſidico invidiâ aſſiſtente, decernitur punienda. Tua Domine benignitas, & amor patiendi effecit, ut tanquam latro, & latronum peſſimus, ad deteſtandam mortem fueris deſignatus, cujus decreti, non alia cauſa, niſi ut nos à decreto æternæ liberares damnationis.

Vellem imaginari quale judicium fuerit de hoc contra te decreto lato, inferni, terræ, cœli, video ubique & dolorem, & triumphum. Infernus triumphat, cùm involvit Pilatum Judicem, & Iudæos peccato, qui iniquè tolerant ſententiam: verſus triumphus in dolorem, agnovit enim plenè infernus hoc uno decreto à pœna gehennæ, & formidabili decreto, genus humanum liberatum. Terra triumphat de judi-

judicio contra te prolato, cùm sublatus fueris, qui Judæis vera dicere, & redarguere scelera illorum liberè assueveras. Dolet etiam terra, cùm multi reverterentur post obitum tuum percutientes pectora sua, & ad compunctionem revocarentur, & eadem terra tremore præter naturam, amissoque splendore mærorem testabatur. Cælum triumphat quoque, pace factâ, mediante hoc decreto cum terra, eâq; publicatâ superis; Dolor occupavit omnes cœlites, qui tam indignè tractari, & judicari Creatorem à creatura videntes, commovebantur, testatique sunt, per Solem, & Lunam obductam nigredine, quâ amaritudinem propriam declarabant.

Quid tu facies anima, condolebisnè Domino tuo, an gaudio exultabis, audito hoc decreto? Relinque infernum, neque triumphum, neque lætitiam eorum admitte, imitare potiùs cœlum, & terram, utriusque factum meditatione tuâ comprehende, compassionem excita, gratias læta decantando, simulque profundum dolorem, ob tam crudelem, & ignominiosam mortem Salvatoris. Ad hoc enim venit in mundum, ut se exinaniret propter te, teque

lucraretur: passus est se condemnari, ut reatuum tuorum veniam apud Patrem impetraret, non appellavit ab injustissimo decreto, ut tu appellareris Filius Dei, & Cohæres in æternum Christi: statimque triumphi causam invenies, cùm post tale decretum Salvator de inferno, & mundo, & carne duxit triumphum: & tu ejus virtute omnes hos inimicos superare poteris,
Phil.4,14. dicendo: *Omnia possum in eo, qui me confortat.*

Decreto Domini injusto, decretum illud Paradisi relaxatum fuit, aperti enim sunt cœli, & portæ patefactæ, cuilibet liber ingressus in illud: non sicut ante Passionem Christi, sanctissimi etiam homines, & in innocentia ex hac vita sublati, non statim potuerunt ingredi cœlum, expectabant aliquot millia Annorum, Liberationem à Messia, ut Abel, Abraham, & reliqui cla-
Isa.45,8. mabant assiduè: *Rorate cœli desuper.* Nunc apertæ sunt portæ, & multis ad cœlum via patet, uti de S. Benedicto, & Francisco legimus, hi absque ullo impedimento evolârunt ad conspectum Dei.

Ergo anima mea alacriter perge, in cursu vitæ tuæ, & supplex ora Redem-

demptorem, ut suo decreto justo, justam sententiam suam pro peccatis condemnantem mitiget, quatenus in dissolutione corporis, possis expectare jucundum illud: *Venite*: prævalenteq; misericordiâ ejus, capere possis possessionem hæreditatis æternæ.

CAPUT XX.

Processio Christi ad montem Calvariæ induti priùs veste.

PAtientissime IESU. Decreto perlecto contra te publicè, veste, quá indutus fueras ad ludibria, & cruciatus, exuunt te apparitores, & abstrahunt à sacrosancto Corpore tuo, & iterum ignominiosè denudant, restituuntque priorem vestem, quæ sanguini tuo conjungitur, & vulneribus recentibus adhæret! Præcedit Magistratus, & turba, ad talem actum: multa se undequaque effundit, ut tuæ lamentabili processioni adsint quàm plurimi spectatores: Tibi verò jam ex plagis innumeris, verberibusque millenis, tum ex spinis penetrantibus cerebrum, debilitato, Crucem gravissimam imponunt portandam.

O crudelitas absque ulla nota misericor-

ricordiæ! O! duræ cervicis Iudæi quod antea pessimè optâstis, ut verum Messiam ad mortem condemnaretis, pejus adhuc continuatis, neque de lavamine aliquo afferendo cogitatis, sed onere insupportabili venerandos humeros deprimitis. In spiritu David intuitus hanc tuam Christe processionem, exclamat: *Justitia ante eum ambulabit,*
Ps. 84, 14. *& ponet in via gressus suos.* Ecce hoc fit; justitia Patris ante te ambulat, non ex tua culpa, quæ nunquam est, nec fuit, nostra delicta à te suscepta, talem justitiam meruerunt, (respectu enim personæ tuæ Divinæ, æterna pœna in tantam, & tam acerbam commutata est) quasi oblitus Pater sui proprii Filii, in corpore benedicto nostros excessus ultus est, & justitiam ideò præcedere jussit, ut abundè illâ placaretur. Gressus verò tui, quos posuisti in terra fixos, quàm terribiles causant dolores? Non possunt esse horribiliores, quàm quòd tuo sanguine cõspersi sint? nescio an felices, an infelices nominem gressus tuos cruore tuo manantes. Felices inde, nam porta Paradisi antea occlusa, rubore tuo viso, quasi erubescens aperta est. Infelices, Iudæos enim tanto sanguine conspecto, plus quàm eda-

mna-

mantina corda habuisse: respuerunt enim propriam salutem, neque emolliri se passi sunt cruore Agni immaculati.

Ignoro an aliquis locus fuerit vacuus, & immunis à conspersione liquoris tui purpurei, & nihilominùs contemptus, & vilis habitus, ad paucorumque transiit liberationem. Posuisti in via gressus tuos Domine, ut omnes clarè viderent, neque errare possent, sanguine tuo propterea notâsti, & cruce vestigia impressisti, ut duplici viâ ad cœlum humanum pertraheres genus. Martyrum una, quæ imitatione Passionis tuæ, exactè custodit gressus tuos, pro ingentis pretii sanguine, proprium in recompensam (licet in comparatione exiguum, & non adeò mundum) offert, munditiem consequens tuo: Confessorum, & mortificatorum altera via, quæ pondere portandæ crucis conatur assequi præeuntem te Dominum, & vocantem. *Qui vult venire post me, tollat crucem suam.* Præcessit ergò & justitia cum cruce tua, & vestigia cum sanguine iter monstrant. Vtinam & tu, mea anima, sequi posses unam ex istis duabus viam, trita est, & à multis per tot millia annorum feliciter *Matth. 16. v. 24.*

confecta: ſtude ut ingrediaris illam, perveniaſque ad montem, non ignominioſum, at glorioſum. Artifex enim cœleſtis, crucem contemptibilem mutavit in adorandam, & montem Calvariæ in montem gratiæ. Vel ſi quis interpretaretur illud Regis: *Juſtitia ante eum ambulabit, & ponet in via greſſus ſuos.* Juſtitia tua ante te in judicio, id eſt, ante incredulos, & Iudæos, & reprobos ambulabit, & ſemper, & in æternum: hi miſericordiâ judicati indigni, quia te juſtitiam ipſam non agnoverunt, immò, quod peius, injuſtè interfecerunt: ponet autem greſſus ſuos in electis, videlicet, characterem indelebilem prædeſtinationis ad vitam æternam, quia ipſi te nôrunt, & tu nôſti eos, dicens: *Sicut novit me Vivens*
Joan 10,15. *Pater, & ego agnoſco Patrem.* Ideò: *Cognoſco oves meas, & cognoſcunt me meæ.* Idem Pſalmographus: *Novit Dominus viam juſtorum, & iter impiorum peribit* Impii aberrârunt à greſſu Domini, & in denſas ſylvas peccatorum, & laqueos inimici, juſtitia præeunte, inciderunt, & perierunt. Iuſti autem ſæpè per contemplationem cruoris Chriſti, & deſiderium compatiendi, cum per afflictionem membrorum
ſuo-

ſuorum, veſtigiis adhærent tuis, ideò error procul ab eis, notitiaque perfecta greſſuum tuorum adeſt illis.

O anima, anhela aſſiduè ad crucifixum, ut verè veſtigia ejus cuſtodire valeas ad ipſum obitum tuum, rogando, quatenùs proceſſio tua ultima inhæreat greſſibus ejus, quibus perducaris ad montem ſalutis.

CAP. XXI.

Coactio Simonis Cyrenæi ad portandam Crucem cum Christo.

PAtientiſsime JESU. Tandem compaſsio valde fera invitavit Iudæos, ut videntes te Domine gravatum cruce, invenirent quendam Cyrenæum venientem de villa, eumque invitum angariaverunt ad portandum tecum Crucem. Parva pietas, prorsùs minor commiſeratio, ex tanto numero, & tam copioſo, ne unus quidem repertus, qui ſponte accurreret, aſſociaretur tibi, atque adjuvaret in tam gravi onere. Fortè hæc cauſa, quòd tu primus tanquam Dux cruciferorum, qui poſt te bajulare nitebantur crucem, e-

xemplo tuo præivisti, misera conditio humana nostra fugimus crucem, tanquam rem detestandam, & potius Deum relinquimus, ne crucem feramus, Quot ob non portatam crucem temporalem, æterno macerantur supplicio? Quot non lubentes cruci mancipati gemunt, blasphemant, lamentantur? qui si ex necessitate facerent virtutem, & alacres impositam crucem sustinerent, præmio honorarentur infinito, & nunc cum gemitu ad alterum gemitum æternorum cruciatuum deveniunt: Quot imaginantur sibi, & pollicentur, sine bajulatione crucis Christianæ, perventuros se læto passu ad montem cœlestis Ierusalem! falluntur.

Ego omninò puto istum Cyrenæum figurâsse electos, (licet an ipse sit in numero eorum relinquo disputandũ.) Electi in hoc mundo viventes, pergunt ex villa uteri materni, cursu toto vitæ suæ in Ierusalem supernam, & vellent intrare absque cruce, fieri id non potest: obuiam habent Passionem tuam, ibi per inspirationes, & occasiones, aliquando etiam per vim, ut Paulus, Eustachius, & alii multi, compelluntur ad portandam crucem, & tum arma-

armatis illâ, primùm ingressus patet ad Civitatem illam, triumphus, & ornatu plenam. Hoc mirum, repertum unum solum, & eum coactum, ut tibi Domine socius esset in ferenda cruce. Terret cor animæ uniuscujusque paucos esse imitatores crucis, propterea pauci electi, ideò suspirandum dilatato corde: ut simus de electis.

Dic anima mea, coge Christe tribulationibus, immitte angustias, ad crucem tuam bajulandam compelle intrare: Durus quidem labor, at præmium æternum. Quanta benignitas Salvatoris, non vult, ut integram crucem feramus: gravis est: nec Deus ut homo, voluit portare solus, ac sine auxilio eam ferre, ideò etiam crux Christi non integra, distributa in minimas particulas. Minima sunt, quæ nos toleramus, respectu dolorum Domini. Tres circumstantiæ in adjutorio crucis tuæ notatæ. Una, opus esse adjumento alicujus: Alia, cogere oportet, ut feratur commodiùs crux: Tertia, non deposita ea ex humeris, nisi in loco à DEO Patre asignato. Pasio Redemptoris est nostra imitatio. Quis posset nostrûm in humero deferre crucem in hoc mundo, nisi illius adjutorio suffultus,

Crux cum Dei auxilio ferenda.

tus, qui de se ipso loquitur clare: *Sine*
Ioan. 15, 5. *me nihil potestis facere* Nō deest auxilio
Christus, qui ubique præsens est, novitque necessitates nostras, ac paratus semper ad nos adjuvandos, sed quomodo potest cogi Deus? Potest omninò, rogari vult & non semel, petere enim ab illo non est importunum esse, verùm obedire mandatis: ipse enim
Matt. 7, 7. jussit ut peteremus: *Petite & accipietis.* Oratione, bonisque aliis operibus cogi desiderat. Quid jam sperandum, nisi perseverantia? quæ omninò succedet; non enim deponetur crux, nisi loco, & tempore à Deo præfixo, in monte illo gloriæ, ubi nulla crux, hîc in mundo ipsa remanet.

Quid dices anima, si ad oculum videbis, nihil te circa habere, nisi crucem? Caro, nonne crux? quæ te ad malum incitat, & retrahit à bono. Plumbea est ex gleba terrena efformata, idcircò ad imum tendit, teque secum semper compellit terrena sapere. Mundus, nonne crux? quid blanditiis suis, & promissione longæ vitæ, seducit, pollicendo vane vana? Diabolus, nonne instrumentum crucis? misericordiam elevando Dei, & justitiam è contrario parvi æstimando, ut te non

hanc

hanc brevem crucem, sed sempiternam portare suggestionibus suis faciat? Conscientia, nonne crux? quæ te assiduè torquet, & dilaniat, objiciendo varios scrupulos, & peccata in conspectu tuo statuendo, & quandoque ad desperationem inducendo? Honores, voluptates, damna, calamitates, invidiæ immissæ, nonne cruces?

Procide ergò anima ad pedes Christi crucem bajulantis, & apprehensis illis, cum lachrymis, inclinatoq; vultu, ora, ut quando sarcina corporis tui deponenda erit, sit tibi Dominus in refrigerium, accurrat invitatus precibus tuis, & bono fine perseverantiæ tua benè facta coronet, ut in cœlestem Hierusalem ingredi, & montem montium ipsum Deum conspicere in majestate illius possis.

CAP. XXII.

Trinus Christi lapsus cum cruce, ut traditio quorundam.

PAtientissime JESU. Admiror tuam debilitatem, cadis sub cruce, quid? nunc ante te procidunt omnes creaturæ, de te canit Ecclesia: *O Radix Jesse, qui stas in signum populorum, super* *Isaiæ* 11, 10

quem

quem continebunt Reges os suum, quem gentes deprecabuntur. Video nunc omnia contraria, corruis in derisum Iudæorum, contines ipse os sacrosanctū, non solùm coram Regibus, sed etiam coram Judice uno Pilato, gentium nulla deprecatio, potiùs totius populi auditur mala imprecatio. Quid causæ? Cur robur & vires tuas abscondis Domine, quas prædicat in spiritu David:

Ps. 117,14. *Fortitudo, & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem.* Anima, recognosce beneficium, considera misericordiam, adverte intrinsecè sapientiam DEI, infirmus factus est, ut nos firmos redderet, cecidit, ut nos surgeremus, & gloriosè resurgeremus. Debilitas humanæ naturæ assumpta in terram eum dejecit, ut nos natura divina ejus ad cælum eveheret.

Christus cur ter sub cruce cecidit.

Verum cur notatum de terno casu? stude meditatione, à longè rimari occasionem anima? unum Deum, sed trinum in personis, peccatis nostris offendimus. Secunda persona Trinitatis, satisfaciendo in natura humana, trino casu reconciliat nos iræ supremæ: cæli Domino offert, vultumque coelitum impetrat serenum. Triplicia sunt hominum scelera, originalia, venialia,

lia, mortalia, hæc abluere venerat mediator, trino casu delet præcipitia nostra, impetrat veniam, cœlum aperit. Peccamus nati, peccamus dum vivimus, peccamus dum morimur, ter ergò cadere debere Salvatorem, decreverat æterna sapientia.

Tria loca post peccatum assignata nobis, uterus cum delicto maternus, mundus semper malignus, infernus absque fundo misericordiæ: Trinus lapsus Christi præservavit mortales, qui ad vitam sunt prædestinati, ab hac triplici ruina.

Triplex pœna debebatur nobis, accidentalis, diuturna, æterna, præservati sumus medicinâ trinâ casus Domini nostri. Peccamus ferè triplici modo, soli, cum aliis, secreto, publicoque scandalo præbemus exemplum: expiatione trinâ, casus Christi placatus est Pater æternus, & facili pœnitentiâ remittuntur scelera nostra.

Habemus tres potentias, quibus læditur divina Majestas: Intellectu, voluntate, memoriâ, distinctæ sunt, & diverso modo vindictam à Deo expectant, ideò distincti casus Redemptoris, ut variarum noxarum elueret demerita.

Tri-

Triplici modo prohibebantur animæ ingredi cœlum: per retentionem, ut Elias & Enoch: per limbum, ut Patres: per purgatorium, qui non expletâ pœnitentiâ è mundo excesserunt, nulli olim rectâ viâ ad thronum Dei concessa, Passio, & trinus casus Christi, liberum accessum indulsit ad cœlum, nullus jam mortalium cohibetur ab ejus ingressu ipso die decessus, si absque peccato moriatur, & satisfactione absolutus compareat: non cum Elia ad retentionem, non cum Patribus ad limbum, non cum aspersis maculâ ad purgatorium: directo tramite, viâ Passionis conscendit Paradisum, possessor ejus fit, aperiuntur portæ à Ianitoribus constitutis, agnoscitur dignus intromissione: fit deniq; ex mortali immortalis.

Videtur quidem nobis exigua res peccatum, at in conspectu divino pondus habet, & demergit ad centrum centri. Cogitatio nostra obscœna, quid est nisi ventus, & tamen solidam pœnam meretur? ita, ut primus casus necessarius fuerit Christi, ut nostrarum cogitationum subveniret malo: verbum leve apud nos, de eo nihilominus rationem sumus redditurі in judi-

cio.

tio,pœnam, & hanc mitigavit secundus Christi lapsus, dum opere implenus desiderium noxium,summa subsequitur offensa Divina,quam tertio casu Christus avertit. Difficulter ascenditur mons cœlestis: hanc difficultatem amovit Dominus trino casu.

Anima mea, non ter, sed si posses cum S. Iacobo,ter centies cadas super vultum deformem tuum, supplicando, ut quandoquidem non ter,verùm infinities DEUS erexit te,ne perires, erigat te Passione suâ, & resurgere faciat constanter à prava, & inveterata tua consuetudine peccandi,à tot occasionibus impedientibus salutem tuam, & in hora ultima ab inferi casu, constituatque te erectum, & stantem, ad laudes Dei, & canentem, illud Canticum, quo nunquam satiari possunt electi.

CAP. XXIII.

Veronica occurrit Christo, & faciei ejus impreßio.

PAtientissime IESU. Ecce multò meliùs Veronica pia mulier tibi compatitur,quàm gens Iudæa, non angariata, non coacta, festina occurrit, & vi-

& visâ tuâ facie, quam anteanoverat, decoram, ſplendidam, candidam, rubicundam, delicatam, in qua aſpicienda viſus non potuit ſatiari Angelorum, multò minùs hominum, jam immutata (quòd & parcè) ut verum fatear, vix agnita, ſpurca, fœda, ſputis deformata, lacerata, convulſa, deſpecta. Obſtupuit S. fæmina, immiſericordiamq; tot hominum circumſtantium deteſtata, accepto linteo, abſtergit benedictum ſanguinem, & faciem repletam cruore. Secuta ſtatim merces, vultus Domini tanquam in ſpeculo elaboratus, tanquam exciſus, tanquam impreſſus, remanſit, remanet, & remanebit. Sis benedicta mulier, quæ & Chriſtum aliquò modo conſolata es, & opem aliquam exterſo ſanguine attuliſti, nobiſque vultum ejus horribilem aſpiciendum reliquiſti, ut qui tempore Paſſionis ejus, nec nati fueramus, nunc non tantùm auribus, ſed & oculis videndo, dolores ejus lachrymis perfunderemus, (objecta enim magis movent ſenſus.) Roma oſtendit Veronicæ meritum, ſimulque incitat ad gratitudinem animam Chriſtianam, & ad patiendum viciſſim pro Domino, & ad fidem invitat.

Ani-

Anima devota cur non inveſtigas, quare voluerit relinquere Salvator vultum hunc impreſſum? Deus & natura nihil faciunt fruſtra, vel, ut quàm gratum eſſet obſequium Veronicæ declararet, reliquit veſtigium faciei in linteo, quo oblectaretur devota fæmina, præmiumque majus in cœlo certò certius ſperaret.

Cur Chriſtus faciem impreſſit linteo Veronicæ.

Vel, ut in nobis excitaret deſiderium ſui, quatenus occurramus ei in Paſſione, meditationeque, & aſſidua cogitatione, inſculpamus in cordibus noſtris Veronicæ ſimilem imaginem, quòd & in S. Clara ſepulta in monte Falconis peregrinis oſtenditur, quod & mihi aſpicere contigit, dum Paſſionis Chriſti myſteria, quaſi arte exculpta, in ejus corde fuiſſe monſtrantur. Et in S. Franciſco imitatore crucis Chriſti, extra, clavi in manibus, & pedibus, & apertio lateris in corpore eminebat, interiorem compaſsionem viſibilibus ſignis prodendo, tum & alii Sancti experti ſunt idem, revolventes memoriâ efficaci, amaritudinem dolorum Salvatoris.

Vel, ut à Veronica vultus exceptus Domini, terreret inimicos crucis, & opitularetur oppreſsis ab eis, quod frequen-

quenter videtur Romæ, ubi multi obsessi sacrâ imagine Veronicæ elatâ liberantur.

Vel, ut tam terribili visu faciei Christi, homo consideret judicium ultimũ. Si, enim ille immeritus, tantoperè faciem immutari sibi permisit, qualis vultus erit damnatorum? Et ipsa facies Iudicis, apparebit terribilis, cùm verbo *ite*, repellet à jucunditate visionis suæ, inferno destinatos. Neque hoc extra mysterium, quòd non in alia materia, at in linteo depingere voluerit Christus vultum proprium. Qui enim exprimere conatus fuerit in corde suo, & repræsentare sibi crudelem ejus Passionem, debet esse mundus, & albus. Munditiem requirit, & albedinem internam à nobis Deus, fugit ab immundis, nec videri se patitur, dicendo. *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Conformando se Deo in munditie in hoc mundo, & in cœlo in albedine casta, quisquis ille erit, videbit prout in se est, Deum.

Matt. 5, 8.

Anima mea, occurre cum Veronica Redemptori, atque in secreto conclavi cordis, pleno compassionis affectu, intuere faciem à Veronica exceptam indecoram: Deformis enim factus est, ut te for-

te formosam faceret, immutârat splendorem, ut tu sicut Sol radios emitteres lucentes: exuit se venustate, ut te indueret veste immortalitatis. Verùm hîc priùs munda per confessionem, & contritionam conscientiam tuam, hâc visâ, certò relinquet similitudinem faciei suæ in visceribus tuis, vel potiùs te in se transformabit: ut sicut nunc intueris mente vultum dolorosum, ita in cœlo aspicias vultum ejusdem, re ipsâ gloriosum.

CAP. XXIV.

Expendenda verba prolata à Christo ad filias Hierusalem, Nolite flere super me.

PAtientissime JESU. Felicior fuit Veronica præ filiabus Hierusalem, illa, mercede sancti vultus tui retentâ, inter luctum lætior abijt. Filiæ Hierusalem lachrymas suas tibi offerunt, & duro responso admonentur: itané pro compassione minæ, Domine mitissime? Aliud judicium Dei à nostro, novit ipse corda hominum. Ex muliebri affectu tantùm fletu excitato, non satis fit Salvatori, verus dolor, & compunctio cordis requiritur, ut benigno, quis

Quare Christus filias Hierusalem prohibuit flere.

quis responso à passo Christo reflectetur. Ruminanda sunt seriò horribilia verba Domini, & in viscera profundè immittenda. *Filiæ Hierusalem nolite*
Luc. 23. v. 28. *flere super me, sed super vos ipsas flete, & super filios vestros.* Fortè voluisti dicere: Ego fletu vestro non indigeo, & consolationes omnes respuo, spontè me in has submisi pœnas, ac Passio mea brevi in gloriam, commodumq; generis humani convertetur: At vos fletum vestrum in vos ipsas vertite; quæ non recepistis doctrinam meam, respuistis admonitiones, Messiam verum non agnovistis, sicut & filii vestri, quos molliter educâstis, genimina viperarum, qui tam ingrati exti.erunt, ut visis signis, miraculis, prophetiis, prodigiis, me loco gratitudinis ad mortem condemnârunt, & quòd crudelius, ut meus sanguis caderet super illos, & filios eorum, publico clamore præoptârunt.

Luc. 23. v. 29. Sequuntur postea ulteriora acerba verba Redemptoris: *Quoniam ecce venient dies, in quibus dicent, Beatæ steriles, & ventres, qui non genuerunt, & ubera, quæ non lactaverunt.* Hoc ferè voluit intelligi. Jam quidem bonos ducitis dies, optatis vobis prolem, unde

unde consolationes vestras quæratis, & genio indulgeatis, verùm ecce prædico, quia veniet dies, dies ultima, & amara, dies iræ, quando æternâ damnatione vos cum filiis vestris coarctati, perpetuò planctu, & ululatu, stridoreque dentium, infernum replebitis, ac in mutua odia, & execrationes, & rabiem convertemini, maledicentes diei, quâ nati estis, optantes, ut nunquam fuissetis emissi ex utero, sterilitatem fœcunditati præferentes.

Procedit ulteriùs Dominus in terribili sententia: *Tunc dicent montibus, cadite super nos, & collibus operite nos.* *Ibidem v. 30.* Innuendo de vultu suo, quem nunc filii vestri, & vos tot ludibriis, & verberibus affecistis, in judicio extremo faciei meæ, & Majestatis splendorem non feretis, & abscondi cum S. Job velletis, ne aspicere possetis, inclamabitis montes, & colles ut cadant, & operiant vos, non fiet hoc, juxta opinionem D. Bernardi, potiùs continget, quod dicit: *In conspectu Iudicis æterni, damnatis apparere erit intolerabile, latere impossibile.* Vel etiam per montes, & colles Dominus vanitatem designat, & superbiam, quâ in vita Judæi elevabantur, dolebunt post mor-

tem, & vellent humiliari, & non videri, nihil verò illis proficiet hæc invocatio : ibunt in ignem æternum cum suis vanitatibus, & in centro terræ humiliabuntur.

Ibidem v. 31. Concludit tandem plenis timore verbis: *Quia si in viridi ligno hoc faciunt, in arido quid fiet?* Id est: Si ego, inquit, qui florui in divinitate mea ab æterno, & in æternum florebo, & in innocentia mea, etiam homo cùm sim, floreo, tamen tot flagella, propter aliena peccata dorsum meum excepit, & adhuc ferreos clavos sustinebit, & ab ijs in cruce sustentabitur, quid vobiscum fiet? cùm justo Dei decreto, tanquam arida ligna, quæ citò concipiunt ignem, proijciemini in gehennam, ubi experiemini flammam, nunquam extinguendam? Verè arida ligna, quæ nullum fructum, neque ex virenti Passione mea retulistis, neque ex mandatis meis percepistis, ad nihilum ergò valetis, nisi ut projiciamini in flammeam æternitatem.

Tu anima mea, cum Veronica potiùs occurre Christo, & vultum ejus exterge linteo doloris, quàm ut simplici fletu ex timore servili proveniente, cum filiabus Hierusalem, Do-

minum

minum proſequaris, virenſque bonis operibus, crucem ejus dulciter amplectendo, deprecare humiliter, ne cadant in te tam horrenda verba Salvatoris, ſed ut ſanguis pretioſus ejus, pro te etiam effuſus inveniatur.

CAP. XXV.

Mariæ luctus videntis à longè Filium cruce gravatum.

PAtientisſime JESU. Extra dubium eſt, Matrem tuam ſecutam eſſe, & comitatam, tuam atrocem crucis bajulationem. Sed quid cauſæ, quòd illam inſalutatam prætereras? Ad Veronicæ occurſum nihil locutus, pignus faciei tamen impreſſum ei reliquiſti: filiabus Hieruſalem pro fletu (ut vel ſic tantùm reſipiſcerent) damnationem prædixiſti: Matri tuæ dilectisſimæ, nec Ave dixiſti. Et quod magis, nemo Evangeliſtarum, ne quidem mentionem Mariæ præſentiæ, & doloris calamo deſcripſit. Non caſu factum, nec fruſtra: eſt & hoc ad augmentum Pasſionis utriuſq;, & Filii, & Matris. Filius præ mæſtitia, nec verbo, nec aſpectu, languentem animam exacerbare Genitricis ſuæ voluit. Mater vix præ gut-

tis lachrymarum intueri sanguine velatam faciem Filii valuit, reciprocus dolor ita radiis compassionis utrumq; cor affecit, ut utrique ori silentium imposuerit, ne locutione intrinsecum affectum commotum amborum aliquo modo mitigaret: nec in multiloquium descendit Mater, sciens verba ejus, quasi nova verbera Filio accedere posse: & vicissim aperire novos & lachrymarum, & sanguinis fontes.

Intuere interno oculo Matrem, anima, quàm fœcunda fuerit afflictionis ejus materia? Videre Cirenæum alienigenam, juvare bajulando crucem Domini, & ipsam otiosam solo dolore occupatam stare? Sed quid? Fortè ipsa majus pondus addidit, juvando spiritu laborem Filii, prompta ad auxilium ferendum, alacris ad latera propria supponenda oneri dilecti. Sanguinem extersisset meliùs Veronicâ, assueta à puero servire nato, erexisset è terra depressum cruce, amore materno compulsa: Non permissum. Ergò & sibi, & Filio sarcina dolorum major imposita, non posse ferre opem amanti, quanta pœna? Non posse juvari ab amante, non minor afflictio? Christus utrumque novit, & Matris desiderium, &

um, & propriæ voluntatis inclinationem. Clauserat spontè januam solatii, volensque proprium, & Matris levamen amovit, & Evangelistis oblivione silentium indixit.

Quid ad hæc Mater: non ignorabat talem esse voluntatem Filii, viscera tamen materna acerbitate plena gerebat. Resignatio perfectæ obedientiæ erga Deum, tolerabat tot ictus cordis amaros, conjunctio interim sanguinis, & visio effusi in Filio, lachrymarum fluvios uberrimos, subministrabat. Admonitio etiam illa ad filias Hierusalem Salvatoris, penetraverat animam Mariæ. Si enim conservabat antea omnia verba Filii, quid jam idem & tunc non fecerat. Cognoverat copiosum sanguinem dilecti effusum, non omnium saluti profuturum, & quæ major cogitari potuit interna angustia?

O anima mea, duplica affectum compassionis, & Matris, & Filii, & perpende, quantâ amaritudine repletæ erant benedictæ illæ animæ? quanta pluvia sanguinis & guttarum, ex oculis, & corporibus defluebat? Quot gemitus & singultus numero nascebantur? Hæccine Mater consolationis, versa in exemplum, & prototypon

mœroris? ita, anima mea, factum tibi in exemplar, tu oculis internis admirare, & obstupesce tantum dolorem Mariæ: oculis externis junge fletum fletui, riga genas squalore, memoriâ revolve innocentissimarum lachrymarum imbrem, quem Virgo & Mater emisit, sequens Filii tam ignominiosam processionem. Bajulantem verò crucem Dominum, demisso vultu, & consperso capite cinere compunctionis, supplex adora, petens, ut potiùs hîc ei jungaris dolore, considerando & ipsius infamem deductionē in montem Calvariæ, & tuæ futuræ processionis modum post obitum, quando exutâ carne, ante Tribunal illud severum deduceris, adsistat tibi Mater tunc dolorosa, jam verò gloriosa, pro te suas preces interponendo ad Filium, ut potiùs concedat tibi hic crucem quamcumq; gravem, immissam à Deo, suaviter tolerare, quàm illam æternam cum reprobatis portare: Roga, ut ille luctus Mariæ, quo Filio viso à longè, debilitata fuerat, te confortet, contra omnes insultus inimicorum invisibilium, & ad illa, quibus jam fruitur, gaudia, per merita & Filii passionis, & propriæ compassionis, deducere dignetur.

CAP.

CAP. XXVI.

Detractio vestium, sanguine cum carne Christi conglutinatarum.

PAtientissime IESU. Superatâ viâ dolorosâ, & Monte ipso, ad locum funestum, mortique destinatum perveniendo, deposita ex humeris tuis trabea crux, vel potius vi detrusa, unde nulla omninò secuta requies, sed ad majus cum inferno certamen descendisti: ita ut ascendendo montem altiorem, eminentioremque locum, supplicia quoque graviora, & asperiora te comitarêtur. Prorsus gradatim tua Passio augebat dolores, ut quò vicinior morti esses, eò majora tormenta sacrosanctum tuum exciperet Corpus. Quid ergò? fortè vestitus affigeris cruci? Non. Adhuc crudelitas Judæorum exuet te, & spoliabit tegumento. Sciebat insania Pharisaica, post tot vulnera inflicta adhæsisse vestem tuâ membris tuis, & crucis pondere magis ossibus conjunctam tunicam intrasse in plagas, ergò novus dolor succedit, summo nisu detrahitur vestis, quæ totius corporis alteram induit Veronicam.

O Anima devota Christo, potesnè concipere cogitatione tantum Domini dolorem? Renovata sunt omnia iterùm verbera, & cruor concretus, iterùm fluere, & rore rubeo, recrudescente conspergere membra cæpit: meditabatur idem David, dicens: *Quoniam quem tu percussisti persecuti sunt, & super dolorem vulnerum meorum addiderunt*. Voluit quasi exponere in persona Christi: Tu Pater me filium tuum percussisti, nihil enim mihi Judæi facere poterant. Tu ergo permissione percussisti in me scelera populi tui, at Judæi persecuti sunt percussionem, & quidem talem, ut adderent dolorem, supra dolorem, & in flagellatione, & in coronatione mea spineâ, quid aliud, nisi dolore me summo affecerant? Nunc verò adhuc, magno conatu detractâ veste, & separatâ, vi à conglutinatis membris meis, flagellationis, & omnium vulnerum cicatrices iterùm duplicârunt, & antiquis novos cruciatus addiderunt, & cùm esset tunica inconsutilis, per caput deponebatur, ergo spineam coronam depositio movit, & cum motu ingentes renovavit per puncturas dolores. Et in alio Psalmo: *Ipsi verò consideraverunt, & in-*

Psal. 68. v. 27.

Psal. 21. v. 19.

& inspexerunt me. Hoc fortè designabatur: Nondum satiata corda tygrina Judæorum voluerunt, adhuc videre iterum, mea vulnera, magisque insultare, & cum vindictæ triumpho considerare, ac inspicere ex mera, & insatiabili malitia, vestimenta autem mea cruenta in terram abjecerunt.

Non aliter Pater cœlestis, uti Jacob visâ tunicâ filii sui Joseph, agnovit illam, dicens: *Tunica filii mei est, fera pessima comedit eum, bestia devoravit Ioseph.* Quam feram, & quam bestiam Pater cœlestis appellavit? Invidia Judæorum fera pessima, non poterat tolerare veritatem, comedit ergò damnatione crucis: Bestia verò non alia, quàm infernus, qui morte putârat devorâsse charissimum Joseph, sed sicut Josepho nihil nocuit fraus fraterna; ita & Christo; Judæi enim perierunt à Romanis. Infernus vlulat ad illa verba: *Vbi est mors victoria tua?* *Gen. 37. v. 33.*

Quæres anima, quare vestis detracta Christo, & cum dolore, nec ampliùs imposita? quia nudus cruci appendi voluit: Quis scit, an non ideò, ut per vestem, consuetudinem peccandi notaret nostram; difficulter à nobis avellitur habitus contractus scelerum, *Cur vestis Christo cũ dolore detracta, nec ampliùs imposita.*

quo tanquam vestimento operimur, unde in Psalmo: *Operti sunt sicut diplaide confusione suâ.* Caro nostra vanitatibus delectatur, & involvit se tanquam in aliquo pallio vel tegumento, difficile est relinquere consuetudinem peccandi. Qui ergò crucem Christi sequi desiderat, oportet ut se exuat hâc tunicâ, cum dolore quidem separatur, at melius hîc parum pati, quàm æternis suppliciis in illa vita torqueri, nudus animus crucem facilè ascendit, non habens ullum impedimentum, quod & D. Gregorius affirmat: *Malignos spiritus nihil in hoc mundo proprii possidere, nudos ergo cum nudis luctari oportet; nam si vestitus quisquam cum nudo luctatur, citiùs ad terram dejicitur, quia habet unde teneatur. Quid enim sunt terrena omnia, nisi quædam corporis indumenta? Qui ergo contra Diabolum ad certamen properat, vestimenta abjiciat, ne succumbat.*

Gregor. hom. 33. in Evang.

Visâ ergo cruentâ veste Salvatoris, Anima, denuda te ab operibus carnalibus, precando Redemptorem, ut te induat nuptiali veste, mediante Passione suâ, ne excludaris à cœna magna invitatus cœnâ, inquam, illâ, nec apparatu, nec tempore unquam cessatura.

CAP.

CAP. XXVII.

Denudatio Christi, & pudor coram populo.

PAtientissime IESU. Ita absque veste nudus comparuisti coram omnibus, vel potius sanguine tectus, tu dicis apud Regem tuum conquerendo: *Sicut aqua diffusus sum, & dispersa sunt omnia ossa mea.* Psal.21,14. Quòd inferiùs explicatur: *Dinumeraverunt omnia ossa mea.* Psal.21,19. Non possum judicium ferre Domine, quid te magis afflixerit, an ingentes illæ pœnæ, an denudatum stare coram inimicis. De te dictum antea: *Qui vestis cœlum nubibus*: & nunc Psal.146,8. tibi vestis deest, hinc ad Patrem tuum illa vox querula: *Propter te sustinui opprobrium, operuit confusio faciem meam.* Psal. 68,8. Et agnovisse hoc Patrem tuum profiteris, dicens: *Tu scis improperium meum, & confusionem meam.* Psal. 68, 20. Quæ major confusio, Dominum cœli & terræ spolitatum, indumento comparere? A te, velamen virgines, & alii in Martyrii duello acceperant, ut de sororibus S. Irenæ traditur, cùm Iudex Dulcitius illas denudari mandasset, vestes corporibus eripi nullâ vi

potuêre,pugnante pro eis & mordicus retinente togas pudore. Tibi verò Salvator tam facilè & contemptim omnia ablata, ut nudus remaneres? Propriè dixisti; *confusio operuit faciem tuam*, tu enim scis quanto pudore afficiebaris, & quanto risui adversariorum exponebaris? Pater vidit confusionem tuam, & commotus est.

Christus quare ter denudatus.

Anima mea & tu considera, quantùm patiebatur verecundia in Christo: si causam investigare volueris, ex te & tuis peccatis origo. Ter Dominus denudatus est, in ipsa primò flagellatione, secundò ante crucis bajulationem, nam coccineâ veste exutus & propriâ indutus fuit, tertiò ante affixionem in cruce, in qua & nudus obiit. Non frustra hæc omnia, peccatum luxuriæ Dominus denudatione eluere decrevit, quod in triplici differentia accidit, peccatur cogitatione, verbo, opere. Cogitationes nostræ, vanæ, turpes, immundæ flagellârunt Dominum, & quia variæ tentationes concitant carnem, variis etiam instrumentis castigabatur sanctissima Caro, numerum enormium cogitationum quis assequeretur? nec facilè poterant numerari plagæ Christo inflictæ, ad multa millia ictuum ex-

um excepiſſe credibile eſt, ſignificando abſque numero inhoneſtas noſtras eſſe Deum offendentes cogitationes? verba noſtra, quàm profana, & ſcandaloſa? complacemus nobis ut obſcœnis locutionibus, & jocis abominandis tempus teramus, Salvator pro verbis exutus totus, & flagellatus.

Togâ illâ irriſoriâ, antequam veſtiretur propriâ, ante bajulationem nudatus fuit, ibi cachinni, & ludus ex Domino: ibi ſcurrilia verba inimicorum audita: ſic irriſo, & veſtito crux impoſita, væ noſtris confabulationibus, quibus iterùm denudamus Chriſtum, & crucem grandem ſceleribus noſtris imponimus ferendam?

Tandem ante crucifixionem tertiò, depoſito veſtimento denudatus eſt Salvator, ut conſummationem peccatorum noſtrorum, intelligamus. Quid enim aliud eſt, ad effectum perducere perverſas cogitationes & verba, quàm Deum, ut hominem cruci affigere? ne moreremur in actu tam nefando, Dominus nudus mortuus eſt, ita opere impletum peccatum, crucifigit ad mortem nudum Redemptorem?

Occurrat tibi, anima, imago non tecti Salvatoris, & recordare, ſi te cogitatio

tatio movet ad illicita, reflecte cor ad ejus flagellationem, hæc te moneat, & terreat, sciens Dominum tuum propter te sustinuisse & pudorem, & dolorem: si tibi verba, & sermones inter sodales arrident, recogita Dominum tuum ante vestem reassumptam, & impositionem crucis, totum corpus apertum, & nudum ostendisse, verecundiamque ipsam in ruborem convertisse: si tu ad consummandum peccatum mortale, inferno instigante traheris, eleva oculos tuos ad denudatum, & mortuum in cruce Deum tuum, cohibe impetum, siste gradum, clavi amoris detinuerunt illum in ligno, & te clavi ejus doloris absterreant à peccato, ut mors ipsius vita tua sit, p deat quidem te delictorum tuorum, sed non pudeat denudare in confessione: talis denudatio sola commendatur à cœlo. In te ipsa, verecund á excita á defige vultum in dilectum tuum denudatum, procidens & adorans, ut merito ejus denudationis, pudorem, & nuditatem æternam evadas.

CAP. XXVIII.

Christi in terra ad Crucem clavis cum dolore affixio.

Pa-

PAtientissime JESU. Nudus, & prostratus in terram, cum summa immanitate militum aptabaris ad crucem, & fortè una manus primo post aliam clavis perforabatur, trahebatur, ingentique percussione vulnerabatur, tum deinde secunda manus succedebat ad pœnas, & extendebatur cum dolore, ac vulneris dilatatione alterius? Pedes idem sustinuerunt, vel uno clavo uterque vel separatim ad lignum adacti: & si clavus aliquis, aut debilitate fractus, aut torsione ad partem inutilis factus, statim extrahebatur, alterq; loco ejus immittebatur, quanta tormenta tibi Domine hæc omnia inflixerant? Evangelistæ tam atrocem pœnam omiserunt, vel relinquentes considerationi mortalium, & devotæ commiserationi, vel quòd satis fuerit, conquestum fuisse ipsum Dominum Patri, & nos cessasse aperire dolorem. *Foderunt manus meas, & pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea*, Psal. 21, 19. quasi diceret, (supino corpore positus in terra, ut è diametro, objecto cœlo visui, liberius alloqueretur Patrem.) Ecce vides mi Pater, quanta ego patior pro humano genere eliberando à carcere peccati, ut tantum tuæ justitiæ Divinæ

satis

satis fiat, inaudita in me omnia tormenta Judaica rabies exoneravit, nec satiati adhuc sunt, eò ad extremum deventum, ut perforarent clavis, & manus, & pedes meos, & ita quidem extenderunt in latum, & longum corpus meum, ut facilè dinumerare possent ossa mea, ita fortiter separârunt manum à manu, pedem à pede clavis, ut quælibet ossium compago, & ex flagellis præteritis, & ex renovata distensione, ad oculum appareret.

Quid ergò inferre voluit Dominus: fortè vindictam optabat à Patre. Profitetur quidem ibidem se à Deo exauditum: *Nec avertit faciem suam à me, & cùm clamarem ad eum, exaudivit me.* (*Ps. 21, 26.*) Et S. Paulus attestatur similiter: *Exauditus est* (à Patre) *pro sua reverentia*: Nam misericordiâ motus Deus Pater, videns tantum cumulum acerbitatum filii, non abnuebat, ut quod peteret, obtineret, sed quid rogârit in cruce, audiemus inferiùs, & bonitatem ejus mirabimur. Satis erat nunc manifestâsse, & ostendisse Patri clavis discerptam carnem suam, adeò, ut ad numerationem ossium feritas carnificum liberè accedere posset.

Cur Christo manus &

Tu anima, audi hanc querelam: tibi enim

enim debetur devotè aurè cordis attendere ad tantum Domini cruciatum; voluptates, ad quas manus, & pedes liberè relaxamus, expiabat Salvator, illam Evæ manus extensionem ad pomum, illos nostros impudicos tactus, illa manibus perpetrata homicidia, illas ipsas manus, quibus mortem sibi alii inferunt, illa furta, & ablationes, tum per vim ab egenis extorsiones pecuniarum, & redituum à subditis usque ad sanguinem, pro his omnibus tam enormibus delictis satisfaciebant sacrosanctæ manus Christi, clavis ferreis in cruce distentæ. Idem de pedibus intelligendum, qui ad libidinem etiam cum molestia summa exornantur, tantùm ut laus fœminarum sequatur, choreæ, & cursus lascivi, velocitas pedum ad effundendum sanguinem, tarditas autem ad bona opera, quæ quasi clavis acediæ impeditur, ne Deum honore vero gratitudinis afficiat: Hæc ergo erat offensio justitiæ Divinæ: idcircò debebant satisfacere pro pravis cursibus nostris, innocentissimi pedes Redemptoris, & consistere in ligno perforati diris clavis.

pedes perforati.

Seriò contemplare anima tantam Domini afflictionem in delicatis membris

bris ejus, & in terram te projiciendo, osculare manus, & pedes transfixos, rogando, ne propter gravia peccata manuum, & pedum tuorum, ibi te cruciet justitia Altissimi, ubi decretum irrevocabile fertur pro talibus offensis. Verùm ex infinita misericordia potiùs hic tibi non parcat, quàm in altera vita. Tu ipsa infigas sponte cordi, &
Psal. 117. corpori tuo dolorem, dicendo: *Castigans castigavit me Dominus, & morti non tradidit me, quia dextera Domini*
Psal. 25. 12. *fecit virtutem*, & ob merita ejus. *Pes meus stetit in directo, in Ecclesiis benedicam te Domine*, & nunc quidem plorando, & in æternitate felici, tecum gaudendo.

CAP. XXIX.

Elevatio crucis secuta, & immissio ejus violenta in paratam foveam, unde renovatio iterùm Christi dolorum.

PAtientissime JESU. Totus confixus clavis, elevatus es cum cruce in aërem, certè non molliter, ubi in animis furiosorum militum, & Judæorum excubaret compassio, ut te cubantem in lecto

lecto crucis, suaviter attollerent? nimis durè tecum actum, semper cadentim una alteri successit afflictio, ita, ut de acerbitate tibi inferenda mutuò certarent. Primò ergo fovea profunda facta est in terra, propter immissionem crucis: putârunt te Domine peccatorem & infernus, & mundus, & tanquam condemnato in oculis tuis foderunt foveam, hinc illud Regis lamentantis in persona tua: *Foderunt ante faciem meam foveam*, sed miseri: *inciderunt in eam*: verè inciderunt nunquam egressuri è fovea gehennæ, & perpetuæ damnationis: at tu foveâ hâc tuâ liberâsti nos ab illorum casu. Patres SS. eduxisti è fovea limbi: educis alios è fovea purgatorii: in hoc mundo mortales educis è fovea peccati: ideò dictum de te: *ut mitiges ei* (hoc est peccatori) *à diebus malis donec fodiatur peccatori fovea.* Antecedit casum gratia tua, ibidem: *Beatus homo, quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum*, & in eodem Psalmo: *Nisi quia Dominus adjuvit me, paulò minùs habitâsset in inferno anima mea.*

Psal. 56,7. *Psal. 93,13.* *Psal. 93,12.* *Ibidem 17.*

Auxilium omne ex tua passione: perforati sunt pedes tui, & manus, & latus, & ipsa crux perforavit terram; ut tot

ut tot foramina, & foveæ à voragine, abysso inferni gressus hominum eriperent, aperto ore infernus in foramen perpetuum omnes trahebat, tuæ cruci præparata fovea, avertit à tali præcipitio genus mortalium, imò cum cruce elevati sumus omnes, ut tu dixisti:
Ioan. 12, 32 *Et ego cum exaltatus fuero, omnia ad me traham.* Extraxisti è luto fecis & miseriæ, & attraxisti ad paradisum voluntatis, & gratiæ. Sed carò hæc tibi constitit elevatio Redemptor: quantus enim tuus dolor fuit, cum maximo impetu machina crucis in foveam præparatam incidisset, credibile est usurpâsse te illum versum Regis Prophe-
Psal. 21, 15. tæ: *Sicut aqua effusus sum, & dispersa sunt omnia ossa mea.* Non aliter tecum actum Patientissime Domine, sanguis tuus velut aqua ex omnibus membris exiliit, ut fons latissimus, ex dilatatione, & conquassatione membrorum erupit. Non imposuisti silentium Prophetæ, qui non reticet querelam de hac
Ier. 18, 20. fovea præparata, in persona tua: *Numquid redditur pro bono malum, quia foderunt foveam animæ meæ?* Certè valde malum redditum est, pro summo bono, & summo dono.

Verum, quid est Christe, quòd fodi-

atur animæ tuæ fovea? Nonné corpori torquendo potiùs? Non frustra dicitur animæ, exprimendo intrinsecos cruciatus animæ tuæ, ob paucitatem salvandarum animarum, propter quas in foveam hanc demissus es.

Anima mea misera, vide & considera illam violentam impulsionem crucis in paratum foramen, quâ effectum, ut clavorũ dilatatione majorem apertionem, & dolorem in pedibus, & manibus concitaret: fovea illa quatuor foveas, clavorum usa instrumento dilatavit. Quid de capite sacrosancto dicemus? Omninò ad lignum Crucis valido motu impactum, & spinarum aculeos adegit ad acerbiorem puncturam, & ut in cerebrum ulterius ingrederentur, impulit. Epitome, & congregatio Passionum inde renovata. Verè reddiderunt tunc Iudæi malum pro bono, & nos idem reddimus, dum nihil tantos toleratos Domini dolores æstimamus, & peccatis vel iisdem, vel novis foveam illam refodimus Redemptori, aut nos potiùs in barathrum scelerum ruimus ad foveam illam mœstam, & æternam miseri properantes.

Tibi consulo anima, immitte te vitæ

tuæ tempore in foveam contemplationis, ruminando angustias corporis, & animæ Domini, ut in illam cœlestem altitudinem eveharis: cogita frequenter de fovea sepulchri corporis tui, quâ relictâ ad tempus resurrectionis, & conjunctionis carnis tecum, roga, ut te excipiat dextera Salvatoris, atque extrahat ab inferni, & purgatorii pœnis, atque inter eos collocet, quos merito dolorum suorum Patri æterno mercatus est.

CAP. XXX.

Divisio vestimentorum Christi.

PAtientissime IESU. Sævire in sacrosanctum Corpus tuum, non poterant ampliùs milites & Judæi, evasisti manus eorum in patibulum crucis elatus, ubi nihilominùs continuabas dolores, ne interim malitia otio vacaret, eandem in vestes derelictas carnificinam exercuerunt, & quidem duplici modo: unam in quatuor partes diviserunt, & sibi retinuerunt, super aliam miserunt sortes: Ipsi quidem ob lucrum, & fortè odium id fecerunt; tamen mysterium ignari ostenderant, sicut & in Iacob supplantatore primogeniti Esau factum, figura erat vestimento-

mentorum Chriſti. Inconſutilis tunica Chriſti, quid eſt aliud niſi unitas Eccleſiæ? Ideò Salvator apparens S. Petro Alexandrino, conqueſtus de Arrio, qui ſibi tunicam dilaceraverat, id eſt, Eccleſiæ. unitatem ſciderat, & nunc quot ſunt, qui idem agunt? Noſtrum ſæculum infelix, quot protulit veſtis Chriſti dilaceratores? iſtis bellis quid fit aliud, niſi dividitur Eccleſia, & in qua antea laudes Divinæ decantabantur, jam novi Pſeudoprophetæ mordent, & invertunt doctrinam veram, & nomen Altiſſimi blaſphematur? ſed quia inconſutilis tunica, nunquam potuit diſcerpi ab operariis iniquitatis, permanet, & permanebit in grege ſuo Catholico, contra quem portæ inferi non prævalebunt, donec erit unum ovile, & unus Paſtor. *Inconſutilis tunica Chriſti veræ Eccleſiæ ſignum.*

Alia autem veſtis Domini rectè ſcinditur, in quatuor partes, & militibus cedit. Quid eſt vita hominis ſuper terram niſi militia? *Regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud*, & illi ſuper quos cadit bona ſors prædeſtinationis: Verbum, & Evangelium Chriſti in quatuor Scriptores diviſum, idem in quatuor mundi plagis diſſeminatum. Europa, Aſia, Africa, à multis annis *Matt. 11. v. 12.* *Altera Chriſti veſtis in 4. partes ſciſſa, quid ſignificat.*

annis impletæ ſunt doctrinâ Chriſti. Per quartam etiam Americam dilatatur Religio Domini ſancta, & pars ejus veſtis operit illos gratiâ ſuâ, prædicationeque Evangelii expellitur jugum diaboli, ſub quo hactenùs gemebant.

Denotabat quoque diſſectio veſtis, vel potiùs præſagiebat certitudinem quatuor locorum, ex quibus Paſſio Chriſti conjunxit in cœlum diviſos electos, ex hoc mundo, ex limbo, ex paradiſo, ex purgatorio. Ex hoc mundo, qui adhuc vivebant, & quos vivere ſciebat bonis operibus in Eccleſia militante. Ex limbo Patres, qui multis annis expectabant particulam veſtis innocentiæ accipere, adjuvante Paſſione. Ex paradiſo Enoch & Elias, qui præſtolantur adventum Antichriſti, ut ſanguine, in fine mundi defensâ veritate Evangelii effuſo, veſte immortalitatis ornati recipiantur in gremium Sanctorum. Ex purgatorio, ut renovatione quotidie memoriæ Paſſionis, per tremendum ſacrificium liberarentur, quàm plurimæ à pœnis animæ.

In ſortibus ſuper Chriſti veſte miſſis, quæ myſteria. Mirabilis ludus fit ex veſtimentis Chriſti, ſortes mittuntur de tam pretioſo theſauro, neque tamen illæ ipſæ ſortes carent myſterio. Eſt ibi unitas nume-

numeri, & in cælo unus est Deus, duplex numerus, duplicem naturæ conjunctionem in Christo significat: Ternus, Trinitatis figuram designat. Quartus numerus, novissima totidem indicat: Quinarius, vulnera in cruce quinque Christi exprimit: Sextus, recogitationem sex dierum creationis in memoriam introducit, si sortes duplicentur, & ibi invenies anima meditatione solatium: Duplex numerus, novum & vetus testamentum esse proponit: Duplicatus quatuor angulos crucis Christi fuisse demonstrat: Bis ter repetendo, sex hydrias ex aqua in vinum conversas esse primo miraculo colligitur: Quaternus duplicatus, octo beatitudines necessarias ad salutem prædicat: quinarius item duplicatus, Decem præcepta servanda ante oculos statuit: bis sex numerando, duodecim Apostolos principes fidei nostræ à Domino electos testamur.

Ergo anima, occupa te circa ignominiam vestis cum fructu tuo, *ut exuens veterem hominem induas novum secundùm Deum*; & cùm sis nuda & inops, cooperias te veste Salvatoris, rogando, ut cùm sors de te in agone mittetur, exclames læta in separatione à corpo- *Eph. 4. v. 22.* *Ibidem v. 24.*

re, converte Salvator planctum meum in gaudium mihi. conscindas saccum miserum corporis mei, & circumdes me vestimento gloriæ tuæ.

CAP. XXXI.

Irrisio Christi à Iudæis, dum in cruce penderet.

PAtientissime IESU. Constitutus in throno redemptionis, per crucem à constitutione mundi designato, justitiâ paternâ sic jubente & volente, acerbitate dolorum plenus jacebas in lecto salutis, cùm & caput à tergo ligno premeretur, spineam coronam magis magisque cerebro imprimendo. Etsi pœna manuum mederi dolori cupiebat, pedes eo majori cruciatu pondus sustinendo corporis affligebantur: & è contra; si pedes fatigati dolore, requiescere desiderabant, in manus elevatas redundabat sensus & Passionis & ponderis. Inter luctum & fluctum alternantium afflictionum, quæ tua vel minima fuerat consolatio Domine! Non possum magis verbis id exprimere meis, meliùs faciam, si tuis per Regem pœnitentem allatis utar: *In con-* *Psal. 68. v. 21.* *spectu meo sunt omnes qui tribulant me impro*

improperium expectavit cor meum, & miseriam, & sustinui, qui simul contristaretur, & non fuit, & qui consolaretur, & non inveni: Detestandæ circumstantiæ & passionis, & circumstantium feritatis? & alibi per eundem Regem: *Omnes videntes me deriserunt me, locuti sunt labiis, & moverunt caput, speravit in Domino, eripiat eum, salvum faciat eum, quoniam vult eum:* & iterum in alio loco. *Deus laudem meam ne tacueris, quia os peccatoris, & os dolosi super me apertum est, locuti sunt adversùm me linguâ dolosâ, & sermonibus odii circumdederunt me gratis. Pro eo, ut me diligerent, detrahebant mihi, ego autem orabam, & posuerunt adversùm me mala pro bonis & odium pro dilectione mea.* Ecce descriptio Patetica odii Judæorum, quo ardebant contra te Christe.

Psal. 21. v. 7. & 8.

Psal. 108. v. 2.

Aspexisti, & circumtulisti benedictos oculos tuos, an esset, qui in diro supplicio tui misereretur, & leniret compassione mærorem. Cor tuum expectabat solatium, quæsivisti, & non reperisti consolatorem, ante mortem non est inventus, cujus viscera commoverentur, videndo innocentiam plus pati, quám nocentes. Deriserunt te, lo-

te, locuti sunt iniqua, addendo vulneribus plagarum vulnera labiorum, moverunt capita sua subsannando, & dicendo, vah! *Qui destruis templum Dei*:
Matt. 27. ℣. 40. Matth. 15. ℣. 29. verùm ipsi potiùs templum Spiritus sancti destruxerunt Sacratissimum corpus tuum in cruce dilaniatum extendendo. Desperare te fortè jubent, cùm spem tuam vanam reputant, & Deo solo tuam committunt salutem. Et hoc verè: quia Pater tuus salutem attulit corpori tuo, die tertia à morte incorruptibile, & impassibile resuscitando.

Prævidit ulteriùs David laudando, tuam virtutem in Passione, neque tu tacere permittis Patrem tuum, multò magis nos redemptos sanguine tuo, ut exemplo tuo omnes incitentur ad laudes tibi decantandas: tu enim tanquam summus Doctor in cathedra Crucis, prædicâsti cumulum virtutum, & ad imitationem invitâsti, ut os loquentium iniqua obstruatur: quia in patibulo crucis existenti, os peccatoris, & os dolosi, super te apertum fuit. Quæ verò differentia inter ista ora, & qui peccatores, & qui dolosi? fortè Dominus, omnes quicunque ad suam necem innocentem consenserunt, peccatores intel-

intellexit ; at in duplici genere, alii ut Iudex Pilatus & milites, lictores, executoresque decreti, verè peccatores, tantùm abſque dolo putantes aliquomodo juſtè à Iudæis accuſatum, ideo ut nocentem affligebant, & tormentis macerabant: Alii ut Iudæi, & peccatores, & doloſi, nam & affligebant, & inſtigabant contra Chriſtum. Nonnè dolum ipſorum agnovit S Auguſtinus, dum linguâ occidiſſe eos Salvatorem, inſolubili convicit argumento, gladio enim linguæ percuſſerunt, clamando: *Crucifige, crucifige.* *Matt. 15. ℣. 3. & Luc. 23. ℣. 21. & Ioan. 19. ℣. 6.* Nonnè dolus ad oculum Phariſæorum apparuit, cùm dixiſſent? *Nobis non licet interficere quenquam*, aliud in ore, aliud in corde coquebant? *Ioan. 18. ℣. 21.* Nonnè dolus: *Si Rex Iſrael eſt, deſcendat nunc de cruce, & credimus ei?* Majora miracula viderunt, & non crediderunt, neque deſcenſus illos ad fidem perduci feciſſet, dolus tantùm fuit, ideò additur: *Circumdederunt me ſermonibus odii undique.* Circa crucem verba doloſa, & acerba, illuſoriaq; evomebant. Debebant diligere Redemptorem pro tantis acceptis beneficiis, & ipſi mòdo contrario detrahebant, & inſultabant. Quid interim tu Domine dixiſti: *Ego* *Pſal. 108. ℣. 4.*

autem orabam. Oratio tua exponetur capite ſequenti.

Tu interim anima, expanſis manibus ad crucis ſimilitudinem, Redemptorem tuum lachrymis exora, ut de cruce à cruciatu æterno te liberet, & irriſiones diabolicas in vita, ac morte ſuperare tibi concedat.

CAP. XXXII.

Primum verbum Chriſti, pro perſecutoribus in cruce prolatum.

PAtientiſſime JESU. In tanto contra te Judæorum fremitu, expectabatur aliquod verbum à te proferendum. multi id ipſum avidè deſiderabant. Mater tua inprimis, quæ & corde, & corpore avelli à te non poterat. Stabat miraculosè ſuſtentata gratiâ tuâ, & conſolationis verbum præſtolabatur, ſciens te noſſe omnia ſecreta cordis, te eſſe Patrem conſolationis, te eſſe Deum, qui prævenis benedictionibus, & reples dulcedine viſcera afflictorum, ſi enim omnia expectant à te eſcam corporalē, ut des illis in tempore opportuno, id ipſum Mater tua exoptabat, ut pane & potu, quod eſt verbum

bum tuum reficeres, fame, & siti spirituali deficientem ipsius animam, erigebat aures, attollebat oculos, ut commiserationis affectum in eam inflecteres, & compassionis sociam verbali, vel sociares mœrore, vel solareris lenitate.

Dilata à te dulcissima Mater talis gratia, sunt, qui te præcedunt, & extorquent, verbum ex ore crucifixi, si divinare permitteres, nescio an assequi posses intentum: Si enim conservâsti hactenùs (Domina) omnia verba filii tui in corde tuo, hoc, quod proferetur, oportet ut in separato conclavi cordis tui diligenter abscondas. Thesaurus est ingens, gemma pretiosa, raritas in terra nunquam visa: Putabant aliqui Dominum nullum miraculum in cruce fecisse, ego cũ Bellarm: judico, maxima, & inaudita perpetrâsse, præcipuè in septem illis verbis. Ecce in hoc primo verbo quid mirabilius ostendi potuit, quàm ut eo tempore, eo momento, quo totus in doloribus positus, circum circa sermonibus acutis laceratus, oblitus omnium & matris suæ dilectissimæ, pro persecutoribus oraverit.

Orationis ejus, si quis circumstantias accuratè comprehendere vellet,

emphasim considerando, Angelico non humano intellectu assequi vix
Luc. 23. v. 34. posset: *Pater dimitte illis; quia nesciunt quid faciunt.* Deprecatio tua nunquam Patri displicuit, semper accepta fuit, sed multò gratior jam è cruce. Ira enim Patris, quâ propter scelera nostra contra humanum genus efferbuerat, placata est Passione tuâ, tuæ verò Passionis, compendium & finis cruci affixio.

Videbat Pater justitiæ suæ satis factum, successit ergo misericordia, & quæ hactenùs aures occluserat, nec in conspectum admiserat ullius hominis vocem, surdis auribus pulsati erant cæli, facti ænei, paradisi accessus post expulsos Parentes nostros gladio arcebatur, clamor Patrum in limbo, licet attollerent voces suas, non penetrabat cœlos, siccitas peccatorum dominabatur in mundo, pluvia gratiæ Divinæ nunquam in terram dimissa. Tandem penetravit vox dilecti, removit omnia obstacula, & impedimenta, auditum verbum, quod ad ipsa misericordiæ viscera pervenit Dei, & cælum aperuit, & ideò non Deum vocat, non alio titulo compellat Christus in cruce, sed Patris nomine utitur, *Pater dimitte.*

Pater-

Paternum ergo referat affectum, voluit quodammodo dicere Dominus: Ego ſum filius ab æterno conſubſtantialis tibi, verùm & nunc ſum filius ut homo, obedientiæ & patientiæ excellens virtute, has è cœlo mecum attuli, quæ ignotæ erant hactenùs in terra, itaque exaudi me, & ut Deum,& ut hominem! ut Deus, ſatisfeci tibi paritate ſubſtantiæ,ut homo,patientiæ, & obedientiæ usq; ad mortem merito,decreto me Pilati injuſtiſſimo ſubmittendo, ut Deus, juſtitiam implendo, ut homo, miſericordiam aperiendo,utDeus abolendo peccatum, ut homo, pœnam ejus exolvendo.

Hac ergo de cauſa ignoſci poſtulat à Patre, ut ipſe recentes plagas, & vulnera conſiderando filii benigno vultu, paterno, concederet veniam & ne excuſatio deeſſet, adiungit: *Non enim ſciunt quid faciunt*. Parcas mihi Domine, ſciunt quid faciunt, ſciunt te eſſe innocentem, ſciunt te exſcripturis, & teſtimoniis Prophetarum verum Meſſiam eſſe, ſciunt te nulli malum,multis bona feciſſe, & tamen in mortem omnes conſpirârunt, & tu dicis: *Neſciunt quid faciunt*. O verè miraculorum ſupremum miraculum! Impetrâſti *Ibidem v. 20.*

Christe quod voluisti, ignorantia à te excusata: aliis, statim à morte, cùm reverterentur percutientes pectora sua; aliis longiori tempore, aliis in senectute, aliis, & electis omnibus ad consummationem sæculi subvenisti, ut pœnitentiâ abluti, licet mille sceleribus fuerint polluti, nesciant quid faciant: Obtinuisti enim omnibus indulgentiam.

Et tu anima, imitare Redemptorem, & si quid in te frater tuus peccaverit, statim non differendo, ei dimittas. quemadmodum Salvator tuus fecit: quatenùs in judicio extremo tibi vicissim dimittantur offensæ tuæ, & filius alloquatur Patrem. Pater dimitte illi, quia nescit quid fecit.

CAP. XXXIII.

Secundum verbum Christi ad latronem emissum.

PAtientissime IESU. Succedetné Mater post inimicos, pro quibus Patrem deprecatus es, & veniam impetrâsti, ut eam etiam gementem, & dolentem alloquaris? Ostendit tacens ubera materna, suspiria, & aciem luminum dirigit ad te, sustinens cruciatus inter-

internos? frustratur adhuc spe, & differtur colloquium ob majorem acerbitatem, ad augmentum meritorum? latronem priùs salvandum suscepisti, Et licèt omnes redimere decreveris, tamen ex inscrutabili sapientia id conclusum, ut non pro omnibus (quo ad efficaciam, & applicationem) verum pro multis, copiosus tuus effunderetur sanguis. Semper Domine consueveras aliquos amare, aliquos reprobare, ut in Esau & Jacob factum, nunc idem contigit. Duos latrones pœnæ, non culpæ (ut innocens) socios habuisti, unus consecutus gratiam, alter rejectus, & ejectus è numero Candidatorum cœlestium: Quia tamen passim nos mortales opponimus in subsidium facinorum nostrorum (elevantes Domini misericordiam) exemplum hujus latronis, possentne dari causæ, cum unò ferè temporis puncto, fontem gratiæ & gloriæ adeptus hic? Liceat mi Christe, intellectui meo debili aliquot enumerare rationes, ob quas iste ex malo latrone in bonum est transformatus.

Cur latro in cruce veniam consecutus

Prima, inter tot circumstantes, nemo tuus inventus causidicus, & defensor, nisi solus latro iste, innocen-

Luc. 23, 41. tiam tuam publicè defendit, dicens: *Hic nihil mali fecit.* Omnes ad plagas, ad vulnera, ad crucem te Domine condemnârunt, latro verò absolvit te, & liberum à culpa, & pœna, publico pronunciavit præconio.

Secunda, suam culpam, & pœnam debitam, sociique latronis agnovit, fassus enim est, se esse nocentem, & pro-
Ibidem. meritum crucem, illis verbis: *Et nos quidem justè* (id est, patimur) *nam digna factis recipimus.* Accommodatam suæ culpæ pœnam non diffitetur, in quo vis contritionis consistit, initium autem pœnitentiæ, notitia est, & confessio peccati.

Tertia, corripit socium, & ad viam
Ibid. v. 40. redúcere nititur salutis. *Neque tu times DEUM, qui in eadem damnatione es?* quasi diceret, propter scelera nostra condemnati sumus justissimè, tu ergo timeas Deum, & noli improperare nobis cum affixo cruci: resipiscere incipe, excita in te timorem Dei, quem ad latus vel in medio nostri habemus.

Quarta, agnovit in cruce nudum moribundum, ab omnibus despectum Deum esse, vidit sub tam conciso corpore & lacero, apertè latere

Dei-

Deitatem: O magna fides, & ingens gratia.

Quinta, fiduciam habuit efficacem in te Domine, dicendo: *Memento mei;* Ibid, v. 42. hoc innuit. Tu cùm sis Deus, non potes oblivisci & rejicere, qui ad te confugiunt. Ego peccator, & latro non sum dignus aspectu tuo, suscipe me tamen, & noli deesse mihi, in his angustiis mortis memento mei.

Sextà, Regem esse te palàm edixit, proferndo: *Cùm veneris in Regnum tuum:* Ibid. v. 20. de Regno quis ei persuaserat? videbat quidem scriptum, in titulo te esse Regem Judæorum, non hoc terrestre interpretatus est, cœleste potiùs odoratus, firmiter credidit, & te è patibulo transferre debere sedem in cœlum, & ipsum secum eò deducere.

Septima, desiderium sequendi te Salvator, latro non celavit, rogavit ut simul tecum iret, & te comitaretur, oblitus dolorum suorum, non aliud in ore, & corde habuit, quàm ut eò citiùs tibi adhæreret, vitam post mortem, regnum post crucem, vitam post affixionem certò sperando, ideò antelatus Matri, meruit jucundam vocem tuam audire: *Amen amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso.* Luc. 23, 42. Non simpliciter,

ter,verùm addito juramento, certitudinem paradisi illi promisisti, desiderium implesti manendi tecum, nec distulisti ipsius sitim tecum convivendi: dicens. *Hodie*: id est, brevi satiaberis torrente voluptatis post dolorēs toleratos. Et quia de Regno meo credidisti, fiduciâ non frustraberis, quia *mecum eris in Paradiso.* Deum me agnovisti, ego te non decipiam, nam quod promitto, juramento me obstringo, addendo, *Amen*: id te habiturum, quod desideras: Defendisti me à socio mihi illudente, & ego tibi præparabo coronam paradisi, quâ caput tuum exornabo: Innocentēm me declarâsti, & te nocentem esse prodidisti, & ego ex latrone Sanctum te faciam, remissisque tuis peccatis, mecum in gloriam introducam sempiternam. O felix latro, unus talis, quia semel Dominus in cruce pependit.

Ergo anima, admirare talem latronem, neque tamen differas ad ultimum vitæ pœnitentiam, rarum hoc, imò unum exemplum extat, potius suppliciter venerare Salvatorem, ut tempestive per contritionem placatus, dicat etiam tibi, *mecum eris in Paradiso*, licet non hodie, nec statim, exolvendo & hic

hic, & in purgatorio pœnam justè infligendam.

CAP. XXXIV.

Tertium verbum ad Matrem & Ioannem, à Christo pronunciatum.

PAtientissime JESU. Tandem postquam latronem tuâ Passione lucratus es, Matrem, & Discipulum stantem non dedignatus es alloqui, instruens nos pro carnalibus, cœlestia potiùs curare, salutis propriæ, & alienæ magis rationem habere, quàm propinquorum, bonorum fortunæ, ipsumq; Parentum. Nos verò contrarium agimus, toti rebus caducis, & assiduè invigilamus, ad consequendam vitam perpetuam vix aliquando aspiramus. Sed Domine, qualia tua ad Matrem verba? *Mulier ecce Filius tuus.* Nescio *Ioan. 19. v. 27.* an non majoris afflictionis ignem in corde promoverint, quàm refrigerii vento lenierint commota viscera materna? Nonne Mater hæc tua? Nonne amore cæteris majore, omnibus aliis dilapsis perseverat sub cruce? Nonne uberibus maternis, ut antea pascebat te, jam brachiis sustentare, & deter- gere

Cur Christus in cruce pendens, non Matrē, sed mulierē vocavit Mariam.

gere sanguinem cuperet? Nonnè commori tibi vitæ pretio, præferret? Nonne evolare in aëra vellet, ut cruci tuæ simul configeretur? Et tu non Matrem, sed mulierem vocas? Non caret mysterio.

Quando in mundo conversabaris, eras subditus Matri, & ita eam appellabas: jam ex hoc mundo ad Patrem iturus, & iterùm sedem tuam divinam reassumpturus, Matrem vocare noluisti, quam orbam relinquebas, Deum Patrem in primo verbo nominando, ad terrena descendere noluisti, vitamque hanc finiendo, & Matris, & Filii nomen, ut cessaret, decrevisti: non ergo addendo mærorem Matri, tali verbo allocutus es.

At fortè aliquot de caussis id factum. Prima sit, ut te Deum verum in cru- declarares, qui aliter ab æterno genitus & sine matre, & licet crucis atrocitate visâ, oculi carnei vix te hominem esse judicarent, ut de te Propheta: *Ego*
Psal. 21, 7. *autem vermis sum & nō homo*; tamen in oculis Dei Patris, verè ejus te Filium esse non celabas, maximèque tempore Passionis abscondit[9] à cognitione mortalium, Deo Patri te Filium manifestâsti, ut citiùs obtineres decreti contra nos lati abolitionem. Se-

Secunda, verum dolorem agnoſcebas in Matre, quæ ſe mulierem derelictam plangebat, idem & tu affirmabas, quod ejus cor mollire debebat, cùm videret gratam accidere tibi ipſius compaſſionem, quæ dilecto placere omnibus rebus anteponebat.

Tertia, ut eſſet diſtinctio, & interſtitium inter filiationem tuam & Joannis: ſicut enim per Angelum Gabrielem inſtinctu Spiritûs ſancti, Mater tua renuntiata eſt, & proclamata, ſic tuo ore in cruce Apoſtolus dilectus Matre tuâ cohoneſtatus eſt.

Quarta, ut in eo ipſo Matrem conſolareris, in quo major eminebat dolor: De amiſſo filio lugebat, & ſe quaſi non eſſe Matrem ſentiebat. Itaq; tu Domine appellatione mulieris, loco tui, alterum filium conceſſiſti (& ſi dicere auſim) tuo juri renunciâſti. Ad Joannem converſus reciprocè, & in Matrem ſuam, tradidiſti: *Ecce Mater tua.* Pro uno verbo interpretatur Eccleſia, & ad Matrem, & ad Joannem tua prolocutio, & verè ſic. Caſtitati unio debebatur, Matrem cum Filio uno verbo conjungi decebat. Certè Joannes præmium ingens tulit perſeverantiæ. Quid enim nobilius ei contingere *Ioan. 16. c. 28.*

pote-

poterat, quàm Dei Matris Filium, ab ipso Deo in suggestu Redemptionis proclamari? quàm fratrem Dei publicari? Ita & anima, sub cruce stare, & de Passione Christi participare, ejus meriti est, ut Filii ejusdem Matris vocentur à Domino, & in terrîs hîc, nam in cœlo filii Dei vocabuntur. In Matre sua Salvator Ecclesiam designabat, in Ioanne nos, in vera Catholica religione existentes, figurabat. Quid ni? In Ioanne nos omnes Matri suæ commēdavit. Recepit itaque eam Discipulus in sua, fovebat, nutriebat, colebat, ut Matrem.

Exemplum sequaris anima, in corde tuo habitet dilecta Maria, vera Mater nostra, semper adhæreat præcordiis tuis, reficias te memoriâ ejus, ut recreeris delectabiliter: proficias de virtute in virtutem, ut consoleris utiliter, in cursu peregrinationis tuæ: assiduè eam invoca, ut consummes feliciter: Quando cogitas te cruce cum dolore, realiter adstas Matri & Joanni. Quid jucundius, quam talibus sociari? & quidem, cogitatione nunc, erit quando poteris deduci ad locum habitationis cœlestis, ut & mente te recipias in sua, jam Filium, jam Matrem foveas in cor-

corde tuo: tua hæc est terrena residentia: transfereris propterea in perpetuam Dei hæreditatem, ubi mansiones multæ sunt, & pro te ex infinita ejus misericordia, non deerit sedes; quod procidens coneris impetrare.

CAP. XXXV.

Ante quartum verbum Christi tenebræ.

PAtientissime JESU. Non decebat aliter sub tempus mortis tuæ, cùm terra hominem factum, Deum non lugeret, necesse fuit, ut squallida umbra, cœlum, tantum facinus deploraret. Hominem esse te putavit tellus, & illum quidem crassissimo errore, non bonum, quia damnavit, quantæ tenebræ? Siebat populos Hebræus Messiam venturum, signa, quæ D. Joanne Baptistâ digito monstrante, erat facturus, non ignorabat, imò euntem clamantem audiebat: *Ecce Agnus DEI, ecce qui tollit peccata mundi.* *Ioan.* 1, 29. Per os Prophetæ, ut è tenebris illis corda eorum emergerent, lectioni propositum: *Illuminare his, qui in tenebris, & in umbra mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis*: *Ioan.* 1, 79. viâ pacis

cis per te Domine calcata, & rubicundo sanguine notata. Alius item ex Prophetis invitat Hierusalem, ut surgat è

Isai.60,1. tenebris : *Surge illuminare Hierusalem, quia venit lumen tuum, & gloria Domine super te orta est, quia ecce tenebræ operient terram, & caligo populos.* Lumen fuit non aliud, nisi Christus.

Tenebræ hæ, quæ in Passione obscurarunt terram : & tamen nihil profuerunt, omnes similes admonitiones, noluit nominatus populus Hebræus credere, obturante malitiâ aures : noluit pejori ignorantiâ, quia minus viderunt & intellexerunt, quàm Pagani. S. Dionysius in errore Ethnico existens, videns has in monte Domini tenebras, erupit in illam vocem : *Aut*

S. Dionys. Areop. *Deus naturæ patitur, aut machina mundi dissolvetur.* Et Judæi adstantes propè, & intuentes hæc omnia, nihil commoti in tenebris incredulitatis perseverantes, persuadente inferno, delitescebant.

Quando ergo non dolebat tellus ob mortem Filii Dei, cœlum induit lugu-

Sol & Luna, cur in morte Christi. bre pallium : Sol & Luna, contra cursum consuetum, & motum cœlestem, tenebras assumpserunt, ut vel sic erudirent

rent ignorantem mundum, & quale facinus in Deum commiserit, docerent. Sol, Deum esse qui patitur, agnovit, cùm lucem ab ipso creatam abscondit, indignum ratus lucere tum, cùm Creator lucis, & humanitate, & mortalitate obscurabatur. Luna, mutuatum lumen non recepit à sole, cùm humanam naturam à Deo assumptam in tormentis summis pendere vidit, vel potiùs videre noluit. Sol Christum designavit, qui hactenùs prædicatione, conversione, sanatione, ad vitam æternam instructione prælucebat, nunc elinguis penè factus indecenter moriebatur, & sol operari lumine suo desiit, tenebrisq; suis tacentem sequebatur. Luna Matrem adstantem repræsentavit, quæ antea illustrata, conversatione dilecti Filii, plena gratiâ erat, jam quasi repulsa, & alteri tradita, desolationis illius miseriam plangebat, noviluniumq; maternitatis atro lugebat colore. Tu Domine, ut verus sol & increatus, valedicebas cum angustia animi terræ, creatus sol oblitus proprii luminis, quasi relinquebat terram. Tu vera Luna, Mater Dei, non consolationes, sed acerbitates participando à tuo sole, defecisti languida & obscura,

tenebras induerunt.

in luctu novi doloris mansisti. Qualis tua Christe lucta erat cum morte? cùm ferè tribus horis nihil admittendo solatii, ut plus patereris, noctem è die fieri permisisti: utque augmentum succederet dolorum, diem in noctem vertisti.

Cur tenebræ tribus horis factæ.

Cur tamen trium horarum spatio lumen subtractum? fortè sæculorum spatia, quæ tenebris infidelitatis totum orbem cooperuerant, designata sunt. In Lege naturæ, vix in arca reperisti aliquot, qui evaserunt diluvii pœnas. Enoch transportatur, Job ab ipso Deo commendatus, rarum lumen fidei in orbe: In lege Mosaica quàm pauci illuminati? vix ipse Deus invenit sex millia in tanto mortalium numero, & gloriatus est de tot servis, *qui non curvaverunt genua ante Baal;* licet Elias non putaverit tam magnum numerum. In deserto non multi credentes: ex Exploratoribus terram sanctam duo tantum splendentes fide inventi: ipsemet Moyses defecit in fide, cum de petra, educere posse aquas Deum hæsitasset. D. Joannes in Apocal. centum quadraginta millia Judæorum tantùm, lumine æterno condecorandos præscivit. In lege gratiæ, majus quidem lumen

3. Reg. 19. v. 18.

lumen ab initio,ſed & tenebræ repertæ,jubebat afferri, & narrabat allatum lumen Simeon cantando: *Lumen ad revelationem gentium*: verùm etiam addiderat: *poſitum in ruinam & reſurrectionem*,illud lumen. Ecce jam, Domine,cum tuo Patre cœleſti calculum inibas, ponendo ante oculos tuos electos,& viciſſim tot ſectas diverſas, & improbos Catholicos,quibus mors tua in ruinam, & quibus in reſurrectionem foret. *Luc. 2,32.*

O anima mea gemens & triſtis,in tenebris ex habitu peccatorum contracto ſedens, ſurge & illuminare, quia venit lumen tuum Salvator, & paſſus eſt. Roga ergo,ut ante decurſum vitæ in tenebris pœnitentiæ, emundando dilicta tua, poſſis in limine alterius vitæ,cœleſti lumine Majeſtatis abſconditæ Divinæ, in æternum illuminari.

CAP. XXXVI.

Quartum verbum à Chriſto in cruce prolatum.

PAtientiſsime JESU. In ſummo gradu patientiam declaràſti, & os loquentium iniqua obſtruxiſti, cum diceres: *Deus meus, Deus meus, ut quid* *Marc. 15. v. 34.*

K *dere-*

dereliquiſti me? verùm ut apes ex herbis odore grato fragrantibus, ſuaviſſimum mel colligunt, ſic araneæ ex iiſdem venenum conficiunt: non aliter ex tuo ſacratiſſimo verbo factum, inventi perverſi, qui non erubuerunt blaſphemiæ virus evomere, & te in deſperationis (quod horret & mens cogitare, & calamus ſcribere) foveam incidiſſe. Apage infauſta aranea Calvine, mel dulciſſimum exprimere tu anima potes, conſideratione locutionis Domini: Optimè agnovit D. Paulus, dum ſuâ ſententiâ prædicationem crucifixi fore: *Iudæis ſcandalum, gentibus ſtultitiam*, prædixit. Et noſtro ævo ſectis variis, nonne ſcandalum oritur? nonné ſtultitia? Quidam affirmabant, non Salvatorem paſſum, ſed phantaſma, alii utramque naturam & Divinam, & humanam Paſſioni ſubmiſerunt, ſimileſque nugas ſubtilitate curioſâ & blaſphemâ excogitaverunt.

Tu Anima recto tramite ito, immitte in cor diſtinctionem, & pondus verbi. Non dixit Dominus: *Pater, ut quid me derelequiſti*, ut in primo verbo, ſed Deum, & iterum Deum bis inclamavit, ut utramque naturam exprimeret, & ſe, & Deum verum, & verum ho-

hominem proprio ore confiteretur, voluit significare, dicens ad Patrem: Tu es Deus meus, qui ab æterno me similem tibi genuisti, iisdem proprietatibus, attributis ornâsti, ut in omnibus æqualis tibi sim, (nam & ante Discipulis dixerat: *Ego & Pater unum sumus,*) *Ioan.* 10. v. 30.
in illa ergò natura Divina cùm sim, etiam assumptâ humanitate, in Cruce pendendo nihil patior. Impassibilitas est propria naturæ meæ Divinæ ab æterno, licèt totus mundus conspiraret, nihil mihi nocere potest: Verùm in natura humana verè patior, verè exolvo debita, verè à te Deus meus, à quò animam & corpus in tempore accepi, fateor me in tormentis à te esse derelictum, cum enim accessit resolutio & tua & mea, ut justitiæ pro omnibus peccatis totius mundi satisfacerem, scivi onus esse magnum cum Psalmista repetendo illa verba: *Iniquitates* (non meæ, sed populi mei) *supergressæ sunt caput meum, & sicut onus grave gravatæ sunt super me,* totus laceratus plagis, onere spineæ Coronæ super caput meum gravatus sum. *Psal.* 37. 5.

Præsciveram ego me derelictum à te fore Deus: si enim consolationes aliquæ intermixtæ doloribus fuissent,

tolerabilior Crux esset, at plenè expiare decrevi delicta hominum: Calicem propinatum mihi, in horto à te ad feces, usque exhaurire proposui, & quid restabat, nisi ut omni undequaq; adveniente solatio privarer. Scelera enim mortalium ita misericordiam tuam læserant, ut irata justitia æternos cruciatus prævaricantibus præparaverint: ideò ego advertendo furorem tuum, & sententiam tàm justam molliendo, commutavi ad tempus in tantos meos dolores, ut me derelictum à te (à quo nunquam separari potui) esse voluerim, & id publico in loco confessione meâ non celaverim. Conversus verò ad nos, ut Magister docuit, quanta sit gravitas peccati, ut tam dilectus Filius alienis sceleribus coopertus, derelictus fuerit à benignissimo Patre, Deus in humana naturâ à Deo, consolationis fons, à Patre totius consolationis.

Hic siste gradum mentis anima mea, intuere interno & externo oculo crucifixum, condoleas illi, vel potiùs tibi, cujus causâ in tantas angustias reductum vides pro te Salvatorem; Si ergò, pro tuis sceleribus immittit tibi Deus aliquod flagellum, non molestè feras,

feras, non incuses cœlum, & Dominum cœli, non te innocentem, & minimè promeritam pœnam judices: potius dic: justè hoc patior, & minus quàm merui: justè à te derelinquor in tribulatione pro meis delictis, cum Dominus pro meis fuit derelictus, & cùm mihi propono hæc omnia propter meam salutem facta esse, infinitas Majestati tuæ Divinæ ago gratias, & peto, ne me in agone derelinquas ultimo, imò sanguine tuo corrobores. & singulari gratiâ adjuves, & sicut Martyribus & Sanctis tuis videbaris aliquando defuisse, aliis in turpibus cogitationibus, à corde discessisse, tamen & auxilium submittendo, & vagas cogitationes repellendo, victoriam obtinere concessisti, mihi quoque Clementissime Domine subvenias, illucq; introducas ubi nunquam à te disjungi possim, verùm visione tuâ æternâ in æternum frui concede.

CAP. XXXVII.

Quintum verbum à Christo in Cruce prolatum.

PAtientissime JESU. Quis dubitasset in tanta atrocitate pœnarum, ut non

non sitires? Per multas horas fatigatus verberibus, & crucis onere in processione longa, & extensione membrorum in cruce laniatus, & elocutione verborum: præsertim valido clamore præcedens, verbum pronuntiando, lassus, raucedinem guttur tuum delicatissimũ contraxit, inde ingens orta sitis. Diversè ab Evangelistis describitur, in siti tua potûs à Judæis propinatio. S. Joannes
Ioan.19,28 sic: *Postea sciens Jesus quia iam omnia consummata sunt, ut consummaretur scriptura dicit: Sitio, vas ergò positum erat aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto, hysopo, circumponentes obtulerunt ori ejus.* S. verò Lucas: *Illudebant autem ei, & milites, accedentes & acetum offerentes illi:* S. Marcus bis po-
Luc.23,36.
Mar.25,23 tûs mentionem facit, dicens: *Dabant ei bibere myrrhatum vinum, & non accepit*, & iterùm: *Currens autem unus & implens spongiam aceto, circumponensque calamo, potum dabat ei.* S. Matthæus etiam duabus vicibus propinatum po-
Ibid.36.
Matth.27.v.34. tum annotat: *Dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum*, & cùm gustasset, noluit bibere, & inferius: *Continuò currens unus ex eis, acceptam spongiam implevit aceto, & imposuit arundini, & dabat ei bibere.*
Matth.27.v.48.

Con-

Considera anima duabus vicibus sive Judæos, sive milites obtulisse potum Domino ante crucifixionem: vel vino mixtum, vel myrrhatum vinum; crucifixo & declaranti se sitire acetum appositum ori: Quis unquam tam amaro potu credidisset in tormentis refici Redemptorem? Consuetudo fuit & est, ut ante mortem recreentur, & resocillentur vires condemnatorum, bonum vinum bibendum conceditur, & puto latronibus duobus id factum, solus Dominus & ab hac concessione exclusus, magis potiùs afflictus: Quis fel & myrrham posset bibere, ideò noluit ipse. Postea affixo cruci, acetum circumpositum labiis. Ita displicuit utraq; potio Christo, ut priùs per Prophetam lamentaretur: *Dederunt in escam meam fel, & in siti mea potabe- runt me aceto.* Talisné gratitudo secuta? Dominus saturaverat in deserto septem millia panibus: Dominus eduxerat è petra fontem, ut populus Hebræus sitiens impleretur; Dominus Samaritanæ obtulit aquam, ex qua si biberet, non sitiret in æternum. Dominus clamabat die magno festivitatis: *Si quis sitit veniat ad me, & bibat*, & cùm Dominus ipse sitit, datur

Psal. 68.22

Ioan. 7.37

ei fel, datur ei acetum? O ingratitudo mortalium! sic fieri debuit, imò ut fieret ita placuit Domino nostro. Ideò

Ioan. 19. v. 28. S. Ioannes addit: *ut consummaretur Scriptura. Dixit: Sitio.*

Pendens Salvator sciebat dē se scriptum, & ut omnia, quæ de ipso à Prophetis erant prædicta, ad effectum deduceret dicendo: *Non veni solvere le-*

Matt. 5, 17. *gem, sed adimplere.* Urgebatur duplici siti, ideò bis potu tractabatur; unâ externâ oris, ut dolor lingvæ & labiorum testaretur, potuque execrabili, quem & rejecit, majus adderetur tormentum. Internâ alterâ, & hæc major, quàm potius exprimere voluit verbo: *Sitio.* Noverat ex nimia, & inexhausta, & absque fundo charitate, non omnes salvandos fore, licet tantis Passionibus anima ejus obrueretur, itaque tali oratione usus ad Patrem. Propinâsti mihi calicem exhauriendum in horto, feci satis mandato tuo, ebibi totum, cùm videam non omnes Passione lucrandas animas; adhuc sitio: porrige similem calicem & illum sumam, tantùm electorum augeatur numerus, imitati hanc sitim Christi Sancti. David, quomodo licet usque ad animam ejus intrâverent aquæ, extollit vocem dicens:

Quem-

Quemadmodum cervus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus: variè sitiebant Sancti: alii, ad gloriam Dei aspirabant, ut hic; *Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei.* Alii, ut paterentur sitiebant, ut illi: *Auge patientiam, & auge dolorem.* Alii, ut lucrarentur animas, ut illi: *Cupio anathema esse pro fratribus meis.* *Psal. 41, 2.* *Psal. 41, 3.* *S. August.* *Rom. 9, 3.*

Tu anima mea sitias hoc, quod DEI misericordia vult, ipsius te resigna voluntati, Salvator sitit tuam salutem, dicens: *Sitio.* Porrigesne illi fel & acetum? Damnares te ipsam, & tamen cum Judæis id facis, peccata tua mortalia sunt fel, venialia acetum, hæc propinas Domino pro omnibus, quæ retribuit tibi, sitias potius verum amorem Christi, ipse te certò reficiet, crede mihi, & hîc cibo cœlesti in Eucharistia, & in altera vita cibo visionis suæ, ut non esurias, neque sitias in æternum.

CAP. XXXVIII.

Sextum verbum à Christo pronuntiatum in cruce.

PAtientissime JESU. Nunc tandem deventum ad finem, & complementum tuæ vitæ, vel potiùs nostræ redemptionis, & de te per Prophetas
Ioan. 19. prædictionis: ideò *Consummatum est*,
℣. 30. Sanctissimis labiis enuntiâsti; nam cùm ante ut consummaretur Scriptura dixisti: *Sitio*: ita cùm nihil restaret:
Ibid. ℣. 28. *Consummatum est*: subintulisti. Antequam hoc verbum examinabitur, fortè dubietas occurret? Cur si consummatione omnia impleta, adhuc unum verbum, quod sequeretur, restat? Certè ruminando, quid posteriùs Dominus elocutus sit, potest aliqua oriri quæstio: si enim consummata erant omnia, quare intererat, ut Spirit⁹ Patri redderetur post consummationem. Et tamen ratio, & textus Evangelistarum magis inclinat, ut præcedat verbum: *Consummatum est*.

Ratio hæc, quæ facta sunt hactenùs, propter nostram salutem sunt acta, at Deo Patri offerre, & reddere acceptam animam ab obedientissimo Filio dignum erat, ut in articulo egressus animæ à benedicto corpore, peragetur extremum obedientiæ. Deindè
Ioan. 19, 30 cùm in S. Johanne legatur, dixit: *Consummatum est, & inclinato capite, tradidit*

didit Spiritum. S. Lucas autem: *Clamans Iesus voce magnâ, ait: Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum: & hæc dicens expiravit.* Potuit ergò inclinando caput adhuc dixisse. Et cùm duo Evangelistæ Primi, voce magnâ clamâsse Dominum ante expirationem docerent. S. Lucas hanc vocem tradit fuisse, commendationem animæ Patri, convenientiùs itaque: *Consummatum est*: antecessisse ultimo, quod ponetur verbo. Matth. 27. v. 50. & Luc. 23, 39.

Nobis potiùs considerandum superest, quid hoc verbum denotet: *Consummatum*; & quid intellexerit, Christus in Cruce: Inter alias causas descensus de cœlo Redemptoris fuit, ut adimpleret omnia Prophetarum oracula, quòd tam diligenter executus est, ut ipse dixerit sæpiùs. *Iota unum, aut unus apex non præteribit de lege; donec omnia fiant*: id potissimùm in mysterio incarnationis, & Passionis clarè patet, si attentè conferas & Psalmos, & Prophetarum scripta, ad unguem Salvator implevit, ut ergò & in cruce Testamentum condendo idem approbaret, dixit: *Consummatum est*: Totum, quod de illo à Prophetis fuerat præcognitum. Vita Christi exemplo Matt. 5. 18.

nobis fuit, & quasi manu ducebat, quomodo nostram eidem conformare deberemus, ideò non aliquam specialem, communem potiùs elegit, sæpè admonendo: *Exemplum dedi vobis, ut sicut ego facio, ita & vos faciatis.* Ideò S. Ioannes dixerat ante institutionem SS. Sacramenti in illa ceremonia ultimæ cœnæ: *Cùm dilexisset suos, in finem dilexit eos*; id est, usque ad hoc ultimum verbum in cruce dictum: *Consummatum est*, intelligere voluit Dominus, quæcunque potui facere & pati, omnia ista pro liberando humano genere facta: propterea canitur die Passionis de Salvatore: *Quid ultra facere debui, & non feci?* Ac si dixisset: ad ultimum halitum insudabam structuræ redemptionis, jam eam absolvi. Consummatum est ædificium tam nobile, & tam gratum Deo Patri. Verùm reliquit nobis, ut ante dictum est, exemplum, & quidem duplex, & omnium virtutum semitam, & perseverantiæ studium.

Ioan. 13, 15.

Ibid. v. 1.

Isaiæ 5, 4.

Passio itaque Christi est prototypon singulare, ex quo anima Christiana possit aliquam virtutem sequi, & illam pro scopo itinerarii sui constituere, hinc Sancti præcipuè in una aliqua virtute excelluerunt, ut S. Franciscus in humi-

humilitate, S. Paulus in doctrina, & alii Martyres in patientia, Confessores in charitate, Virgines in castitate, hæ virtutes ex vitæ Domini imitatione deductæ. Etenim in excessu, in Salvatore nostro concurrerunt omnium virtutum eminentiæ. Patientia sine exemplo, (non enim naturaliter id perferre ulla poterat creatura, quæ à Domino perpessa legimus) humilitas profundissima, cum qua certare nemini concessum: Mansuetudo inenarrabilis, cui non datur assimulari: silentium perfectum, quod caret paritate; Charitas supereminens, quæ è cœlo allata, in cœlum in summo gradu excellentiæ cum Domino ascendit.

Quare consummatum verè nostræ redemptionis opus, ad summam devenit perfectionem, non datur ultra. At, ad omnes has virtutes perseverantia necessaria, hæc omnes coronat, ipsa est laurea perfectionis omnium, ut ergò doceret nos, & perseverantiæ donum in cruce impetraret à Patre, Redemptor dixit: *Consummatum est*, rogando Patrem, ut electis ad ultimum halitum perseverantiæ gratiam impertiretur.

Væ anima tibi, pro cujus salute

consequenda, ad consummationem Christus laboravit, & tu in tua propria absente perseverantia oscitanter procedis? Roga demissè Christum, ut ipse det tibi ad consummationem spiritus ultimi tui, in ejus servitio durare, ut possis dicere liberè in extremo transitu, fidem servavi, cursum feliciter consummavi.

CAP. XXXIX.

Vltimum verbum, à Christo in cruce dictum loco Epilogi.

PAtientissime JESU. Liberalitas tua in vita, & in morte enituit omnibus, omnia enim nihil sibi relinquendo distribuisti, & si posset prodigalitas virtus vocari, (quod absit) in te eminenter appareret, de te tu ipsemet dixisti: *Vulpes foveas, & aves nidos habent, & Filius hominis non habet ubi caput reclinet.* O verè sic? sed nonne in cruce habuisti ligni residuum supra caput, ubi illud deponeres? Fuit quidem lignum, sed quòd ampliùs læderet venerabile caput, cùm applicare voluisti ligno, intermediæ spineæ màgis pungebant, acrius intrabant in cerebrum, retundebantque acumine repositum

Matth. 8. v. 20. & Luc. 9, 58.

situ verticem, veriùs quòd nec in cruce
fuit capiti hospitiũ, nisi ad tormentum,
omnia distribuisti dona supernaturalia,
virtutes tuas, potestatem miraculorum
discipulis reliquisti, in Passione, & mor-
te sangvinem copiosissimè sparsisti in
terram, in parietes, in columnam, in
carcerem, in vestes, in plateas, in cru-
cem, ut omnibus prodesset ad salu-
tem. Crucem tuam integram perma-
nere prohibuisti, immò in minimas
particulas dividere mandâsti, ut mul-
tis solatio esset, & participatio tui, de
morte, & diabolo triumphi: Vestes
militibus, quasi pro stipendio, in lusum
cessisti: Matrem Joanni, & vicissim
commendâsti: Paradisum Latroni a-
peruisti: Corpus terræ commisisti.

Nihil restabat jam nisi Spiritus, &
ille cui? Non debebatur Spiritus red-
di, nisi ei à quo est acceptus, nisi ei cum
quo est Spiritus, nisi ei cum quo in æ-
ternum erat mansurus. Patri ideò di-
xisti: *Pater, in manus tuas commendo* *Luc.23,57.*
Spiritum meum: Non vocas Deum,
Domine, sed Patrem appellas, parando
enim reditum in cœlum, depositâ sar-
cinâ mortalitatis in sepulchro, rever-
tebaris quasi ad primogenituram ti-
tuli Filii, quem habebas, antequam
mun-

mundus esset, dixisti hoc verbum, ut obedientiam præstitam tanquam Filius Patri, usque ad ultimum exitum animæ è corpore testareris. Pronunciâsti illud, ut placatam iram paternam hominibus declarares, ita ut omnes filii electi possemus nominari Patris æterni, Tu primogenitus omnium decedens è mundo vocâsti Patrem. Ut autem ad oculum ostenderes, expectâsse spiritum tuum cum voluptate Patrem, uti Filium è longinqua, & periculosa redeuntem peregrinatione, idcircò addis: *In manus tuas.* Si enim filium prodigum illum in Evangelio, licet indignum, & qui omnia bona a Patre accepta cum meretricibus consumpserat, & dissipaverat inutiliter, tamen receptum à Parente legimus, quid putamus, qualiter Deus Pater Spiritum Salvatoris, omnibus nostibus superatis, tam multis redemptis, morteq; insuper suâ, morte contritâ, salutaverit, exceperit, in amplexusque ejus ruerit? Non potest comprehendi hoc intellectu mortali, nihilominus adumbrare voluit Dominus, & hac de causa adjecit Spiritum se resignâsse in manus Patris.

Manus Dei Patris quæ? Quæ istæ manus; Non aliæ, quàm mise-

misericordia & justitia, una tantùm manus Dei hactenùs in mundo apparebat, videlicet justitia, quæ rigidè terrebat & regebat terram, omnia plena horrore, & desperatione erant. Caim occiso fratre de misericordia desperavit, quinque Civitates ignem evitare non potuerant, aqua delevit creaturam, pro uno peccato multa millia in deserto Judæorum absorpta à terra. Quando verò Filius Dei, utramque manum extendit in cruce, utraque manus Dei Patris visa in terris. Misericordiæ manus delapsa è cœlo, æqualiterque in terram cum justitia descendit. Prædixerat Dominus de hac manu, promeritam à se mundo, asserendo; interroganti enim Petro, an septies, si peccâsset frater in eum, posset dimittere: *Et septuagesies septies*, id est absque numero, censuit dimittendum, non visa hæc manus ante. Dum ergo Dominus dixisset: *Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum*: intelligendum Deo Patri Filium commendâsse Passionem suam, & per Passionem, obtentam misericordiam, ita Patrem alloquendo. Vides mi Pater, utramque manum clavis æqualiter affixam, & laceratam, tu viceversa æquali lance, & justitiæ, & miseri- Luc. 23, 46.

sericordiæ sinum ostende creaturæ tuæ in mundo viventi, ut si instigantibus peccatis, justitia vellet districtius punire delicta, misericordia excipiat ictum & furorem tuum avertat, propterea commendo Spiritum meum diligenter, ut revocet tibi in memoriam non solùm justitiam, sed & misericordiam debere hominibus communicare cœlum. Ultimorum verborum meorum sis memor Pater, & ideò nihil ampliùs ante emissionem spiritus Dominus est locutus.

Tu anima, deplora scelera tua, ut quando veniet hora illa, quâ spiritus tuus separabitur è corpore eâdem oratione uti possis, dicens: Domine Iesu Christe, in manus tuas commendo spiritum meum, suscipe illum, & perduc è morte ad vitam æternam, tuo cruore apertam.

CAP. XL.

Christus inclinato capite emisit Spiritum.

PAtientisśime I E S U. Dilectus tuus Discipulus & Evangelista, describit hanc tuam ultimam ceremoniam ante
Ioã. 19, 30. mortem, his verbis: *Et inclinato capite tra-*

te traditdit Spiritum. O verè mira circumstantia: & non frustra, ut hoc modo & non alio, Spiritus jam traditus ante Patri, reciperetur ab illo. Digna tamen admiratione res, & possunt depromi causæ aliquæ, meditatione, cum inclinato capite emiserit Dominus Spiritum.

Primò quidem generaliter, & communiter potest dici inclinationem capitis secutam propter debilitatem corporis, adeò ut necesse fuerit, caput in corpore reclinare, tanquam enervatum, doloribus flexibile factum, & vigore sensus destitutum, verùm altiùs & profundius, est considerandum. Docuerat Christus prædicando: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde.* Quod ipsa re totâ vitâ executus est, modestia illius omnibus nota, maximè in cruce, cùm improperatoribus sibi in faciem, nihil responderet; quod ipsum & per Regem Prophetam testatus est. *Ego autem tanquam surdus non audiebam, & sicut mutus non aperiens os suum, & factus sum sicut homo non audiens.* Verè Domine mutus fuisti, at summè etiam humilis: humiliâsti enim te usq; ad mortem & mortem Crucis: quid adhuc deerat humilitati?

Quare Christus inclinato capite Spiritum emisit.

Matth. 11. v. 29.

Ps. 37, 14.

Non

Non poteras aliis membris affixus in Cruce, corpore toto exercere ampliùs, capite ergò demiſſo ſuprema humilitate eam virtutem cemmendando, morte tua ſigillaſti, vel poſt emiſſam

Luc.23,46. vocem: *Pater in manus tuas, commendo ſpiritum meum*; reſpondit illi Pater, nobis ignoto reſponſo, aut in hunc modum eum alloquendo: veni dilecte mi fili, accipe Coronam, quam promeruiſti, inimicos omnes ſuperando, de ipſa morte triumphando, ſcelera univerſa humani generis exolvendo, exaudita eſt tam efficax oratio, fiet, quod petis, (illud ipſum & S. Paulus docet,

Hebr.5,7. *exauditum eſſe Dominum pro ſua reverentia*, cùm ad Patrem pro nobis in Cruce ſupplicâſſet) Chriſtus itaque & Patris voluntatem declarando, & ſuæ cum ipſius conformitatem approbando, & annuendo ſacroſanctum caput inclinavit.

Si enim in horto cùm calicem paſſionis bibere propoſuiſſet, reſignavit, & ſubdidit voluntatem propriam paternæ, quantò magis nunc cùm victor rediret ad Patrem. Pſalmus ille hoc ipſum exprimit. Dicit enim Pater ad

Pſal.2,8. Filium: *Poſtula à me*. Hæc petitio facta potiſſimùm in Cruce, & tam efficax,

cax, ut statim responsionem à Patre habuerit: *Dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.* Psal. 2, 8.
Dominus gratias egit demisso vultu, & tradendo Spiritum caput cum reverentià inclinavit. Vel, quoniam Christus profitebatur se esse vitam, viam, & veritatem, ipsâ re comprobavit. Veritatem docuit in mundo, vitam se esse demonstravit resurrectione, cùm vi suâ morte depulsâ ex sepulchro exivit, in gloriosoque corpore frequenter apparuit, ac in cœlum videntibus discipulis ascendit: viam verò se esse ostendit in emissione spiritus, caput benedictum inclinando, declaravit, quo iret, corpore scilicèt ad sepulchrum, animâ ad inferos sub terram in limbum ad eliberandos Patres descendit. Si Sanctis congruit illud dictum sapientis: *Visi sunt oculi insipientium mori, illi autem sunt in pace.* Sap. 3, 2.
Quantò magis Domino Salvatori nostro competit? Judæi putabant esse mortuum, de obsignatione sepulchri cogitabant, Redemptor verò, tum exordium, & primum passionis fructum exercuit educendo è carcere animas, quæ erant à tot millibus annorum detentæ, verè fuit in pace, quia per illum facta pax, inter cœ-

lum

lum & terram,inter Creatorem & creaturas,inter justitiam & misericordiam, quæ se mutuò osculatæ sunt,pacem secum tulit in limbum,bello finito cum Dracone Infernali, cujus possessa abstulit spolia.

Anima mea,gratias age pro te Crucifixo Domino, quòd Doctor humilitatis ultimum actum in exemplum nostrum elicuerit, valedicendo mundo in separatione benedictæ animæ, à sacrosancto corpore, supplex adora & exora inclinando ad terram caput suum,ut quando tibi eadem separatio instabit, cum omni debita reverentia & humilitate tradas, à quo accepisti Spiritum, nec cesses petere, ut sicut è limbo Salvator eduxit animas Patrum, ac ovans secum ad cœlum deduxit, ita & te merito crudelissimæ passionis suæ, si te peccata ad Purgatorium justè condemnabunt, liberet à pœnis, & in gaudia æterna recipiat.

(o)

ACTA CHRISTI post Passionem.

LIBER TERTIUS.

CAPUT I.

De quinque rebus factis statim post expirationem Christi in Cruce.

PAtientissime JESU. Reliquisti mundum & vitam in Cruce, sed signa horrenda secuta sunt tuum obitum, quæ S. Matthæus Evangelista describit, quinq; numero: *Et ecce velum Templi scissum est in duas partes, à summo usq; deorsum. Et terra mota est; Et petræ scissæ sunt: Et monumenta aperta sunt, & multa corpora Sanctorum, qui dormierunt surrexerunt,* horrore impleta sunt omnia? & rectè: nam si homines & præcipuè tui inimici, tunc exultabant, terrerentur statim illis prodigiis, & illorum crassam ignorantiam redarguerent, gesta inaudita. Consideranda breviter hæc omnia. *Matth. 27. v. 51.*

Cur velum templi scissum.

Et primò de veli scissione, in veteri testa-

testamento: hactenùs velati homines erant, in desertoq; dùm essent in nubibus tantùm, Dominum audiebant loquentem, sacrificia in sanguine animalium perficiebantur, apud solos Judæos vera religio fuit, aliis gentibus velamen erroris fidem obumbrabat. Qui decedebant à vita hac, etiamsi purgati per pœnitentiam, non rectâ viâ ferebantur in cœlum, velum erat carcer Limbi, quo inclusi ad Adventum Messiæ detinebantur: Nunc per mortem Christi, velum hoc meritò disruptum est: jam enim os ad os locutus est in Carne Dominus, & post resurrectionem affatus est discipulos, & alios, & multis Sanctis adest præsens sine timore, potiùs cum summo amore; sacrificium peragitur in Ecclesia universa, nō in vitulorūm sanguine, verum Agni Immaculati memoria passionis renovatur quotidiè in toto terrarum orbe: Non solùm Iudæis, at omnibus gentibus & nationibus patet aditus ad cœlum: Limbus nunc vacat. Purgatorium solùm non detersos per Sacramentum pœnitentiæ, retinet: Tu anima scinde velum, quod est inter te & Deum, hoc non est aliud nisi peccatum: vel potiùs obsecra Deum, ut ipse per Passi-

onem

onem & Crucem scindat velum delictorum tuorum, & te admittat ad visionem beatificam.

Secundum signum, quòd terra mota fuerit, præ timore id factum, cùm Deum in se sepulturæ officio debuerat habere, agnovit magis indignitatem suam, quàm mortales, si enim Jacob Pater, & fratres coram Josepho se humiliārunt, & cum timore maximo ad eum accesserunt, quid non factura erat terra? (quæ quidem erat Parens respectu carnis assumptæ à Christo,) vidit & agnovit cum Latrone bono esse Deum, & Creatorem, & Dominum totius mundi & cœli; ideò præ horrore contremuit: Tu anima si es terrena, move te & contremisce, sciendo Christum esse verum ab æterno Deum. Et in venerabili Sacramento esse præsentem. Quando ergo in te tanquàm in sepulturam suscipis, commove te ipsam, per lachrymas & pœnitentiam, rogando, ut te ad se trahat: quatenùs in Resurrectionis gloria ipsi socieris. *Quare terra commota est?*

Tertium signum. Quod Petræ scissæ sunt, ita fieri debuit, cùm petra suprema non tantùm scissa, sed & dilaniata fuit, nonné Christus petra? nonné Petrus etiam à Christo petra vocatus? *Quocirca petræ scissæ*

Nova Ecclesia ædificari cœpit per sanguinem Domini, lapis fundamentalis ille, postea Petrus, utraq; Petra hæc scissa. Christus per mortem, Petrus per abnegationem: meritò itaq; aliæ Petræ scissæ sunt inanimatæ, ob condolentiam criminis Petri, & ob reverentiam decessus Domini. Verùm ex hoc fundamento tanta firmitas petræ hujus postea secuta, & nunc durat & durabit, ut nunquàm ampliùs scindi possit, nec unquàm portæ inferi prævalebunt adversùs hanc petram, vel, quòd duriora corda fuerant Judæorum ipsis petris. Mos erat in luctu apud illos, scindere vestimenta, contrarium injus-
Ioel.2. v.12 serat Propheta in Persona Domini: *Cōvertimini ad me in toto corde vestro, & jejunio, & fletu, & planctu, & scindite corda vestra, & non vestimenta vestra.* Ideò quia Annas vestimenta scidit, & non cor, condemnando Dominum, debuerant scissuræ apparere in petris, tanquàm magistris cordium infidelium Judæorum. Tu anima supplex ora Salvatorem, ut petram, id est cor tuum, frangat ad pœnitentiam, detq; cor molle ad custodienda mandata sua.

Quam ob causam Quartum signum. Quòd monumenta

menta aperta sunt, non mirum; indignum erat occlusa stare monumenta, cum Rex Regum in novo monumento poni debuit. Monumenta non aperta, sordes & malum odorem retinent, ex apertis exhalat pestiferus vapor: Mors tua Christe, ut ante quatriduanũ fætentemq; suscitavit Lazarum, ita jam sæpissimè excitat multos, aperit sepulchra delictorum, ac per pœnitentiam dissipatur malus odor scelerum. *monumentum apertum.*

Anima id enitaris, & si peccatum tanquàm in sepulchro cordis residet, per confessionem aperias, succedet suavis odor indulgentiæ à Deo.

Quintum signum, quòd surrexerint corpora multa quæ dormierant, antecedebant Christum resurgentem, tanquàm famuli Herum, prædicâruntMajestatem & potentiam brevi resurrecturi. Dicam ad te Anima, surge, quæ dormis, ac ita resurge à delicto, ut resurgas cum Redemptore triumphans. *Corpora multa ad quid surrexerunt.*

CAP. II.

Apertio à Longino lateris Christi.

PAtientissime IESU. Non satis fuit furori Judaico, usq; ad agonem in-

sultare, & dilevare tum verbis, tum plagis sacratissima membra tua: nisi etiam post mortem, nunquam lecto casu, sæviret in venerabile corpus tuum; Ita enim Evangelista reliquit nobis:

Joan. 19. v. 32. *Venerunt ergo milites, & primi quidem fregerunt crura, & alterius, qui crucifixus est cum eo: ad Jesum autem cùm venissent, & viderent eum jam mortuum, non fregerunt ejus crura, sed unus militum lanceâ latus ejus aperuit, & continuò exivit sanguis & aqua.*

Cur latronibus crura fracta, & Christo latus perforatum. Non permisit Deus, ut sibi crura frangerentur, nam Ecclesia ejus infracta debuit permanere ad consummationē sæculi, latrones duo, omnes sectas repræsentârunt, idcircò fracti sunt, & opiniones erroneæ frangentur, doctrina autem Christi non collidetur. Fundationis Ecclesiæ similitudo, fortè sumpta est â formatione Evæ in Paradiso, ibi dormiente Adamo exemit Deus costam, ex qua producta est illa. Hic quiescente Christo in cruce, ut de se in Psal. 3. v. 6. Psalmo loquitur: *Ego dormivi, & soporatus sum*, apertum est latus, ex qua apertione prodiit Ecclesia, simulq; sacrificium, vel potiùs norma sacrificii, cùm jam per totum mundum in vino loco sanguinis, & in aqua conficiatur,

verùm

verùm Corpus & Sanguis Christi, & hoc, quod jussit in ultima cæna, ut in memoriam celebraretur, aperto latere modus consecrationis, & oblationis pretiosi Corporis, & Sanguinis omnibus declaratus.

Ausim te Domine interrogare, unde post mortem adhuc Sanguinis residuũ, unde & aqua? A morte tua plurima miracula simul concurrerunt, verissimè reservâsti in nuptiis, cum sponsa tua Ecclesia bonum vinum ad ultimũ, simul & aquam, utrumque ad sacrificium necessarium: illud ad tractandos hospites, vinum scilicet in quo non est luxuria, hæc ad delenda per pœnitentiam peccata. Longinus audax miles, expertus statim virtutem, sanatus est interno, & externo oculo, postquàm aperuerat latus tuum: propterea addit S. Joannes: *Et qui vidit, testimonium perhibuit, & verum est testimonium ejus.* Quale illud antea dixerat: *Verè hic homo, Filius Dei erat.*

Vinum, & aqua ex latere Christi ad quid profluxit.

Ioan. 19. v. 35.

Marc. 15. v. 39.

Restat adhuc considerandum, quòd Dominus noster non fuerit solùm via, veritas, & vita, jam factus est etiam meta. Curritur tanquam ad bravium, pectus ejus lanceâ aperitur, veluti ad annulum, instituitur cursus. Aptissimus

est terminus omnium nostrûm Salvator, ad quem actiones nostras dirigere debemus, latus ejus est terminus, ad quem collimare nobis est necessarium, inde tot Sancti viri optârunt, ut in latere Redemptoris cubiculum requiei extruere sibi possent: immò & intrârunt, unus ex illis: Longinus aperuit mihi latus Christi lanceâ, & ego intravi, & ibi requiesco securus: Alter portam appellat auream portam lateris: Primùm quidem ad ignominiam ab insano milite reseratã, at ad gloriam postea Christo resurgente conservatã, & simul nostram, dum cum Apostolo in ipso gloriamur. O porta semper aperta? Et à Longino licet non bonâ intentione, non malè reclusa, successit enim cùm visum unius oculi miraculosè receperit: nam traditione habemus, sanguinis guttulam tetigisse oculum ejus, ac cœcitatem depulisse.

Guttula sanguinis Christi Lõgino oculos aperuit, dum latus ejus lanceã aperiret.

Tu anima, duos debes habere oculos, fidem bonam, & opera bona, si cœcutis in operibus, appropinqua lateri Domini, meditatione compassionis aperi, certò certiùs gutta aliqua è pretioso sanguine, aperiet tibi oculum internum, ad bona opera exercenda. Si enim non cogitanti Longino, tanta

colla

collata gratia, ut & oculo sanatus, & lumine interno repletus, optimo fine, & martyrio vitam concluserit, quid non sperare tu poteris, si te immerges contemplatione in latus Domini pro te aperti: nam tuus Jesus (ut cum S. Bernard. loquar) post cætera beneficia pietatis, etiam dextrum sibi propter te passus est latus perfodi, quòd videlicet non nisi de dextera tibi propinare vellet, non nisi dexterâ locum parare refugii, utinam merearis esse columba, quæ in foramine petræ habites & in foramine lateris dextri, noluit Dominus excipere vulnus, nisi soporatus, ut te anima moneret, in hujus lateris vigilare custodia, quàm diu vivis. Nam ea anima mortua est, quæ perniciosa insensibilitate dissimulat in dextera sibi vulnus infligi. Quod à te avertat clemens Salvator, qui ideò aperuit lat[u]s, ut tibi aperiret viam, angusta illa erat in cruce, sed dilatata est, & trita, per quam patet omnibus accessus ad illam latam, cœlestem, quæ semel ingressos nunquam emittit.

CAP. III.

Petitio Ioseph ad Pilatum, pro deponendo corpore Christi de cruce.

PAtientissime IESU. Omnibus reversis è tam tristi spectaculo ad Civitatem, aliis de morte tua triumphantibus, aliis pectora percutientibus, soli amici relicti circumstantes, implorando divinam opem, ut saltem corpori suo sacro exangui auxiliari possent, præcipuè Mater tua dilectissima libenter expectabat, ut cùm vivo frui non valeret, in mortuum, maternum effunderet imbrem lachrymarum. Suscitavit itaque Deus Pater Spiritum Joseph, hic misertus salutis auctorem pendere desolatum, licet fuerit occultus ejus discipulus propter metum Judæorum, ut S. Marcus ponit: *Audacter introivit ad Pilatum, & petijt corpus Iesu.* Unde tanta audacia Josepho? Antea latebras quærebat, nunc palàm fatetur se esse Discipulum, corpus deponere de cruce Domini, & Magistri sui nititur; opus Dei mirabile? Examinandum est, unde ista audacia Josepho, quâ fretus rogavit Pilatum pro

Marc. 15. v. 43.

recu-

recuperando corpore? Deinde quid causæ, cur tam facilè Pilatus concesserit? Tandem quid est, quòd non nisi superioris permissione, ablatum corpus.

Adaecia Joseph potest quidem referri ad hoc, quòd cùm dives fuerit, si Pilatus pretium proposuisset, libenter exolvisset, magis tamen id amor erga Magistrum effecit: cujus causâ passio, quæ antea timidum, nunc audacem, & liberalem Josephum reddidit. Unde oblatâ occasione celare ampliùs non valuit animus, affectum erga Dominum. puto etiam resolutum fuisse ad mortem, si Pilatus denegâsset. Hinc animæ tuæ doctrina, omnia audenda pro Christo, etiam impossibilia: impossibile enim est, ut Deus non secundet exitum, si pro ejus honore & gloria etiam gravissimum suscipiatur onus, Deus hic utrumque fecit, ut & Joseph peteret audacter, & Pilatus statim concederet. Quæ concessio facilis duabus ex causis facta: tum propter Parasceve Judæorum, ne insepultum jaceret, tum quia desuper datum fuit Pilato, ut qui Christum condemnârat, ejus sepulturæ, non difficilè assentiretur. O Pilate miserrime mortalium;

Quid Josephum movit ad petendum corpus Christi, & Pilatum ad facilè concedendum.

nesciebas quantum thesaurum tam facilè donâsti? Omnimò necessarium fuit, ut sacrosanctum depositum terræ velociter mandaretur, & sepulchro includeretur, ex quo gloriosè vi, & potentiâ suâ, tertia die resurgere decreverat.

Quare Pilatus mirabatur Christum obiisse.

Occurrit & hæc quæstio. Cur mirabatur Pilatus, quòd jam obiisset Dominus? Vel admirando Domini patientiam, qui est flagris millenis cæsus, & acutis spinis cerebrum pertingentibus, ex quarum singulis doloribus, alii animam exhalâssent, id sano corde pertulit, divinum quid in eo suspicabatur, & fortassè immortalem cogitabat, videns quoque signa terribilia, ultra hominis simplicis mortem fieri intellexit, ideò mirabatur mortem celeriter secutam: vel aliis distentus curis, hoc tempus, quo acerbissimo dolore, occupatus fuerat Salvator, ita breve illi visum, ut ad celerioris mortis nuntium incredulum se fateretur.

Corpus Christi cur sine permissione Pilati de cruce non est depositum.

Quòd autem nec corpus proprium è cruce Christus deponi sine permissione præsidis voluit, ob excessum obedientiæ factum ulterius, quam S. Paulus existimavit, dicens: *Factus obediens usque ad mortem.* Etiam post mortem,

tem, etiam in corpore tollendo è cruce noluit deesse obedientiam, nonnisi ex concessu superioris Pilati. O ter felicem te Joseph, qui tantam gemmam ex ligno, in quo salus nostra peracta est, sustulisti: Petitio tua nulli comparanda: Petiit Betsabee, ut regnaret Salomon filius, & adoravit Regem David. Quid est respectu pretiosi Corporis Christi, quod simplici oratione Joseph obtinuit? Si reliquias Sanctorum summo studio conquirimus, & summo honore veneramur, & benè id facimus, quanto pretio Reliquiarum nobilissimarum margaritam æstimabimus, & fortunam Joseph admirabimur, cui tam facile contigit obtinere tantum thesaurum.

Sanctam invidiam excita in te anima, & quandoquidem tali beneficio indignam, imparemque te judicas, & quidem meritò: ad minimùm cum Joseph compares sindonem, quo involvas Corpus Jesu. Cupit Dominus in corde tuo deponi, eme ergo sudarium, purâ, & immaculatâ cogitatione, lavacro munditiei per veram pœnitentiam, & realem delictorum confessionem Nec Pilatum, nec ullum alium oportet rogare, ut extradatur tibi cor-

pus Christi, & quidem non mortuum, sed vivum, immò ipse te invitat. Habes illum in Altari. Propera ergo ad deponendū non de cruce, verùm de manu Sacerdotis, & tuo pectori immittendo illi te toto corde conjunge, ut cum illo in beata conjungaris æternitate.

CAPUT IV.

Depositio Christi de cruce, & infra Matris anxia expectatio.

PAtientissime JESU. Quanto cum desiderio Joseph venit, immo cucurrit ad deponendum te è cruce funestissima, quis id, nisi tum præsens explicare posset? Amor, qui omnia potest, exponet animæ quærenti, si enim audacter petiit, ut Corporis Christi deponendi potestatem Præses ei daret, certè velociter pervenit, partim ut amori, & gratitudini erga sanctum Magistrum debitæ satisfaceret, partim timendo, ne Pilatus mutaret sententiam: accelerandum itaque ratus, instrumenta necessatia conquisivit, ut dolorosum Corpus è crucis ignominia quàm primùm auferret; Triplicia instrumenta adhibita: Scalæ ad ascendendum

Quæ instrumenta ad depo-

dum & descendendum de cruce: Linteamina, quibus dissoluta membra tenerentur, ne onere corporis, & præcipuè illius coronæ spineæ indecenter in terram deciderent, & pondere suo è manibus deponentium elaberentur: Mallei, qui è clavibus affixis pedes & manus liberarent, ut vacui à detentione crucis absolverentur. O benedicta hæc instrumenta, quæ sanctissimum Corpus tangere meruerunt? Magis felices manus, quibus concessum fuit id versare, & detergere, & sacro sanguine profundi in servitio pientissimo. *nendum Christi corpus adhibita.*

Finge te anima stare à longè, & intueri illorum officium, sedulamque in deponendo operam. Existimo pie invidisse Angelos hoc obsequium hominibus. Cùm enim ad ministerium sint deputati, nonne pro summa felicitate reputâssent, si eis inservire corpori sui Domini licuisset? At fortuna hominũ major, nam cùm naturam humanam Deus assumpsisset, voluit etiam, ut hominum humeris cæremonia tam funesta, cum amore, & merito conjuncta, absolveretur. Vidisses anima, velut Angelos, homines illos ascendentes, & descendentes, discurrentes ut corpus citiùs à cruce separaretur. Scala illa Jacob, *Gen. 29. v. 12.*

Jacob, inferior fuit felicitate his scalis: Ibi soli Angeli ascendebant, & descendebant, hîc homines Angelis permixti, eosdem gradus sursùm, & deorsùm repetebant. Supponebant linteamina membris, è clavis solutis malleos ipsos osculabantur, & interim musica mœsta resonabat plena luctu, & rugitu, cùm & præterita supplicia Christi ante oculos versarentur eorum, & in ipsis membris atrocia vulnera considerarent propè, & palparent. Mater Maria, quandoquidem sibi vivum filium Judæi abstulerant, & in ligno suspenderant, ad minimum jam solatium (si tamen non majorem mœstitiam appellare quis mallet) expectabat, ut mortuo oscula dolorosa figere posset, & meliùs plagas cordi infigere, ac se totam in planctum effundere. Deposito ergò Domino de cruce, instrumenta hæc ubi sunt? vix clavi ostenduntur.

Tu anima, mysticè & spiritualiter interpretare: si enim dixit Dominus
Luc. 10. Discipulis: *Beati oculi qui vident, quæ*
℣. 23. *vos videtis*: & tamen concludit in alio
Joan. 20. loco: *Quinimò beati qui non viderunt,*
℣. 19. *& crediderunt*. In excelso beatitudinis gradu fore illos, qui cùm non vidissent, contemplationis oculis, ad excitandam

tandam intrinsecam Christi pietatis compaſsionem ob oculos, quaſi rem vivam proponunt, & ſe præſentes tum fuiſſe deſiderio imaginantur, atque ad ſpiritualem ſenſum cogitatione derivare nituntur. Tu idem quantum fragilitas permittit, facito anima, inſtrumenta hæc, quibus deponere cuperes corpus Domini, compara: habeto ſcalas, per quas alto contemplationis aſcendas amore, & deſcendas timore, admirando vulnera, quæ pro te in corpore à Salvatore ſunt ſuſcepta: Lintea-mina, quibus ſuſtentes membra, & detergas ſanguinem, ſunt opera fructum afferentia, & inopes ſublevantia: ut labore & ſudore parta, atque à Deo donata, cum egenis dividas, eorumque paupertatem ſubleves: Malleus non deſit, qui extrahat clavos è pedibus, & manibus Chriſti, hic eſt dura pœnitentia, & caſtigatio corporis, verè durus malleus, at Deo gratus, qui non tam è corpore illius, quàm tuo, anima, extrahit clavos, quibus à diabolo eras affixa: Tales mallei ſunt cruci adhærentes mali latronis, evelle, & libera te à ſervitute, & detentione tam atroci, vel potius ora Salvatorem, ut ſicut ille depoſitus fuit de cruce, cum ſum-

mo

mo planctu inservientium, ita cùm tua depositio, aut separatio à corpore superveniet è diametro, fiat cum jubilo tibi Angelorum assistentium, dæmonum verò fuga, & confusione. Nam dixerat Dominus ad Apostolos: *Tristitia vestra vertetur in gaudium*: unde & depositio Christi conversa est in gloriam, ita non aliter, si tu anima depositionem Christi mærore sæpius ante oculos propones, efficiet hoc morte suâ & passione Redemptor, ut corpus tuum separatum à te, requiescat in manibus Salvatoris: quod Sanguis ejus effusus tibi impetrare à Patre cœlesti dignetur.

Ioan. 17. v. 20.

CAP. V.

Consideratio doloris Mariæ tenentis Christum brachiis ante sepulturam.

PAtientissime JESU. Si quanto dolore in sanctissimas manus suas Mater tua dulcissima corpus excepit, posset anima mea cogitatione attingere, singulare donum ei concederetur, verùm impossibile est id assequi. Cùm enim amorem sequatur dolor, & ei se accommodet, mensuraque sit doloris amor,

amor, illoque majori, vel minori augeatur, aut diminuatur, verissimum, quoniam Mater tua Maria incomparabili amore te prosecuta est, etiam absque comparatione dolorem ex crudeli tua morte passa est. Dei amor omnes alios superare debet in pia, & Christiana anima. Maria gratiâ plena erat, excellebat in amore erga Deum, & hoc non de terra, sed de cœlo per Angelum factum est. Mater quælibet filium unigenitum, & omnibus virtutibus plenum valde diligit, quomodo non dilexit Maria tantum Filium primogenitum, omnium eximiarum virtutum copiâ adeò plenum, ut ex ejus sinu in omnes guttatim homines per rivulos quosdam gratiæ deriventur, *ex plenitudine enim ejus cuncti accepimus*, hæ dilectiones excelluerunt in Maria. Jam dolores è contra consideranti, ut Deum, & ut filium simul à Discipulo tradi, vinciri, verberari, conviciis affigi, & omnia in summa patientia pati, quodq; supremum est, videre hæc, & intueri Matrem, ac oculis adesse præsentem, ad qualem excessum dolor elevatus: post Dominum, illa verba Mater dolorosa usurpare potuit: *O vos, qui transitis per viam, attendite, & videte, si est* *Ioan.* 2,1. *Thren.* 1,12

do-

dolor similis, sicut dolor meus. Similem Matrem nunquam vidit terra, nec similem filium nec similem amorem, nec similem ergò dolorem.

Cui tamen dolori assimilari potest tuus sancta Virgo, & Mater, dolor? Fortè attigit propheta Hieremias dicendo in persona Matris ad filium: *Vide quoniam tribulor, conturbatus est*
Thren. 2. v. 10. *venter meus, subversum est cor meum in memetipsa, quoniam amaritudine plena*
Luc. 11, 27. *sum, foris interfecit gladius, & domi mors similis est;* Magna amaritudo? Antea clamabat quædam ex turba: *Beatus venter, qui te portavit*, & nunc conturbatus est præ mærore, quia illum amisit, quem portavit, cor subversum est ex nimio amore, mutatum in crudelem dolorem, gladius prædictus à Simeone fortasse interfecisset Matrem, nisi singularis gratia conservasset: propterea dictum fuit: *Pertransibit*, quasi voluisset proferre, pertransibit non semel, dolore cruciabit, angustiâ, & quod pejus, non tollet vitam, & ideò addit: *Domi mors similis*, interior videlicet anxietas, morti similis, & eo ipso gravius accidit, quòd sine morte vera, ut cum S. Bernardo mirari oporteat: *Plus Mariam compatientem,*

tem, quàm Mariæ filium patientem. Hic corpore mori potuit, illa commori corde non potuit: Idem Propheta in persona Matris, ejusque doloris subinfert: *Cui comparabo te, vel cui assimilabo te filia Hierusalem* (Mater enim Dei sæpiùs eo nomine vocabatur) *cui exequabo, & comparabo te Virgo Filia Sion*, (& hoc Matri Dei congruum vocabulum) *Magna est velut mare contritio tua, quis medicabitur tibi?* *Thren. 2. v. 13.*

Certè velut mare contritio ex aliquot proprietatibus. Mare est supra terram, tuus, Mater, dolor, supra naturam terrenam, ideò insupportabilis: Mare nunquam quietum, & cor tuum absque requie in passione Filii ad omnes ictus dilecti: Corpus tuum, & cor vulneratum est, post mortem autem Domini crudelis lancea, quæ ipsius aperuit latus, non attigit ejus animam, tuam utique pertransivit, nam Filii anima non erat in corpore, verùm tua inde avelli non potuit. Tuam ergo verè pertransivit vis doloris, ut plus, quàm Martyrem totus prædicet mundus, in qua nimirùm corporeæ Passionis excesserat compassionis affectus. Mare salsum semper, & tua dulcedo omnis, Virgo, tum evanuerat, nec Filius *Proprietates maris dolori Mariæ serviũt.*

in

in Passione, nec tu ullâ consolatione impleta fuisti, & quod majus est, ipse filius abstulit à te levamen solatii, cùm tibi Joannem pro se, servum pro Domino, discipulum pro Magistro, Filium Zebedæi pro Filio Dei, purum hominem, pro vero Deo traderet. O commutationem acerbam! Mare liquidum, & tua anima liquefacta est, & resoluta est in languorem, & pluviam luminum, dum teneres mortuum Iesum considerando vulnera singula, præcipuè quinque illa, commiscebas tuas lachrymas cum ejus sanguine. Puto Patrem cœlestem, post illud sacrificium oblatum in cruce, quando sanguis & aqua aperto erupit latere, non aliud carius habuisse, quàm guttas Matris, cum cruore filii copulatas. Mare omnibus ventis expositum, & tu Mater omnibus calamitatibus involuta eras: novi enim cruciatus filii, novo genere Martyrii te affligebant. In mare denique omnia flumina se exonerant, & inde exeunt, & è Matris corde doloris fons primus erupit, & in omnes animas Christianas devolutus est, & iterùm omnes dolores, quicunque ex Passione Domini oriuntur, iterum ex compassione, & imitatione ad Matris

Dei

Dei dolores remeant, propterea fluviorum aqua est dulcis, maris non item, nam nostræ compassiones habent in se quandam dulcedinem, Mariæ nihil tale dolor admisit.

Anima mea, scias Mariam esse in hac vita Matrem dolentium, in altera Matrem gaudentium: pete ergò humiliter ab illis, ut sicut post tot ærumnas consolatus est Filius Matrem, ita in agone tuo ultimo, consolatores tui præsentes possint tibi adesse, Christus ut Pater, Maria ut Mater consolationis.

CAP. VI.

Impositio lugubris Corporis Christi in monumentum.

PAtientissime JESU. Imminebat tempus sepulturæ ante diem magnum Sabbathi, omnia erant parata, ut Corpus terræ mandaretur, remorabatur Mariæ consensus, quæ divelli citiùs à te etiam mortuo lugebat, certabant dolor & amor, qui superior in corde Matris tuæ fuerit, amor non permittebat, tolli è manibus Filium demortuum, dolor nimius persuadebat, vel potiùs cogebat, ut tum vinci amor se pateretur, & sic vis amori facta. Ablatum

tum corpus & sepultum, cæremonia hæc describitur à quatuor Evangelistis, fuisse hortum, & in horto monumentum novum ex petra, in quo nondum quisquam positus fuerat; Et ultimò advolutum est saxum ad ostium monumenti. Nihil frustra à Deo factum circa Corporis sepulturam. Non immeritò, in horto & captus, & sepultus est Dominus; ut è captivitate diabolica, quâ comprehensus fuerat Parens omnium in horto voluptatis, eum educeret, & iram Patris æterni, ob excessum Adami, misericordiâ & oblivione sepeliret, subitò enim post peccatum primorum Parentum amiserant possessionem jucundam Paradisi, accessus ab Angelo amplius prohibitus fuerat, & furore Divino quasi sepultus locus; Christus ergò ad similitudinem, tegens virtutem Divinitatis suæ, eodem modo quasi eludens, vel potiùs compensans, prævaricationem illorũ, horti locum elegit, ut & caperetur, & sepulchro includeretur. Monumentum novum verò rectè & propriè appellatum, quia novus homo in mundo apparuit. Quidni novus, qui simul homo & Deus, novum itaque debebatur ei sepulchrum, & ideò nova res suc-

Christus quare in horto sepultus.

Monumẽtum ejus cur novum.

successit,nam ex aliis sepulchris , non tam citò resurgunt corpora, & quod magis Propheta vocat, sepulchra hominum *domus eorum in æternum.*

Deploranda erat miseria mortalium, cum è mundo ad sepulchrum properantes, sub intolerabili jugo Dæmonis mancipati gemerent, qui velut Princeps mundi hujus absolutus, liberè in illo carcere subterraneo detinebat vinctos, & Tyrannide detentionis gloriabatur, morte tanquam instrumento usus,quo corpora omnium sublata, in caverna terræ, sub ejus custodia asservarentur. Ecce novum sepulchrum, ex quo tertiâ die Corpus Christi quod erat mortuum resurrexit, propriumq; & aliena sepulchra, vi aperuit Divinâ, nec quidquam reclamantibus , & frementibus reprobis Angelis: Novum omnino sepulchrum, antiqua enim sepulchra, vel ad limbum, ut in tenebris manerent, vel ad infernum,ut perpetuò sine morte cremarentur, miserabiles remittebant animas, hoc novum sepulchrum ad cœlum,& corpus,& animam Christi brevi transmisit. Idem fecit sepulchrum Matris Dei, Patrum è limbo animæ Sanctorum,quæ jam requiescũt in gloria,& post consummationem sæculi

culi omnium electorum cum corporibus emittent ad æternam beatitudinem animas: Novum sepulchrum, tanquam fundamentum, & arbor scientiæ boni & mali, in hoc altero horto plantata, ex cujus radice protensi sunt rami ascendentes usque ad coelum, imò ornantes
Ioan. 12. v. 24. ipsum coelum. Et ideò Salvator dixerat: *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet, si autem mortuum fuerit, multum fructum adfert.* Cecidit in terram granum nobilissimum, & sub terram in monumentum multum at-
Apoc. 7, 9. tulit, & adfert fructum: *Quem dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus.* Ergò radix fæcundissima monumentum Christi, Novum sepulchrum; cui enim fuit dictum antea: *Et erit se-*
Isaiæ 11, 10. *pulchrum ejus gloriosum*; verissimè itaque novum. Additur de petra fuisse, si enim ipse Christus petra, ergò & sepulchrum petra, & Ecclesia supra petram fundata, è terra omnia ædificia fundamenta accipiunt, & quò durius fundamentum, eò fortior structura. E sepulchro initium factum novæ applicationis meritorum Passionis Christi, cùm enim in eo esset corpus, animæ Patrum è limbo extractæ, diabolus de-
bel-

bellatus, & alligatus, resurrectio multorum visa, Latro Paradisum ingressus. Sequitur neminem positum in sepulchro hoc antea. Sic decuit, ut solus Deus corpore suo illustraret monumentum. Et gloria ejus per totum divulgaretur orbem.

Quid autem advolutio saxi ad monumentum significat? ut videlicet major potentia ostenderetur Dei, quàm sugillare posset audacia Judaica. Si tam magnus lapis non esset appositus, putassent fortè facilè aperiri potuisse sepulchrum, vel ut omnia impedimenta, etiam incredibilia removenda esse doceret Salvator, ad credendam certá fide resurrectionem. *Quare saxum ad ostium monumenti appositum.*

Anima, inspice internis oculis sepulchrum hoc admirandum, & pulses oratione, ut te è miserabili sepulchro educat Christus, nunc vitiorum, postea pœnarũ, & concedat gloriã, quam preparavit electis, morte & sepultura sua.

CAP. VII.

Seductor appellatus Christus post mortem.

PAtientissime JESU. Dùm in sepulchro Corpus tuum fuerat ad tem-

pus occultatum, quid jam Judæi ultra facere poterant, cessâruntne tandem ab injuria? Non. In corpore exercere ulteriorem carnificinam non poterant. Ergò honorem post mortem, fædâ blasphemiâ mordent, cùm enim venissent ad Pilatum, dixerunt: *Domine, recordati sumus, quia seductor ille dixit, post tres dies resurgam.* Ecce insipientiam illorum, expendendum est spirituali interpretatione. Cur permiserit cœlum, ut etiam post mortem Salvatori, seductoris nomen imponeretur? Factum secundùm aliquorum sententiam, in consolationem servorum suorum, qui variis nominibus, à veritate alienis appellantur. Si quis libros Hæreticorum inspiciat, leget quomodò summum Pontificem, Episcopos, Sacerdotes, Religiosos cognominent. At suave, & jucundum est comparari hac in parte cum Redemptore, & eodem nomine vocari.

Matth. 27. v. 63.

Christus cur seductor post mortem à Judæis vocatus.

Vel ut malitia Judaica ostenderetur, quæ nec obitu, nec sepulturâ Domini extingui poterat. Talis plane vindictæ diabolicæ rabies cùm incipit, nec morte sedari patitur. Vel, ut ostenderet Dominus, famam in hoc mundo etiam posthumam contemnendam, illam

æternam potiùs procurandam. Contrarium hîc in terris agitur. Quid enim non fit, ut honor & memoria post fata celebretur? Colligitur ex illo Psalmo: *Tabernacula eorum à progenie & progenie, vocaverunt nomina sua in terris* Ps. 48, 17.
suis; verùm sequitur ibidem: *Ne timueris, cùm Dives factus fuerit homo, &* Ps. 48, 17.
cùm multiplicata fuerit gloria domus ejus, quoniam cùm interierit, non sumet omnia, neque descendet cum eo gloria ejus.

Ubi sunt tot imperatores, & qui orbem debellârunt? Parum in Historiis spargitur, & hoc à quot mortalibus ignoratur? Contra, contemptores mundi extolluntur laudibus. Tota canit Ecclesia de Apostolis: *Ibant Apo-* Act. 5, 41.
stoli gaudentes à conspectu Concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati. Ante oculos Sancti habebant hoc convitium Salvatoris, quòd *Seductoris* nomine vocaretur, omnibus modis imitari voluerunt, & detractatoriè appellari, & malè tractari, & morte condemnari; Sicut enim impii gloriantur in rebus pessimis, & cùm malè fecerint exultant; Ita Sancti cùm innocenter, & indignis vocibus appellarentur, resq; asperas, & tormen-

ta paterentur, triumphabant; Quid interiùs Salvator operabatur, cùm seductor à Judæis putaretur? E limbo eduxerat Patres, qui clamabant: *Advenisti desiderabilis.* Sathanam in fugam vertit, qui se victum deplorabat.

Vel quod oculi mundani, illos pro pessimis reputant, quos cœlum optimos, calculo absque errore declarat: quàm enim erroneum judicium mundi, Dominum ac Deum existimare, fuisse seductorem? Ideò dixerat Salva-
Ioan. 16, 10 tor: *Jam Princeps hujus mundi judicatus est;* Scilicet pro falso, pro impostore, pro detractore, pro bonorum persecutore. Aliud ergo est Judicium mundi, aliud cœli, quæ judicia adeò diversa sunt, ut album, & nigrum, bonum, & malum, cœlum, & infernus; Christus in mundo existens, innocentissimam vitam, tanquàm ipsa innocentia duxit. Ægros sanavit, mortuos ad vitam revocavit, tot beneficia contulit, insuper pro mundo mortuus est. Audias anima de illo judicium mundi, & judicium Dei. Illius, nunc, *vorax, potator vini, nunc peccator, nunc in Belzebub ejicit dæmonia*, nunc ad extremum seductor fuisse publicatur: Hujus, *Hic est Filius meus dilectus. Ego hodie*

die genui te. Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret; facilè est discernere veritatem.

Vel ideo seductor vocatus, ut Judaica obstinatio omnimodè resisteret veritati, Dominus dixerat de se: *Ego sum via, veritas, & vita*, Iudæi responderunt: Non es via, quia nos legem Moysi habemus, hæc est via nostra: Non es vita, quia in cruce mortuus es; Non es veritas, quia seduxisti commovendo populum. Omnia prorsus falsa. Sed quàm stupida ratio Judæorum, seductorem ideò appellârunt Dominum, quia dixit; *Post tres dies resurgam*. Anticipant criminatione factum, expectetur tertia dies, & tum si non resurget, audebis Judæe seductorem nominare, quid enim ad seductionem Resurrectio? Imò, quia cum multi non credidissent Resurrectionem, seduxerunt animas suas. Contrarium ergo existimandum. Propterea non fuit seductor, quia & resurrexit tertia die, & triumphat Christus, de ingratitudine tua, gens reprobata.

Ioan. 14. v. 6.

Matth. 27. v. 62.

Anima non cures gloriam mundi, etiamsi tibi, & tuo nomini injuria fiat, gaude potiùs, si aliquid innocenter in fama læsa pateris, humiliter orando

Dominum, ne in agone verus seductor infernalis tentationibus suis te seducat, sed ille educat è carcere corporis, qui dum pro seductore haberetur, animas Patrum è limbo in Paradisum transtulit, & paulò post introduxit.

CAP. VIII.

Ad Sepulchrum Christi, militum adhibita custodia.

PAtientissime IESU. Ultimum quod poterant adhuc tibi Judæi inferre pro custodia ad sepulchrum apponenda Pilatum rogant, ita ponit Evangelista: *Jube custodiri sepulchrum, usq; in diem tertium, ne fortè veniant Discipuli ejus, & furentur eum, & dicant plebi: Surrexit à mortuis; Et erit novissimus error pejor priore. Ait illis Pilatus: Habetis custodiam, ite custodite sicut scitis: Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum, signantes lapidem cum custodibus.* Series propositæ rei, paulisper admirandum factum & circumstantia, maximè verò insania Iudæorum. Viderant signa multa, quæ Salvator vivens fecerat; non ignorabant verba illius haud fuisse vana, sed certa; audierant illum dicentem, se resurre-

Matth. 27. v. 64.

ctu-

ctorum die tertia, quid ergò cùm jam Dominum interfecissent, faciunt: instinctu inferni conspirant, ut Resurrectionem impedirent: timebant enim ne verba Christi effectu comprobarentur: & tamen credebant ex parte. Ergò custodia necessaria fuit, & signatio lapidis; Prætendebant quidem causam, quasi Discipuli ejus furarentur, non illa erat: sciebant hos præ timore dissipatos, & dispersos fugisse, de vi fortè verebantur, ne aliqua inferretur: itaq; potentiæ, obstaculum custodiæ ponunt. Verè defecerunt in scrutationibus, & consiliis suis, non est fortitudo contra cœli Dominum.

Quare custodia adhibita ad sepulchrū.

Aliquot ergò causæ reperiri possunt, cur adhibita sit custodia militum ad sepulchrum Christi. Vel, ut nescientes etiam, assistentiam monumento Christi præberent, & venerationem quandam Majestatis, custodiâ illâ declararent: Vel, ut ii qui de Passione lætabantur, in Resurrectione Domini confunderentur. Milites tormentis, & plagis Salvatorem affecerant, & Judæi illorum instrumento cruci affixerunt, illorum spoliis vestes Christi cesserunt, & ideò S. Joannes dicit: *Et milites quidem hæc fecerunt*, oportuit ita-

que resurgendo Dominum illos pavore,& horrore implere. Vel, ob divulgationem ResurrectionisChristi majorem per custodes appositos: licet enim datâ pecuniâ Judæi corrumpere nitebantur milites, quasi ipsis dormientibus corpus fuerit ablatum à Discipulis,cùm nihil sit occultum, quod non reveletur toti mundo,cognita erat potentia Salvatoris, qui suâ vi reseravit sepulchrum, & vivus resurrexit. Vel, ut ostenderetur nullam custodiam hujus mundi,habere suam securitatem,nisi cooperante Deo. Hoc notavit Da-
P. 126,1. vid dùm ait: *Nisi Dominus custodierit Civitatem, frustra vigilat, qui custodit eam. Vanum est vobis ante lucem surgere.* Certè surrexerunt custodes sepulchri in vanum ante lucem, fugerunt præ horrore,terræ motus, & lux splendida eos terruit,& in fugam vertit. Vel, ut ipsorum Iudæorum dictum approbaret, id est: *Erit novissimus error pejor priore.* Erraverunt,locuti sunt falsa, per falsos testes contra Dominum ultimo errore decepti, nec dimittere è sepulchro corpus reconditum volebant,ipsâ re confusi,Resurrectio enim Christi falsitatem eorum universo aperuit mundo.

Quæ-

Quærendum adhuc, cur lapidem si- *Cur sepul-*
gnârunt, & munierunt sepulchrum? *chrum mu-*
Debile signum Iudæorum cera, optimè *nitum &*
dixerat Rex: *sicut fluit cera à facie ignis, signatum.*
sic pereant peccatores à facie Dei. Ignis *Psal. 67, 3.*
cœlestis hanc ceram liquefecit, & munitionem sepulchri, tanquàm potens instrumentum disjecit, peccatores verè à facie Dei perierunt, in æternam gehennam detrusi. Non reveretur cœlum sigilla terræ destruere, at è contrario, terra non audet movere, quod signatum est à cœlo, imò stupet, & admiratur Stigmata S. Francisci, & S. Catharina Senen. mundus narrat, & credit, & veneratur: Judæi signârunt Domini sepulchrum, quod tertiâ die evanuit, verùm ipsi non sunt signati à Deo, neque erunt inter illos signatos, quos S. Joannes in Apocal. vidit, illis enim verbis, quibus clamârunt in Passione: *Sanguis ejus super nos, & super filios nostros*: deleta fuit signatura, & tantùm *Matth. 27*
centum quadraginta millia, ex gente *v. 25.*
Hebræa tota signati erunt calculo prædestinationis.

Anima detestare Iudæos, & eorum in Christum incredulitatem, & quia de sepulchro Domini tua meditatio, scias corpus tuum esse sepulchrum, in

quo vivendo delitescis, custodia tibi parata à Deo, sigillata & munita, cereo rubeo sanguinis ejus, habes custodem Angelum ad latus destinatum, & sicut infernus etiam ad sepulchrum Christi dedit custodes milites, sic ille idem spiritus malos, ut tuam à peccatis impedirent resurrectionem: non timeas: potentior est DEUS: Custodit omnia ossa Sanctorum, unum ex his non conteretur sine permissione Divina, signavit te Creator, ut Propheta profert?
Psal. 4, 7. *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine*, munivit te Deus teste
Ps. 124, 1. eodem: *Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion non commovebitur, montes in circuitu ejus, & Dominus in cruciatu populi sui.* Quod monumentum stabilius, quàm ipse Deus? Roga ergo anima, ut te Deus custodiat, & muniat, & in ergastulo corporis, & in eductione ex illo.

CAP. IX.

Reditus domum mæstæ Mariæ, in qua spes firma mansit de resurrectione Filii.

PAtientissime JESU. Cùm omnia circa Passionem tuam expleta essent,

sent, & sepulchrum vallatum custodiâ, Maria Mater tua, quæ hucusque anxio corde lugebat te cor suum, incepit redire domum cum S. Joanne, quem in filium (licet cum dolore talis mutatio acciderat) à te vel potiùs loco tui receperat: Quanta mentis Mariæ tunc afflictio! Si enim ante in vita verba dilecti Filii sui conservabat, conferens in corde suo, quid jam verbera non conservavit? nulla prorsùs consolatio? Illa sola (si ita nominari poterit) quod in corde ejus altera sepultura corporis Filii fuerat. Primò ergo in abitu è monte Calvariæ, valedixerat cruci Domina nostra, oculisque, ac lachrymis conspersit, partim deplorando tam acerbum instrumentum Passionis Filii sui, partim gratias agendo, quòd jam redemptio per illius sanguinem consummata erat, partim futura providendo, in quanto honore hæc crux in toto mundo celebrari debebat, quæ encomia tunc dabat cruci? sicut Ecclesia canit: *Dulce lignum, dulces clavos, dulcia ferens pondera.* Quæ vox illius? postea loca conspersa cruore Domini circumibat.

Et tu anima sequere ambulantem, & dolentem Matrem. Quid existimas

arida? quando recens, & crudele factum circa Deum & Filium suum, & contemplatione recolebat, & oculis reliquias sanguinis, & loca conspersa eadem lustrabat desolata Mater? Vulnus non sanatum, aut iterùm apertum quanto dolore sentitur? Non sanatum vulnus fuerat in corde Mariæ, à gladio animam transfigente, iterum aperiebatur acumen illius, dum in vestigiis passi Filii figit pedes. Verè fasciculum myrrhæ, inter ubera, toto illo tempore portabat omnes dolores nati, in Epitome, ac unam massam contrahendo. Erat ipsa vera effigies, & prototypon, in quo tanquam in imagine expressa fuit idea viva omnium plagarum Filii. Erat diluvium aquarum, quod non poterat minuere ulla consolatio; Erat ignis, quem non valebat extinguere mare mæroris: ardebat in illa continuus dolor, sicut rubus ardens, & incombustus: nec ipsa mors, licet potens, ardebat extinguere ardorem.

Itaque non discessit Mater è loco supplicii, donec omnia verba Domini in cruce prolata trutinâsset, & suspiriis masticâsset, irrisiones Iudæorum deplorâsset, clavorum tunsiones, & apertiones quinque vulnerum, planctum

in

in memoriam revocâſſet, terram in quam ſangvis tanquam è quinque fontibus ſcaturiebat & defluebat, millies oſculata. In deſcenſu montis ſæpius vultum in montem, & ſepulchrum Filii retorquebat, præ anguſtia in ſtuporem, & lamenta reſoluta. Viam autem Filii ingreſſa, quâ è Civitate cum cruce ad crucem pergebat, velut altera Veronica, vultum ſputis & plagis deformatum, in corde ſibi depinxit. Caſus in terram præ pondere ligni inſculpſit animo: Columnam illam cruore recenti madefactam Domini, quibus oculis inſpexit? Scalas, per quas ad Pilatum judicandus aſcendit, quâ fronte ad aſpectum ſuum admiſit? ubi Pilatus oſtenſo Chriſto, dixerat: *Ecce Homo*; quomodo auribus ſuis intendebat, intonando ſibi quaſi iterum præſes protuliſſet hæc verba, & mærore animi interim deficiebat! Domum Caiphæ præteriens, in qua nox illa funeſta tranſacta, præ lachrymis oculos claudebat: Iudam adhuc pendentem in patibulo aſpiciendo, occulta Dei judicia tacita admirabatur, Petri negationem deplorabat, & fletum illius proprio adjuvabat. Annæ palatium viſui ſe porrigens, alapam in illo crudeliter *Ioan.* 19, 5

Domino inflictam, afflictæ imponebat memoriæ. Cænaculum occurens in via, in quo institutio Sacramenti, ac testamenti obsignatio facta, ac ultimum vale Discipulis datum, cor illius liquefaciebat; Tandem intravit propriam domum Mater, sine esu & potu plangendo, diem consumens, verè exclamabat cum gemitu: *Fuerunt mihi*
Psal. 41, 5. *lachrymæ meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, ubi est Deus tuus,* immò & filius tuus? Verùm ipsa sibi respondit, spe solidâ resurrectionem expectando. Nunc quidem est in sepulchro & latet, die autem tertiâ resurget, & dominabitur universæ terræ. In Maria sola, ut cum S. Bernardo loquamur triduo illo fides Ecclesiæ stabat. In Maria die magni Sabbathi Ecclesiæ spes tanquam in columna ferrea & immobili innitebatur, & ideò hæc dies in gratitudinem illi ab Ecclesia dedicata.

Tu anima uti meditatione comitata es Matrem Dei, & tuam in via dolorosa, sic roga, ut per ejus merita, & Passionem Filii, expectes spe certâ resurrectionem inter electos tuam, cum Maria
Psal. 4, 19. & Davide repetens: *Quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me?*

CA-

CAP. X.

Mulierum ad Monumentum lamentatio, & ad idem faciendum omnium Animarum invitatio.

PAtientissime JESU. Ad sepulchrum relictæ Sanctæ mulieres, utique devotione, & lachrymis prosecutæ sunt tuam Passionem, etiam conclusio in sepulchro, volebant fortè fletu emollire lapidem, cupiebantq;, ut ceram liquefacere singultu, cogitantes, an illis monumentum aperiri possit. Tria ab illis facta, ab Evangelista describuntur. Quòd viderint monumentum, & quemadmodùm positum fuerat corpus Domini. Deindè reverentes domum paraverant unguenta, & aromata, ut ungerent illud. Tandem dùm redirent ad sepulchrum, dicebant ad invicem: *Quis revolvet nobis lapidem ab ostio monumenti?* *Matt.16,*

Qualibus oculis intuebantur Sanctæ illæ Matronæ, corpus totum purpuratum, & dilaceratum, & ipsum etiam monumentum, cui congratulabantur, quod tantum thesaurum in se con-

contineret, benedicebant loco, tam sancto, hortum illum, hortum deliciarum vocabant, ac interim spargebant uberrimè lachrymarum flumina, repræsentantes, & colloquentes de Historia acerbissimæ Passionis ejus. Si enim duorum ad Emaus peregrinantium, dum loquerentur, quæ erunt facta diebus illis Hierosolymis, ardens erat cor, quomodo non ardebat mulierum, quæ de doloribus ex amore Christi procedentibus, sermonem conferebant. Ibi licet incredulitas, tamen ardere fecit cor Discipulorum; Hîc maxima fides, (nam spectatores erant Tragediæ,) ncendium excitavit amoris, quòd pro salute humana, Deus passus fuerit. Tota dies, & nox in lamentationibus, & suspiriis vigilabat; alternata amoris, & doloris somnum excutiebat. Notârunt diligenter illæ beatæ mulieres, quomodo venerabile Corpus posuerant depositores, partim ut amori, in impositione sepulchri satisfacerent, partim ut unguentis, & aromatibus allatis scirent, ubi illud quærerent. Revertuntur ergò moestæ in domos suas, at non otiantur; unguenta emunt, non parcunt sumptui, parant, & aptant magnâ curâ aromata, ut illis

illis quàm odoriferis illinire possent Corpus Domini.

Sed posset vos beatæ Fœminæ aliquis parùm prudentes existimare: ultimò enim de revolvendo lapide cogitatis? Ad quid unguenta: si lapis, & quod magis sigillatus, non permittet vobis introitum in Monumentum? Nec custodes tam humani erunt, ut vobis liberum ingressum concedant! Imò summa prudentia, & amor considerandus mulierum amantium ipsum amorem. Amor nihil de his rebus cogitabat, tantùm ut expleant pium desiderium, reliquum Deo commissum. Nam etiamsi euntes ad sepulchrum, tum primùm de revolvendo lapide simul consultarent, pergebant tamen confidenter, ruminando verba Prophetæ: *In Deo meo transgrediar murum.* Nec fefellit illas spes. Invenerunt remotum lapidem, verùm non invento Corpore, unguenta, quæ pro ungendo parata erant, integrè remanserunt. Psal. 7, 30.

Et te mea anima, & omnes fideles, invitant hæ piæ mulieres ad idem faciendum. Certè plorabis, si oculis internis inspicies monumentum, quomodo pro te Deus, & mortuus, & sepul-

pultus eſt,illudq́; Corpus plagis tumidum, ac pro te tantoperè deformatum videbis; Si unguenta emas, variè unguentum accipi poteſt, vel pro Eleemoſina, ſi pauperem unges, inopiam ejus ſublevando, unctio enim eſt mentis exhilaratio, & exultatio. Pauperis ergò hîc lætitia, ſed tua in altera vita cum gaudio remuneratio: vel pro vita exemplari; ungit etenim Chriſtum, qui bonus odor ejus eſt, in omni loco, Aërem replet optimo odore, ideſt, famâ apud homines, quælibet anima, vitam ducendo immaculatam. Vel pro compaſſione, vel potiùs caſtigatione corporis. Nam ſicut unguentum diffuſum,odorem majorem in circumſtantes emittit,eorumq́; ſenſus recreat, ita mortificatio affectuum, & ipſiꝰ corporis, ad cœlum uſq́; aſcendit, & ſanctam illam Civitatem lætificat. Ideò unguenta remanſerant integra, ex quibus Mater Dei, & Apoſtoli, & omnes Sancti depromunt odorem,& ex paſſione Chriſti, tanquàm ex nobiliſſimo unguento odor myrrhæus,dolor videlicet, & compaſſio in totum mundum, & cœlum defluit.

Hoc tu aſſiduè fac Anima,occupa te circa Paſſionis, & vulnerum Chriſti me-

memoriam, ex gemitibus, & lachrymis tuis, odor suavissimus enascetur, nec cogites de lapide, & obstaculo piorum desideriorum, jacta cogitatum tuum in Dominum, removebit ipse etiam à te saxea impedimenta, facietq; si nunc flebis, ut cum mulieribus videre possis visionem in agonia consolatoriam Angelorum, & consortio illorum in æternum frui.

CAP. XI. ET ULTIMUM.

Gratiarum actio pro Passione Christo Domino.

PAtientissime JESU. Quales gratiarum actiones reddet tibi omnis anima pro Passione tua? Estné possibile ut inveniatur creatura, quæ dignè possit recolere memoriam acerbissimarum plagarum tuarum, tantò minùs dignam exhibere gratitudinem? Si una gutta pretiosi Sanguinis tui totius mundi maculas facillimè delere potuisset, quæ anima etiamsi absque macula esset, tàm copiosè effusi pretium extollere præsumeret? Ergoné tacendum? Non; si enim tu Domine lachrymas pœnitentiæ in satisfactionem recipis,

cipis, quomodo laudes, & amorem qualem talem gratitudinis debitæ pro tua passione respues? Sumendum itaq; aliquid ex Davide, & examinanda verba, quæ tantæ inserviunt potissimùm materiæ. *Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo. Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus.*

Psal. 115, 3.

In ingressu Passionis tuæ in hortum, statim tibi calix à Deo Patre per Angelum fuit præsentatus, terruit te quidem, & mæstum fecit, & ut homo, petieras Patrem, ut à te transiret, tamen voluntati ejus in omnibus parendo, & accepisti, & ebibisti. Hunc itaq; calicem, qui verè fuit salutaris nobis, omnes mortales accipere debent. Et si ad ejus similitudinem offertur calix amaritudinis à Redemptore, non tantùm salutandus, non tantùm non rejiciendus, sed etiam toto affectu accipiendus, re ipsa & cum gratiarum actione, dicendo cum S. Job: *Si bona à Domino suscepimus, mala autem quare non?* accipiendus dico, quoadusque ipse Deus exoneraverit hoc calice, non deponendus ante, potius exclamandum: *Hic ure, hic seca, ut in æternum par-*

Job. 2, 10.

August.

pareas. Vel, *Bene omnia fecit.* Salvator noster, qui calicem totum exhausit, & nos quare tantillum non gustabimus ? Summa gratiarum actio pro Christi Passione ostenditur, si quis læto vultu partem calicis Domini ebiberit, & congratulabitur sibi, de compassione, ideò additur à Propheta: *Nomen Domini invocabo.* Exultare opportet in tribulatione, & prædicare Divinam bonitatem, & tunc verè calix Domini accipitur. *Psa. 115, 4*

Non tantùm accipiendus, sed etiam inspiciendus est calix Christi, in quo videbuntur alapæ, sputa, fustes, Columna cum diversi generis carnificum instrumentis, Corona spinea, clavi, crux, lancea, vestes sanguine perfusæ, corpus totum, quasi uno grandi vulnere affectum, præcipuè quinq; plagæ rubro colore eminentes, & statim ratiocinandum est, si Deus noster propter meam salutem, ex infinito amore tanta passus, quid nobis non faciendum, & propter nostram ipsam salutem, & propter illum, qui pro nobis tam atrocem sumpserat calicem ? ut verò quinque vulneribus correspondeamus, offeramus corpora nostra, ad manus dextræ vulnus applicando, ut qui nos

crea-

creavit suâ dexterâ, recreet, ac creet in nobis cor mundum: fortunas nostras, ac bona temporalia sinistræ manui tradamus, pro gloria ejus distribuere omnia parati, ut in æternum sinistram inferni merito passionis evadamus. Vires corporis dextro pedi subdere libenter velimus, ut in via mandatorum Dei fortiter currentes bravium supernum apprehendere valeamus hæreditatis: Animæ dotes sinistro pedi advolvamus, ut imminentia mala sempiterna, prudentiâ evitemus, admonitioneque exitii extremi tandem desinamus fugientem insequi, pereuntemque diligere mundum: ipsam denique totam animam nostram in apertum latus Christi immittamus, ut illa defixa tota in passione Domini, ac suavitate deliciarum spiritualium impinguata, repellat à se motus carnales, interimentes vigorem virtutum, delicatissimoque liquore è calice ejus stillante recreata, omnes sæculi illecebras, ac voluptates contemnat, sepeliatque.

Ad te me converto anima mea, optando, ut calicem Domini in manu teneas, præsertim cùm tibi ille jam liberaliter propinat, at secundùm S. Bernardum: Tres sunt calices Salvatoris, quos

quos tibi proponit, pœnitentiæ, & doloris, qui est plenus mixto, patientiæ, & laboris, quem ipse bibit Jesus; benevolentiæ, & amoris, qui est inebrians, & præclarus. Primum calicem libenter accipe, & exerce te in illo. Pro secundo gratias age & admirare in illo. Tertinm exopta, & gloriare in illo, repetendo verba Psalmistæ: *Calix meus inebrans, quàm præclarus est.* Quare? *Quia misericordia ejus subsequetur me omnibus diebus vitæ meæ.* Quis fructus? *Ut inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum.* Et hoc quando fiet, tunc tu, & omnis anima, *Vota reddet Domino coram omni populo ejus*, id est, coram cœlo, & terra, tanquàm spectaculum facta, Deo, Angelis, & hominibus. Jam verò in hac vita, cœlo suspiria mitte, Angelis lachrymas offeras, hominibus exemplum compunctionis communices. Finiendo considerationem Pasfionis Christi, toto corpore terræ allisa, Anima mea, extolle, & infinitas omni momento age gratias, pro incomprehensa charitate Redemptoris, demissè obtestando, nè calix tibi in ultimo agone decertanti propinetur, ex quo bibunt in æternum peccatores terræ, verùm calix salu-

Psal. 22, 5.
Ibid. v. 6.
Ibid.
Ps. 115, 5.

salutis sempiternæ à Clementissimo Domino offerantur, ut torrente voluptatis posis in omni felici inebriari æternitate, & cum Iubilo decantare :

Dan. 3, 57. *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate, & super exaltate eum in sæcula.* Cui honor & gloria ab æterno, & in æternum, Amen.